

SEMMELWEIS EGYETEM
Egészségügyi Közszolgálati Kar

**A Mentálhigiénés lelkgondozó
szakirányú továbbképzési szak**

Tanulmányi Tájékoztató

Budapest, 2020.

Tartalomjegyzék

I.	Intézményi keret és elérhetőség.....	3
II.	Általános információk.....	4
III.	Tantárgyi programok.....	7
IV.	Mintatanterv.....	62
V.	Szakdolgozati tájékoztató.....	64
VI.	Záróvizsga	74
VII.	Plágiumszabályzat.....	76
VIII.	Költségvetési hatások bemutatása.....	78
IX.	Képzési és kimeneti követelmények (SE OH FIF/51-4/2011. határozata)	79
X.	Mellékletek.....	83

Intézményi keret és elérhetőség

Semmelweis Egyetem Mentálhigiéné Intézet

A Mentálhigiéné Intézet 2010 áprilisától a Semmelweis Egyetem Egészségügyi Közszolgálati Kar intézményeként folytatja tevékenységét. Az Intézet az Oktatási Hivatal engedélye alapján két mesterképzést (szociális munka mesterképzés, mentálhigiéné családtudományi és családterápiás mesterképzés), valamint hét szakirányú továbbképzést (mentálhigiéné és szervezetfejlesztő szakirányú továbbképzés, mentálhigiéné lelkipogozói szakirányú továbbképzés, laktációs szaktanácsadó szakirányú továbbképzés, integrált szülő-csecsemő/kisgyermek konzultáció továbbképzés, közösségi és családi mediáció szakirányú továbbképzés, iskolai szociális munka továbbképzés és idősügyi interaktív életút-tanácsadó szakirányú továbbképzés) indíthat.

Intézetünk feladatkörébe tartozónak tekinti a végzett hallgatók praxiskísérését, a kutatáson alapuló folyamatos curriculum-fejlesztést, a képzési szakanyagok készítését, valamint a segítő szakemberek képzését és továbbképzését.

Intézetigazgató: Dr. Pethesné Dávid Beáta Judit, egyetemi tanár

Szakfelelős: Dr. Török Gábor Pál, egyetemi adjunktus

Elérhetőségeink:

Postacím: Mentálhigiéné Intézet
1428 Budapest, Pf. 2.
Cím: Budapest, 1089, Nagyvárad tér 4. XIX. em.
Tel: (1) 266-0878
Fax: (1) 214-5685
Honlap: <http://semmelweis.hu/mental/>

A tanulmányi ügyek intézésének helye és időpontja:

E-mail: mental-tanulmanyi@public.semmelweis-univ.hu
Cím: 1089, Budapest, Nagyvárad tér 4. (XIX. emelet, 1908. szoba)
Tel: (1) 459-1500 / 56527-es mellék
Fax: (1) 214-5685

Hétfő-kedd: nincs ügyintézés

Szerda: 9.00-15.30

Csütörtök: 9.00-15.30

Péntek: 9.00-14.00

Képzési napokon ettől eltérően.

A nyári ügyintézés ettől eltérő, aktuális információ a honlapunkon.

Oktatással kapcsolatos információk:

Dr. Török Gábor Pál, szakcsoportvezető

e-mail: torok.gabor@public.semmelweis-univ.hu

Dr. Joób Máté Árpád, szakcsoportvezető-helyettes

e-mail: joob.mate@public.semmelweis-univ.hu

Általános információk

Jogi háttér

A mentálhigiénés lelkigondozó szakirányú továbbképzés a 10/2006. (IX.25.) a szakirányú továbbképzés szervezésének általános feltételeiről szóló OKM rendelet alapján került kidolgozásra, és az Egyetem Szenátusának 44/2009. (V. 27.) sz. határozata, valamint az OH FIF/51-4/2011. határozata értelmében létesült. (lásd: 70.old)

Együttműködők

A mentálhigiénés lelkigondozó szakirányú továbbképzési szak megvalósításában a Mentálhigiéné Intézet az Evangélikus Hittudományi Egyetemmel és a Szent Atanáz Görög Katolikus Hittudományi Főiskolával működik együtt. Az együttműködők biztosítják a továbbképzési szak elméleti és gyakorlati teológiával összefüggő tantervének és tematikájának az összeállítását, valamint e tárgyak oktatásához megfelelő tanárokat biztosítanak, illetve kérnek fel.

A szakindító Mentálhigiéné Intézet végzi a továbbképzési szak szervezési munkáit, valamint biztosítja a szervezési-oktatási munkához szükséges infrastruktúrát.

A részvétel előfeltétele

A továbbképzésen egyetemi (MA) vagy főiskolai (BA) szintű hittudományi, hitéleti (teológus-lelkész, rabbi, hittanár, vallásanár, hitoktató, diakónus, zsidó közösségi szociális munkás stb.) szakon szerzett szakképzettséggel lehet részt venni.

A jelentkezés és felvétel kritériuma: főiskolai vagy egyetemi, BA vagy MA szintű hitéleti végzettség igazolása, egyházi ajánlás és személyes alkalmasság.

Képzési idő

4 félév, 553 tanóra (kontaktóra), kiegészülve a képzésen kívüli hallgatói tanulmányi munkaórákkal. (A kontaktórákból 40-40 óra a 2 intenzív tanulmányi hétre esik.)

Az oklevélben szereplő szakképzettség megnevezése

mentálhigiénés lelkigondozó

Időbeosztás

Minden szemeszterben előre megadott 5 alkalom, alkalomként 2 nap (csütörtök és péntek).

Hírlevél

A hallgatók a képzési alkalomként megjelenő Hírlevélből értesülhetnek a képzéssel kapcsolatos aktuális tudnivalókról.

Jelenléti kötelezettség

A Tanulmányi és Vizsgaszabályzatnak megfelelően: Az aláírás megszerzésének feltétele a gyakorlatokon és előadásokon való legalább 75%-os részvétel. A képzés levelező jellégéből fakadóan az órák blokkokban kerülnek oktatásra, ezért a jelenléti kötelezettség teljesíthető az összes óra 75%-án való részvétellel, függetlenül az egyedi tárgyak óráin való részvételtől.

Az általános jelenléti kötelezettségtől eltérően a csoportos önismereti képzés jellegű, 4 féléven át tartó, összesen 120 óra időtartamú „Pszichodráma” önismereti stúdiumról legfeljebb 12 órát lehet hiányozni a 4 szemeszter alatt (azaz összesen maximum 2 képzési alkalommal)! A 10%-ot meghaladó hiányzás pótlása nem lehetséges!

A stúdiumokon a pusztán jelenléten túl, követelmény az órákon való aktív közreműködés.

Titoktartási kötelezettség

Az önismeretet érintő Pszichodramára, valamint a Tevékenységkísérés szemináriumi csoport történéseire vonatkozóan a titoktartás kötelező. Ennek megszegése a képzésből történő kizárást vonhatja maga után. A titoktartás megszegése olyan súlyos szakmai-etikai vétség, hogy a képzés minden érintettje köteles a képzés vezetőjének tudomására hozni észlelését.

Kontraindikációk

(1) Az egy munkahelyen közvetlenül együtt dolgozók, illetve a szoros érzelmi kapcsolatban levők nem lehetnek azonos pszichodrama kiscsoport tagjai, mivel ezek a kontraindikációk átláthatatlanná teszik, s így megakadályozhatják a csoportfolyamatok kezelését.

(2) A képzés közben kialakuló ilyen kontraindikatív helyzetet az érintett hallgatók kötelesek jelezni a képzés vezetőjének, és egyiküknek vállalnia kell a csoportváltást vagy esetleg a képzésből való kimaradást. Amennyiben egymás közt nem tudják eldönteni a változtatást, a képzés vezetője illetékes döntést hozni. A többi csoportnak pedig elvben vállalnia kell, hogy a vezetéssel való előzetes konzultáció után befogadjanak egy új csoporttagot.

(3) A képzés sajátélmény csoportjának folyamata mellett más sajátélményű foglalkozáson (akár személyiségfejlesztő, akár pszichoterápiás, akár továbbképzési vagy más céllal) részt venni csak kivételes esetben és indokkal (pl. krízishelyzetben), a csoportvezetők és a szakmai vezető együttes hozzájárulásával és az általuk meghatározott módon lehet.

Információk hallgatóknak

A hallgatók minden képzéssel kapcsolatos aktuális tudnivalókról és az egyes stúdiumok követelményeinek részleteiről az intézet honlapjáról (mental.semmelweis.hu) tájékozódhatnak.

"Fórumok"

A hallgatók és a tanári kar közötti szervezett információcserére szolgálnak. A fórumszerű megbeszélésekre többféle lehetőség van. A hallgatók közvetlenül és/vagy választott képviselőik révén fordulhatnak az Intézet oktatói testületéhez.

Hallgatói Önkormányzat (HÖK) Irodája

1089 Budapest, VIII. Nagyvárad tér 4.

Tel: 06 (1) 459-1500 Mellék: 56466; Fax: 210-4407

E-mail: hok@semmelweis-univ.hu

Fogyatékosügyi koordinátor

Horváth Balázs

E-mail: horvath.balazs@semmelweis-univ.hu

Tel: 06-20-825-8426

Tanulmányi kötelezettségek

A képzés tanulmányi követelményeire vonatkozóan a Semmelweis Egyetem Tanulmányi és Vizsgaszabályzata az irányadó: (<http://semmelweis.hu/hok/dokumentumtar/szabalyzatok/>)

Az egyes stúdiumokhoz tartozó követelményekről és határidőkről a tájékoztató füzetben kívül a honlapon keresztül részletes tájékoztatást kapnak a hallgatók.

Beiratkozás: A költségtérítési díj fizetésére kötelezett hallgató csak abban az esetben iratkozhat be a következő szemeszterre és folytathatja a képzést, amennyiben a befizetést igazoló dokumentumot vagy annak másolatát leadja, illetve ha részletfizetési kedvezmény vagy fizetési haladék iránti kérelme van folyamatban.

Az egyes stúdiumok tananyaga az előadásokon elhangzottakból, a gyakorlatokon elsajátítottakból és a kötelező irodalomból tevődik össze.

Tanári kar

A képzés tanári kara főállású és részállású intézeti munkatársakból, külső (szerződéses) munkatársakból, önkéntes munkatársakból és (részben külföldi) szakértőkből áll. A teljes stáb nyomon követi, illetve értékeli a hallgatók tanulmányi munkáját és fejlődését.

Kutatás, hallgatói visszajelzés

A képzési program fejlesztésének fontos módja hatékonyságának empirikus kutatása és az eredmények visszacsatolása a curriculumba. Ennek megvalósításához időről időre segítséget várunk a hallgatóktól kutatási anyagok, valamint hallgatói visszajelző kérdőívek kitöltésében.

Szakanyagok

A kötelező és ajánlott irodalom egy része (az Intézet által készített vagy az Intézet gondozásában megjelent jegyzetek) rendelést követően megvásárolhatóak. A könyvrendelés és vásárlás pontos menetéről részletes információk az intézet honlapján találhatóak.

Kiadványaink

A 2006-ban alapított, félévenként megjelenő *European Journal of Mental Health* olyan nemzetközi lap, amely angol és német tanulmányaival, 9 nyelven közölt absztraktjaival elsősorban a kelet-közép-európai mentálhigiénés szakembereknek juttat közös érdeklődésre számító szakanyagokat, és kíván preventív szemléletet közvetíteni.

A Mentálhigiéné Intézet kezdettől fogva gondoskodik hallgatóinak megfelelő szintű interdiszciplináris tankönyvellátásáról. (Az első sorozat első kiadványa 1988-ban jelent meg, azóta folyamatosan, több sorozatban számos tankönyv vált elérhetővé a hallgatók számára.)

A szakmai kapcsolattartás és tudományos fórum céljait szolgálja az *Embertárs* című ökumenikus lelkipáter és mentálhigiénés folyóirat, amelyet 2003-ban hoztak létre volt hallgatók, és amelynek szakmai felügyeletét Intézetünk munkatársai látják el.

Intézetünk honlapján (<http://semmelweis.hu/mental/>) bővebb tájékoztatás található a fentiekről, valamint ezeket kiegészítő információkról (kiadványaink, a képzésekre történő jelentkezés stb.).

Tantárgyi programok

Semmelweis Egyetem Egészségügyi Közszolgálati Kar Mentálhigiéné Intézet					
Mentálhigiénés lelkipedagógiai szakirányú továbbképzési szak					
Tárgy neve: Életesemények fejlődéslelektani és valláspedagógiai megközelítése I. Rövidített neve: Fejlődéslelektan I. Angol neve: Developmental psychological and religious educational approach to life events I. Német neve: Lebensereignisse in entwicklungspsychologischem und religionspädagogischem Ansatz I. Kódja: MIKOMHL050 1M					
Tantárgyfelelős: Jáki Zsuzsanna egyetemi tanársegéd (SE EKK Mentálhigiéné Int.) Oktatók neve, beosztása: Csáky-Pallavicini Zsófia, gyermek és ifjúsági klinikai szakpszichológus, családterapeuta (óraadó)					
Tantárgyfélév: 1./őszi	Meghirdetés gyakorisága: kétévente	Számonkérés: kollokvium	Óraszám: 16 elmélet	Jelleg: kötelező	Kredit: 6
Tantárgy felvételének előkövetelménye: -					
További képzések, amelyekben a tárgy kötelező vagy kötelezően választható (félévszám): -					
Tantárgy célkitűzése: átfogó lelektani képet adni az ember fejlődéséről a születéstől serdülőkorig, valamint a lelki fejlődést befolyásoló vallás- pedagógiai megközelítésekről.					
Tantárgy tematikájának (tananyag) leírása: A személyiség fejlődése az életkor, a társadalmi környezet és a szűkebb társadalmi mikroklíma kontextusában, rendszerszemléletben, mindezek valláspedagógiai összetevőivel. Az anya–gyermek kapcsolat alakulása a csecsemőnél, az óvodás korú gyermeknél; a mese és a játék fejlesztő hatásai, a morális fejlődés állomásai, az iskolás gyermek fejlődése és a serdülőkor szakaszai, krízisei.					
A tantárgy során megszerzett készségek és kompetenciák: A hallgató járatos a személyiség- és fejlődéslelektanban.					
Hallgató egyéni munkával megoldandó feladatainak száma és típusa: Megoldandó feladatok száma: -					
Jelenléti kötelezettség: Hiányzások tekintetében a TVSZ az irányadó.					
Félévvégi aláírás , valamint az osztályzat kialakításának módja: előadásokon való részvétel, kollokvium egytől ötig terjedő skálán való értékelése.					
Vizsgakövetelmények: kollokvium – szóbeli vizsga Tételsor:					
1. Az élet kezdetén I. – a fogantatástól 6 hetes korig „A” tétel: A gyermek pszichológiai fejlődése („Másállapot”; felkészülés; a segítő feladatai; a magzat készségei és képességei. Az újszülött; M. Mahler és az individuáció; Freud és a pszichoszexuális fejlődés; Erikson és a pszichoszociális fejlődés; a segítő feladatai. Winnicott – „elég jó anya”. Megkapaszkodás.) „B” tétel: A gyermek vallási fejlődése; valláspedagógiai megfontolások					
2. Az élet kezdetén II. – a 6. héttől fél éves korig „A” tétel: A gyermek pszichológiai fejlődése (M. Mahler és az individuáció; Freud és a pszichoszexuális fejlődés; Erikson és a pszichoszociális fejlődés; Piaget és a kognitív fejlődés. A csecsemő készségei és képességei. Kötődés, szeparáció, hospitalizáció – Bowlby, Ainsworth, Spitz. A segítő feladatai.) „B” tétel: A gyermek vallási fejlődése; valláspedagógiai megfontolások					
3. Az élet kezdetén III. – 6-24 hónapos korig „A” tétel: A gyermek pszichológiai fejlődése					

(M. Mahler és az individuáció; Freud és a pszichoszexuális fejlődés; Erikson és a pszichoszociális fejlődés; Piaget és a kognitív fejlődés. A gyermek készségei és képességei. 8 hónaposok szorongása. Winnicott – átmeneti tárgy. A beszéd kezdetei. Dackorszak. Internalizáció. A segítő feladatai.)

„B” tétel: A gyermek vallási fejlődése; valláspedagógiai megfontolások

4. Kisgyermekkor – 2-3 éves korig

„A” tétel: A gyermek pszichológiai fejlődése

(M. Mahler és az individuáció; Freud és a pszichoszexuális fejlődés; Erikson és a pszichoszociális fejlődés; Piaget és a kognitív fejlődés. Tárgyállandóság és kognitív tárgypermanencia. Szobatisztaság. Testvérféltékenység. A segítő feladatai.)

„B” tétel: A gyermek vallási fejlődése; valláspedagógiai megfontolások

5. Játékos gyermekkor I. – 3-5 éves korig

„A” tétel: A gyermek pszichológiai fejlődése

(Erikson és a pszichoszociális fejlődés; Piaget és a kognitív fejlődés. Gyermeki gondolkodás. Játék és mese. Az élet nagy kérdései. Társas kapcsolatok.)

„B” tétel: A gyermek vallási fejlődése; valláspedagógiai megfontolások

6. Játékos gyermekkor II. – 3-5 éves korig

„A” tétel: A gyermek pszichológiai fejlődése

(Freud és a pszichoszexuális fejlődés. Nemi identitás; ödipális konfliktus. Ferenczi – nyelvzavar. A felettes én kialakulása, a lelkiismeret fejlődése. Elhárító mechanizmusok. A segítő feladatai.)

„B” tétel: A gyermek vallási fejlődése; valláspedagógiai megfontolások

7. Kisiskoláskor I. – 6-12 éves korig

„A” tétel: A gyermek pszichológiai fejlődése

(Freud és a pszichoszexuális fejlődés; Erikson és a pszichoszociális fejlődés. A gyermek fejlődő képességei. Társas kapcsolatok, kortárs közösség, elpártolás. A segítő feladatai.)

„B” tétel: A gyermek vallási fejlődése; valláspedagógiai megfontolások

8. Kisiskoláskor II. – 6-12 éves korig

„A” tétel: A gyermek pszichológiai fejlődése

(Piaget és a kognitív fejlődés. Gyermeki gondolkodás és játék. Iskolaérettség. Erkölcsi fejlődés – Piaget, Kohlberg. A segítő feladatai.)

„B” tétel: A gyermek vallási fejlődése; valláspedagógiai megfontolások

9. Serdülőkor I. – 12-18 éves korig

„A” tétel: A gyermek pszichológiai fejlődése

(Erikson és a pszichoszociális fejlődés; Piaget és a kognitív fejlődés. A gyermek fejlődő képességei. Társas kapcsolatok. Identitás. Beavatás. Pályaválasztás és identitás – Marcia. A segítő feladatai.)

„B” tétel: A gyermek vallási fejlődése; valláspedagógiai megfontolások

Segédletek (jegyzet, tankönyv, segédlet, szakirodalom) listája:

Kötelező irodalom:

- Frenkl Sylvia – Rajnik Mária: *Életesemények a fejlődéslelektan tükrében*. Mentálhigiénés kultúra sorozat. Semmelweis Egyetem – Párbeszéd (Dialógus) Alapítvány, Budapest, 2002. (16-113.; a *Beköszöntőtől a Serdülőkor c. fejezet végéig*)
- Tomcsányi Teodóra: *A lelkiismeret mint a felettes én része*. In: Jelenits – Tomcsányi:

Tanulmányok a vallás és lélektan határterületeiről. Lelki jelenségek és zavarok sorozat. Semmelweis egyetem – Párbeszéd (Dialógus) Alapítvány, Budapest, 2003. (104-121.)

- Antoine Vergote: *Valláslélektan. Egy genetikus valláslélektan vázlatja*. Interdiszciplináris szakkönyvtár sorozat 3. Semmelweis Egyetem – Párbeszéd (Dialógus) Alapítvány – HÍD Alapítvány, Budapest, 2001. (217-240.)
- Fritz Oser: *A vallásosan értelmezett megtapasztaláson alapuló istenkapcsolat*. In: Embertárs III. évfolyam 1. szám. (2005/1.) (42-50.)
- Richard Osmer – James W. Fowler: *A gyermek- és serdülőkori hitfejlődés szemszögéből 1*. In: Embertárs 2007/2.
- Richard Osmer – James W. Fowler: *A gyermek- és serdülőkori hitfejlődés szemszögéből 2*. In: Embertárs 2007/3. 196-213.

Ajánlott irodalom

- Martin Jäggle – Lene Mayer-Skumanz: *Hogyan beszéljünk a gyermekekkel a hitről?* Lelkigondozói kiskönyvtár sorozat. Semmelweis Egyetem – Szent Gellért Kiadó és Nyomda – Párbeszéd (Dialógus) Alapítvány, Budapest, 2001.
- Selma H. Fraiberg: *Varázsos évek*. Park Kiadó, 1990.
- Donald W. Winnicott: *Kisgyermek, család, külvilág*. Budapest, Animula Kiadó, 2000.
- Vikár György: *Az ifjúkor válságai*. Budapest, Gondolat Könyvkiadó, 1980.
- Polcz Alaine: *Meghalok én is?* Pécs, Jelenkor, 2007.
- Erik H. Erikson: *Az emberi életciklus*. In: Bernáth L. – Solymosi K. (szerk.): *Fejlődéslélektani olvasókönyv*. Tertia Kiadó, Budapest, 1997. (27-41.)

Mentálhigiénés lelkipedagógiai szakirányú továbbképzési szak

Tárgy neve: Életesemények fejlődéslelektani és valláspedagógiai megközelítése II.

Rövidített neve: Fejlődéslelektan II.

Angol neve: Developmental psychological and religious educational approach to life events II.

Német neve: Lebensereignisse in entwicklungspsychologischem und religionspädagogischem Ansatz II.

Kódja: MIKOMHL001 2M

Tantárgyfelelős: Jáki Zsuzsanna egyetemi tanársegéd (SE EKK Mentálhigiéné Int.)

Oktatók neve, beosztása:

Dr. Tróbert Anna Mária, doktorandusz (SE EKK Mentálhigiéné Int.)

Dr. Török Gábor Pál, egyetemi adjunktus (SE EKK Mentálhigiéné Int.)

Dr. Hegedűs Katalin, egyetemi docens (SE ÁOK Magatartástudományi Int.)

Jáki Zsuzsanna, egyetemi tanársegéd (SE EKK Mentálhigiéné Int.)

Tantárgyfélév: 2./tavaszi	Meghirdetés gyakorisága: kétévente	Számonkérés: kollokvium	Óraszám: 14 elmélet	Jelleg: kötelező	Kredit: 5
-------------------------------------	---	-----------------------------------	-------------------------------	----------------------------	---------------------

Tantárgy felvételének **előkövetelménye:**

Tantárgy neve: Életesemények fejlődéslelektani és valláspedagógiai megközelítése I.

Tantárgy kódja: MIKOMHL050 1M

További képzések, amelyekben a tárgy kötelező vagy kötelezően választható (félévszám): -

Tantárgy **célkitűzése:**

Tantárgy **célkitűzése:** átfogó lelektani képet adni az ember fejlődéséről az ifjúkortól a halálig, valamint a lelki fejlődést befolyásoló vallás- pedagógiai megközelítésekről.

Tantárgy **tematikájának** (tananyag) leírása:

Az ifjúkor és a felnőttkor, valamint az öregedés kérdései az érettebbé válás szemszögéből. Az öregkor mentálhigiénéje, veszteségei, a halál és a gyász. A generációs konfliktusok és ezek megoldási kísérletei; mentálhigiénés törekvések az öregek izolációs helyzetének megszüntetésére.

A tantárgy során megszerzett készségek és kompetenciák: A hallgató járatos a személyiség- és fejlődéslelektanban.

Hallgató egyéni munkával megoldandó feladatainak száma és típusa:

Megoldandó feladatok száma: -

Jelenléti kötelezettség: Hiányzások tekintetében a TVSZ az irányadó.

Félévvégi **aláírás**, valamint az **osztályzat** kialakításának módja:

előadásokon való részvétel, kollokvium egytől ötig terjedő skálán való értékelése.

Vizsgakövetelmények:

kollokvium – szóbeli vizsga

Tételsor:

Minden tétel 2 részből áll, amelyek különböző életszakaszokhoz tartoznak.

- a) A személyiség dimenziói. A felnőttkori kötődés. Kötődés és istenkapcsolat.**
b) Az idős emberek halálhoz való viszonya és a halál elfogadásának folyamata.
- a) A fiatal felnőttkori életszakasz jellemző feladatai, nehézségei, krízisei; a „kapunyitási krízis”. Az egyéni, párkapcsolati és családi fejlődés szempontjai.**
b) A gyógyíthatatlan betegséggel való szembenézés fázisai (Kübler-Ross).
- a) Az érett felnőttkor időszaka, fejlődési feladatok, nehézségek, krízisek; az „életközepi krízis”. Az egyéni, párkapcsolati és családi fejlődés szempontjai.**
b) Az öregkorba való átmenet feladatai.
- a) A késő felnőttkori életszakasz. Az egyéni, párkapcsolati és családi fejlődés szempontjai.**
b) A spiritualitás megjelenése a hospice-ban. A spiritualitás mint híd a hospice munkában.

5. **a) Az egészséges, érett személyiség jellemzői. Személyiségpszichológiai nézőpontok.**
b) Az idős ember vallásossága és spiritualitása.

6. **a) Az időskor veszteségei és nyereségei, életfeladatai.**
b) A középkor vallásossága és spiritualitása.

7. **a) A veszteségek és a gyász. A gyász feldolgozásának szakaszai. A gyermeki gyász jellemzői. A patológiás gyász jelei. A lelkigondozó feladatai.**
b) A fiatalok vallásossága és spiritualitása.

Segédletek (jegyzet, tankönyv, segédlet, szakirodalom) listája:

Kötelező irodalom:

- Goldenberg és Goldenberg: *Áttekintés a családról*. I. kötet. Animula, Budapest, 2008. 34-70. 2. fejezet: A család fejlődése: folytonosság és változás.
- Hajduska M. (2010) *Krizislélektan*. Eötvös Kiadó, Budapest, 2010. 72-118.
- Andreas Wittrahm: *A felnőtt hit felé vezető úton*. In: Embertárs 2007/1. 26-31.
- Horváth-Szabó Katalin: *A harmadik utazás: az idős ember élete*. In: Embertárs 2007/1. 17-25.
- Nemes Ödön SJ: *Szabadságban, örömben, szeretetben – Tapasztalataim az öregségről*. In: Embertárs 2007/1. 32-39.
- Tróbert Anett Mária: *Az időskori lelkigondozás: lehetőségek és kihívások*. In: Embertárs, 2009/2. 191-200.
- Ribár János: *Gyászolók lelkigondozása* c. tanulmányából *A patológiás gyász jelei* c. alfejezet. In: Jelenits I. – Tomcsányi T. (szerk.): *Egymás közt – egymásért*. Róm. Kat. Egyházi Szeretetszolgálat és a Budapest XIII. ker. Tanács HÍD Családsegítő Központja, valamint a Szeged-Csanádi Püspökség kiadása. 226-228.
- Debrecenyi Károly István: *A spiritualitás mint a híd az élet két partja között – Haldoklók lelkigondozása*. In: Embertárs 2004/2.

Ajánlott irodalom:

- Frenkl S. – Rajnik M.: *Életesemények a fejlődéslelektan tükrében*. SE Mentálhigiéné Intézet – Párbeszéd (Dialógus) Alapítvány, Budapest, 2007. 123-133. (Figyelem: régebbi kiadások oldalszámai eltérnek ettől!)
- Anselm Grün: *Az emberélet útjának felén*. Bencés Lelkiségi Sorozat 12. 2013.
- Hajduska M. (2010) *Krizislélektan*. Eötvös Kiadó, Budapest, 2010.
- Michael F. Scheier; Charles S. Carver (2006) *Személyiségpszichológia*. Osiris
- Gyökössi Endre: *Öregedés-öregség*. In: Jelenits I. – Tomcsányi T. (szerk.): *Tanulmányok a vallás és lélektan határterületeiről*. SE – Párbeszéd (Dialógus) Alapítvány, Budapest, 2003. 228-245.
- Bagdy Emőke: *Határmezsgyén. A halál és a gyász*. In: Jelenits I. – Tomcsányi T. (szerk.): *Tanulmányok a vallás és lélektan határterületeiről*. SE – Párbeszéd (Dialógus) Alapítvány, Budapest, 2003. 202-227.
- Ribár János: *Gyermekek is találkoznak a mulandósággal – Gondolatok egy lelkész szemszögéből*. In: Embertárs 2010/1. 43-53.
- Bodó Sára: *Támasz, bátorítás, megértés – Spirituális kérdések a gyászolók segítésében*. In: Embertárs 2010/1. 85-92.
- Fritz Riemann: *Az öregedés művészete, Lélek kontroll sorozat, Háttér Kiadó, Budapest, 1987.*
- Polcz Alaine: *Gyászban lenni*
- Polcz Alaine: *Meghalok én is? A halál és a gyermek*

<p>Semmelweis Egyetem Egészségügyi Közszolgálati Kar Mentálhigiéné Intézet</p> <p>Mentálhigiéné lelkigondozó szakirányú továbbképzési szak</p>					
<p>Tárgy neve: A mentálhigiéné segítő kapcsolat, lelkigondozói kapcsolat elmélete I. Rövidített neve: A segítő kapcsolat elmélete I. Angol neve: Theory of pastoral counseling I. Német neve: Theorie der mentalhygienisch orientierter helfender Beziehung und der Seelsorge I. Kódja: MIKOMHL051_1M</p>					
<p>Tantárgyfelelős: Dr. Joób Máté Árpád, egyetemi docens (SE EKK Mentálhigiéné Int.) Oktatók neve, beosztása: Dr. Török Gábor Pál, egyetemi adjunktus (SE EKK Mentálhigiéné Int.) Joób Máté Árpád, egyetemi docens (SE EKK Mentálhigiéné Int.) Dr. Somosiné Tésenyi Timea Livia, egyetemi adjunktus (SE EKK Mentálhigiéné Int.) Kővári Magdolna pasztorális tanácsadó, külsős oktató Pál Ferenc katolikus pap, külsős oktató</p>					
Tantárgyfélév: 1./őszi	Meghirdetés gyakorisága: kétévente	Számonkérés: kollokvium	Óraszám: 12 elmélet	Jelleg: kötelező	Kredit: 4
Tantárgy felvételének előkövetelménye: -					
További képzések, amelyekben a tárgy kötelező vagy kötelezően választható (félévszám): -					
<p>Tantárgy célkitűzése: A kliens központú rogersi alapokon nyugvó mentálhigiéné segítő kapcsolat, lelkigondozói kapcsolat szemléletének, attitűdjeinek és intervenciós eszközeinek valamint alkalmazási lehetőségeinek bemutatása.</p>					
<p>Tantárgy tematikájának (tananyag) leírása: Elméleti áttekintés a segítő kapcsolat különböző formáiról (mentálhigiéné direktív és nondirektív segítő kapcsolat, pszichoterápia, lelkigondozás, lelkievezetés). Segítség ezen módszerek hatásainak felismeréséhez, megkülönböztetéséhez, a közöttük való együttműködés lehetőségeinek használatához. E célból a különböző segítő módszerek értékeinek, illetékességi határainak, lehetőségeinek megismerése, új szempontok felismerése, a saját szakmai elköteleződés megerősödése. Foglalkozás a segítő kapcsolat kiemelten nehéz kérdéseivel, így például a közelség és távolság megfelelő alakításával, az áttételes jelenségek kezelésével a lelkigondozói kapcsolatban, a segítő szindróma és a kiégés jelenségeivel.</p>					
<p>A tantárgy során megszerzett készségek és kompetenciák: A hallgató képes mentálhigiéné segítő kapcsolat kialakítására és fenntartására, problémamegoldó készség fejlesztésére, mentálhigiéné konzultációra, peremhelyzetbe került egyének észlelésére és támogatására egyénileg és csoportban.</p>					
<p>Hallgató egyéni munkával megoldandó feladatainak száma és típusa: Megoldandó feladatok száma: 1 Az előadáson elhangzott elméleti ismeretekhez a hallgatónak <i>minden hónapban el kell olvasnia a megadott szakirodalmat</i>, amiről (összesen) maximum 1 oldalas <i>személyes jegyzet</i> kell készítenie, és beadnia a csoportvezetőknek a gyakorlati órákon.</p>					
<p>Jelenléti kötelezettség: Hiányzások tekintetében a TVSZ az irányadó.</p>					
<p>Félévvégi aláírás, valamint az osztályzat kialakításának módja: előadásokon való részvétel, maximum 1 oldalas személyes jegyzet, kollokvium egytől ötig terjedő skálán való értékelése.</p>					
<p>Vizsgakövetelmények: kollokvium – írásbeli vizsga</p> <p>Témakörök: A félév előadásai és az alábbiakban megadott szakirodalmak alapján.</p>					

Segédletek (jegyzet, tankönyv, segédlet, szakirodalom) listája:

Kötelező irodalom:

- Csáky-Pallavicini R. – Nemes Ö. SJ – Török G. – Tomcsányi T.: *Merre tart a lelkigondozás? Továbbképzés és modellek*. In: Embertárs, 2003./1. 34-39.
- Faber, H. – Schoot, E. van der: *A lelkigondozói beszélgetés lélektana*. 2. kiadás, Semmelweis Egyetem – Párbeszéd (Dialogus) Alapítvány, Budapest, 2002. 28-99.
- Csáky-Pallavicini R. – Ittész A. – Harmatta J. – Egri L. – Szabó T. – Tomcsányi T.: *Mentálhigiénés szemléletű emberszolgálat. A lelkigondozás mint segítő hivatás*. In: Pszichoterápia, 2008. április, 90-99.
- Stenger CSSR, H.: *A (lelki)pásztori kompetencia három jellemzője*. In: Embertárs, 2003/1. 20-25.
- Nemes Ö. – Kövári M.: *Pasztorális segítő kapcsolat a gyakorlatban*. In: Embertárs, 2006/1. 41-49.
- Baumgartner, I.: *Pasztorálpszichológia*. Semmelweis Egyetem – Párbeszéd (Dialogus) Alapítvány, Budapest, 2003. 101-117. és 133-149.
- Tringer L.: *A gyógyító beszélgetés*. HIETE, Budapest, 1998. 7-22. (A személyközpontú irányzat...), 94-100. (A feltétel nélküli elfogadás), 109-113. (Kongruencia). Más kiadások is megfelelők, ill. a szöveg interneten is hozzáférhető:
<http://hu.scribd.com/doc/91083451/A-Gyogyito-Beszelgetes#scribd>
- Tomcsányi T. – Fodor L.: *Segítő kapcsolat, segítő szindróma, segítő identitás*. In: Jelenits I. – Tomcsányi T. (szerk.): *Egymás közt – egymásért*. Róm. Kat. Egyházi Szeretetszolgálat és a Budapest XIII. ker. Tanács HÍD Családsegítő Központja, valamint a Szeged-Csanádi Püspökség kiadása, 19-45.
- Ónody S.: *Kiegészi tünetek (burnout szindróma) keletkezése és megoldási lehetőségei*. In: Új Pedagógiai Szemle, 2001/5. 80-85., ill. interneten:
<http://epa.oszk.hu/00000/00035/00049/2001-05-ta-Onody-Kiegeses.html>
- Németh D.: *Egyházi segítőfoglalkozásúak és a kiegész.* In: Embertárs, 2011/4. 319-324.

Semmelweis Egyetem Egészségügyi Közszolgálati Kar Mentálhigiéné Intézet Mentálhigiénés lelkigondozó szakirányú továbbképzési szak					
Tárgy neve: A mentálhigiénés segítő kapcsolat, lelkigondozói kapcsolat elmélete II. Rövidített neve: A segítő kapcsolat elmélete II. Angol neve: Theory of pastoral counseling II. Német neve: Theorie der mentalhygienisch orientierter helfender Beziehung und der Seelsorge II. Kódja: MIKOMHL051_2M					
Tantárgyfelelős: Dr. Joób Máté Árpád, egyetemi docens (SE EKK Mentálhigiéné Int.) Oktatók neve, beosztása: Dr. Török Gábor Pál, egyetemi adjunktus (SE EKK Mentálhigiéné Int.) Kővári Magdolna pasztorális tanácsadó, külsős oktató Dr. Harmatta János, tudományos tanácsadó (SE EKK Mentálhigiéné Int.) Jáki Zsuzsanna, egyetemi tanársegéd (SE EKK Mentálhigiéné Int.) Dr. Versegi Beáta Mária, szerzetesnővér, külsős oktató					
Tantárgyfélév: 2./tavaszi	Meghirdetés gyakorisága: kétévente	Számonkérés: kollokvium	Óraszám: 8 elmélet	Jelleg: kötelező	Kredit: 3
Tantárgy felvételének előkövetelménye: Tantárgy neve: A mentálhigiénés segítő kapcsolat, lelkigondozói kapcsolat elmélete I. Tantárgy kódja: MIKOMHL051_1M					
További képzések, amelyekben a tárgy kötelező vagy kötelezően választható (félévszám): -					
Tantárgy célkitűzése: A mentálhigiénés segítő kapcsolat, lelkigondozói kapcsolat összevetése más segítő kapcsolatokkal. A segítő kapcsolat intervenciók lehetőségei különböző elakadásokban.					
Tantárgy tematikájának (tananyag) leírása: Elméleti áttekintés a segítő kapcsolat különböző formáiról (mentálhigiénés direktív és nondirektív segítő kapcsolat, pszichoterápia, lelkigondozás, lelkivezetés). Segítség ezen módszerek hatásainak felismeréséhez, megkülönböztetéséhez, a közöttük való együttműködés lehetőségeinek használatához. E célból a különböző segítő módszerek értékeinek, illetékességi határainak, lehetőségeinek megismerése, új szempontok felismerése, a saját szakmai elköteleződés megerősödése. Foglalkozás a segítő kapcsolat kiemelten nehéz kérdéseivel, így például a közelség és távolság megfelelő alakításával, az áttételes jelenségek kezelésével a lelkigondozói kapcsolatban, a segítő szindróma és a kiégés jelenségeivel.					
A tantárgy során megszerzett készségek és kompetenciák: A hallgató képes mentálhigiénés segítő kapcsolat kialakítására és fenntartására, problémamegoldó készség fejlesztésére, mentálhigiénés konzultációra, peremhelyzetbe került egyének észlelésére és támogatására egyénileg és csoportban.					
Hallgató egyéni munkával megoldandó feladatainak száma és típusa: Megoldandó feladatok száma: -					
Jelenléti kötelezettség: Hiányzások tekintetében a TVSZ az irányadó.					
Félévvégi aláírás , valamint az osztályzat kialakításának módja: előadásokon való részvétel, kollokvium egytől ötig terjedő skálán való értékelése.					
Vizsgakövetelmények: kollokvium – írásbeli vizsga Témakörök: A félév előadásai és az alábbiakban megadott szakirodalmak alapján.					
Segédletek (jegyzet, tankönyv, segédlet, szakirodalom) listája: Kötelező irodalom: <ul style="list-style-type: none"> • Debrecenyi K. I. – Nemes Ö. SJ – Szarka M.: <i>Lelkigondozás – Lelkivezetés</i>. In: Embertárs, 2004/2. 152-156. • Tomcsányi T. – Kővári M. – Horváth-Szabó K.: <i>A lelkivezetés. A pszichoterápián és a lelkigondozáson túl</i>. In: Pszichoterápia, 2009. június 					

- Tomcsányi T. – Csáky-Pallavicini R. – Harmatta J. – Pilinszki A. – Török G.: *Lelkigondozás és pszichoterápia*. In: *Pszichoterápia*, 2008. június, 170-177.
- Baumgartner, I.: *Pasztorálpszichológia*. Semmelweis Egyetem – Párbeszéd (Dialógus) Alapítvány, Budapest, 2003. 251-279. (IV/2. fejezet); 440-454. (V/4. fejezetből a Terápiás alpmagatartások c. alfejezet)
- Nemes Ödön: *A lelkigondozás spiritualitása*. In: *Embertárs*, 2004/4.
- Ziemer, J.: *Világiasság és spiritualitás. Lelkigondozás szekuláris körülmények között*. In: *Embertárs*, 2004/4. 325-335.
- Mucsi Zsófia: *A lelkész mint professzionális segítő. Speciális etikai kihívások*. In: *Embertárs*, 2011/1. 34-47.
- Steck, W.: *A lelkigondozás a hétköznapi világból ered*. In: *Embertárs*, 2004/2. 106-110.
- Németh D.: *A lelkigondozás feladatai a posztmodern korban*. In: *Embertárs*, 2004/2. 120-128.
- Németh D.: *A lelkigondozás időszerű kérdései, kihívásai és kortárs törekvései*. In: *Embertárs* 2009/2. 103-110.
- Hans van der Geest: *Négyszemközt*. SE Mentálhigiéné Tanszék – Párbeszéd (Dialógus) Alapítvány, Budapest, 2004. 170-205.
- Török G., Joób M. (2013), A mentálhigiénés szemlélet jelentősége és integrálása a lelkigondozásba, In: Ittész Gábor (szerk.) *Cura mentis -- salus populi: Mentálhigiéné a társadalom szolgálatában: Ünnepi kötet Tomcsányi Teodóra 70. születésnapjára / Festschrift für Teodóra Tomcsányi zum 70. Geburtstag*. 572 p. Budapest: Semmelweis Egyetem Mentálhigiéné Intézet, 2013. pp. 417-429.
- Tésenyi T., (2013) A modern kórházi lelkigondozói szemlélet kialakulása, In: Ittész Gábor (szerk.) *Cura mentis -- salus populi: Mentálhigiéné a társadalom szolgálatában: Ünnepi kötet Tomcsányi Teodóra 70. születésnapjára / Festschrift für Teodóra Tomcsányi zum 70. Geburtstag*. 572 p. Budapest: Semmelweis Egyetem Mentálhigiéné Intézet, 2013. pp. 277-293.

Mentálhigiénés lelkigondozó szakirányú továbbképzési szak

Tárgy neve: Vallásos jelenségek valláslélektani és pasztorálpszichológiai megközelítésben

Rövidített neve: Vallásos jelenségek

Angol neve: Pastoralpsychological approach to religious phenomena

Német neve: Religiöse Phänomene in religionspsychologischem und pastoralpsychologischem Ansatz

Kódja: MIKOMHL052 1M

Tantárgyfelelős: Dr. Joób Máté Árpád, egyetemi docens (SE EKK Mentálhigiéné Int.)

Oktatók neve, beosztása:

Jáki Zsuzsanna, egyetemi tanársegéd (SE EKK Mentálhigiéné Int.)

Szabóné Dr. László Lilla, református lelkész, adjunktus, külsős oktató

Kővári Magdolna, pasztorális tanácsadó, külsős oktató

Tantárgyfélév: 1./őszi	Meghirdetés gyakorisága: kétévente	Számonkérés: kollokvium	Óraszám: 10 elmélet	Jelleg: kötelező	Kredit: 4
----------------------------------	---	-----------------------------------	-------------------------------	----------------------------	---------------------

Tantárgy felvételének **előkövetelménye:** -

További képzések, amelyekben a tárgy kötelező vagy kötelezően választható (félévszám): -

Tantárgy **célkitűzése:** A különböző vallásos jelenségek és a mögöttük meghúzódó vallásos attitűdök valláslélektani és pasztorálpszichológiai vizsgálata.

Tantárgy **tematikájának** (tananyag) leírása:

A vallásosság fogalma, fejlődése és pszichológiája; az istenkép fejlődésének lélektani oldala; az ima emberi oldala; a megbocsátás folyamata és pszichológiai feltételei; a vallásos krízis; a megtérés értelmi és érzelmi oldala; a vallásosság hatása a személyiségre; büntudat; a vallásosság és a lelki egészség összefüggései; a vallás mint erőforrás.

A tantárgy során megszerzett készségek és kompetenciák: A hallgató elsajátítja a vallásosság és lelki egészség összefüggéseit.

Hallgató egyéni munkával megoldandó feladatainak száma és típusa:

Megoldandó feladatok száma: -

Jelenléti kötelezettség: Hiányzások tekintetében a TVSZ az irányadó.

Félévvégi **aláírás**, valamint az **osztályzat** kialakításának módja:

előadásokon való részvétel, kollokvium egytől ötig terjedő skálán való értékelése.

Vizsgakövetelmények:

kollokvium – szóbeli vizsga

Tételsor:

A **tétel első fele** egy téma lesz az alábbiakból:

1. A vallásosság hatása az emberi magatartásra
 - a. Hit, spiritualitás, vallás
 - b. A vallásosság hatása
2. A vallásosság és lelki egészség
 - a. A hitetlenség lelki zavarokhoz vezet
 - b. A vallásosságnak neurotizáló hatása van
 - c. A hatás a vallás minőségétől függ
3. A szenvedés hatásai; a szenvedéshez való viszony
 - a. A szenvedés fogalma
 - b. A szenvedés negatív és pozitív hatásai
 - c. A szenvedés hatásmechanizmusai
 - d. Poszt-traumatikus növekedés
 - e. A szenvedő ember segítése

4. Megküzdés – vallásos megküzdés
 - a. A megküzdési folyamat
 - b. Megküzdési módszerek
 - c. Vallásos megküzdési stílusok
5. Az Istenképek szerepe a megküzdésben
 - a. Istenkép – istenkoncepció – istenreprezentáció
 - b. Az Istenképek formái;
 - c. Az istenkép kialakulása és fejlődését, valamint az ezt meghatározó tényezők;
 - d. Istenkép és önértékelés
 - e. Az istenkép és a megküzdés kapcsolata
6. Imaformák és a megküzdésre kifejtett hatásaik
 - a. Imádság, mint vallásos megküzdési mód
 - b. Imádság fejlődéslélektani meghatározottsága
 - c. Imaélet személyiségből fakadó adottságai
 - d. Imaformák
 - e. Imádság a lelkigondozásban
7. Büntudat – büntudati formák; feloldási formái
 - a. A bűn különböző megközelítései
 - b. Büntudat feltétele, kialakulása
 - c. Irreális büntudat
 - d. Valós büntudat
 - e. Szégyen
 - f. Büntudat differenciálása
 - g. Bűnkérdés a lelkigondozásban
8. A megbocsátás pszichológiai aspektusai
 - a. A megbocsátás fogalma
 - b. A megbocsátás szintjei és formái
 - c. Megbocsátás, mint megküzdés
 - d. A megbocsátás folyamatának fázisai
 - e. A megbocsátás és vallásosság – a vallásosság hatása a pszichológiai megbocsátás folyamatára
 - f. Helyzetek, amikor a megbocsátás témája sajátos figyelmet igényel.

A tétel második felében egy rövid esetleírást kapnak a hallgatók azzal a kérdéssel, hogy miket gondolnának végig a stúdió alapján, ha egy ilyen esettel találkoznának a valóságban. Mire figyelnének? Mit kezdeményeznének, mit nem? stb.

Segédletek (jegyzet, tankönyv, segédlet, szakirodalom) listája:

Kötelező irodalom:

- Horváth-Szabó K. (2007): *Vallás és emberi magatartás*. PPKE Kiadó, Piliscsaba
- Horváth-Szabó K. (szerk.): *Vallásosság és személyiség*. PPKE Kiadó, Piliscsaba
- Horváth-Szabó K. – Harmatta J. – Tomcsányi T. (2009): *Teisztikus és humanisztikus spiritualitás*. In: *Pszichoterápia*, 2009, 18, 173-179.

Ajánlott irodalom:

- Karl Friedlingsdorf: *Istenképek. Ahogy beteggé tesznek – és ahogy gyógyítanak*. Szent István Társulat. Budapest. 2007.
- Anselm Grün: *Belső képeink gyógyító ereje*. Jel Könyvkiadó. Budapest, 2012.
- Gyökössy Endre: *Magunkról magunknak*. Szent Gellért Kiadó, Budapest, 1996.

- Horváth-Szabó K. (2010): *Van-e köze a lélektannak a lélekhez? Spiritualitás és vallásosság*. Sapiientiana, 2010, 1, 41-62.
- Michael E. McCullough, Steven J, Sandage, Everett L. Worthington: *Megbocsátás. Hogyan tegyük múlt időbe a múltunkat*. Harmat Kiadó, Budapest, 2006.
- Jelenits István és Tomcsányi Teodóra (szerk): *Tanulmányok a vallás és a lélektan határterületeiről*. Semmelweis Egyetem – Párbeszéd Alapítvány, Budapest, 2003.
- Németh Dávid: *Pásztorántlantropológia*. Károli, 2012.
- Henri Nouwen: *A sebzett gyógyító*. Ursus Libris, Budapest, 2006.
- Henri Nouwen: *Nyújtsd kezed*. Ursus Libris, Budapest, 2007.
- Richard Rohr: *Jób és a szenvedés misztériuma*. Ursus Libris, Budapest, 2007.
- Friedrich Schweitzer: *Vallás és életút*. Kálvin Kiadó, Budapest, 1999.
- Tomcsányi Teodóra: *Bűn, büntudat, szégyen*. In: *Valláspszichológiai tanulmányok* (szerk.: Horváth-Szabó Katalin). Akadémiai Kiadó, Budapest, 2003.
- Antoine Vergote: *Büntudat és vágy*. Semmelweis – Párbeszéd, Budapest, 2008.
- Antoine Vergote: *Valláslélektan*, Semmelweis – Párbeszéd, Budapest, 2001.
- Pablo Martínez Vila: *Imádság és lelki alkat*. Harmat, Budapest, 1994.

Semmelweis Egyetem Egészségügyi Közszolgálati Kar Mentálhigiéné Intézet					
Mentálhigiénés lelkigondozó szakirányú továbbképzési szak					
Tárgy neve: Lelki egészség, mentálhigiéné, lelki betegség I.					
Rövidített neve: Lelki zavarok I.					
Angol neve: Mental health, mental disorders I.					
Német neve: Seelische Gesundheit, seelische Störungen I.					
Kódja: MIKOMHL056 1M					
Tantárgyfelelős: Dr. Török Szabolcs János, egyetemi docens (SE EKK Mentálhigiéné Int.)					
Oktatók neve, beosztása:					
Dr. Harmatta János, tudományos tanácsadó (SE EKK Mentálhigiéné Int.)					
Dr. Ábrahám Ildikó, egyetemi tanársegéd (SE ÁOK), külsős oktató					
Dr. Semsey Gábor egyetemi adjunktus (SE EKK Mentálhigiéné Intézet)					
Fodor-Szlovencsák Katalin, klinikai szakpszichológus és pszichoterapeuta, külsős oktató					
Jáki Zsuzsanna, egyetemi tanársegéd (SE EKK Mentálhigiéné Int.)					
Molnár Ferenc, lelkigondozó, diakónus, szenvedélybetegekkel foglalkozó szakember, külsős oktató					
Tantárgyfélév:	Meghirdetés gyakorisága:	Számonkérés:	Óraszám:	Jelleg:	Kredit:
2./tavaszi	kétévente	kollokvium	14 elmélet	kötelező	6
Tantárgy felvételének előkövetelménye:					
Tantárgy neve: Életesemények fejlődéslelektani és valláspedagógiai megközelítése I.					
Tantárgy kódja: MIKOMHL050 1M					
További képzések, amelyekben a tárgy kötelező vagy kötelezően választható (félévszám): -					
Tantárgy célkitűzése: olyan ismeretek közvetítése, melyek lehetővé teszik a lelki betegségek felismerését, és felkészítenek a lelki egészség irányában ható működésmódra a lelkigondozás területén.					
Tantárgy tematikájának (tananyag) leírása:					
A jelenségeket a lélektan szemszögéből megvilágítva ismerteti a leggyakoribb pszichés működészavarokat, jelzi elkülönítésük és felismerhetőségük legfontosabb szempontjait, és bemutatja a lelkigondozói segítő kapcsolat lehetőségeit. A krízisállapotok és a lelki zavarok bemutatásán belül főként a depresszióval, neurózisokkal, pszichózisokkal, krónikus betegségekkel, szenvedélybetegségek szomatikus és pszichés státusával (függőség, alkoholista játszmák) foglalkozik, és példákat hoz a lelkigondozói segítségnyújtásra.					
A tantárgy során megszerzett készségek és kompetenciák: A hallgató alapvető pszichopatológia ismeretekkel rendelkezik.					
Hallgató egyéni munkával megoldandó feladatainak száma és típusa:					
Megoldandó feladatok száma: -					
Jelenléti kötelezettség: Hiányzások tekintetében a TVSZ az irányadó.					
Félévvégi aláírás , valamint az osztályzat kialakításának módja:					
előadásokon való részvétel, kollokvium egytől ötig terjedő skálán való értékelése.					
Vizsgakövetelmények:					
kollokvium – szóbeli vizsga					
Tételsor:					
1. Lelki egészség, mentálhigiéné					
2. Riemanni személyiség típusok. Skizoid típus. Depresszív típus.					
3. Riemanni személyiség típusok. Kényszeres típus. Hiszteroid típus.					
4. A lelki krízis. Krízisek keletkezése és a krízisintervenció.					
5. Pszichodinamika. Az én szerkezete, legfontosabb feladatai, érettsége. A felettes-én legfontosabb feladatai, érettsége. A Kernberg-féle személyiségdiagnosztika rendszere. A Kernberg-féle személyiség szerveződési szintek. A szorongás kóros mértéke és következménye: a regresszió és a tünet.					
6. Alkoholizmus, drogfüggőség					
7. Pszichoszomatika					
Segédletek (jegyzet, tankönyv, segédlet, szakirodalom) listája:					

Kötelező irodalom:

- Tomcsányi Teodóra: Mentálhigiénés képzés a Semmelweis Egyetemen. Animula, Budapest, 2002. 8-35.
- Pável Magda: Életesemények lelki zavarai I. SE – Párbeszéd (Dialógus) Alapítvány, Budapest, 2004.
- Ratkóczi Éva: Életesemények lelki zavarai II. SE – Párbeszéd (Dialógus) Alapítvány, Budapest, 2003.
- Török Szabolcs (szerk.): Életesemények lelki zavarai III. SE – Párbeszéd (Dialógus) Alapítvány, Budapest, 2003.
- Baumgartner, I.: Pasztorálpszichológia. Semmelweis Egyetem – Párbeszéd (Dialógus) Alapítvány, Budapest, 2003.
- Sámuel Pfeifer: Pszichiátria és lelkigondozás. Hogyan segíthetünk lelki zavarokkal küzdő embertársainkon? Koinonia, Kolozsvár, 2000.

Semmelweis Egyetem Egészségügyi Közszolgálati Kar Mentálhigiéné Intézet Mentálhigiénés lelkiprendező szakirányú továbbképzési szak					
Tárgy neve: Lelki egészség, mentálhigiéné, lelki betegség II. Rövidített neve: Lelki zavarok II. Angol neve: Mental health, mental disorders II. Német neve: Seelische Gesundheit, seelische Störungen II. Kódja: MIKOMHL056 2M					
Tantárgyfelelős: Dr. Török Szabolcs János, egyetemi docens (SE EKK Mentálhigiéné Int.) Oktatók neve, beosztása: Dr. Harmatta János, tudományos tanácsadó (SE EKK Mentálhigiéné Int.) Fodor-Szlovenszák Katalin, klinikai szakpszichológus és pszichoterapeuta, külsős oktató Dr. Túry Ferenc, egyetemi tanár (SE ÁOK Magatartástudományi Int.)					
Tantárgyfélév: 3./őszi	Meghirdetés gyakorisága: kétévente	Számonkérés: kollokvium	Óraszám: 14 elmélet	Jelleg: kötelező	Kredit: 6
Tantárgy felvételének előkövetelménye: Tantárgy neve: Lelki egészség, mentálhigiéné, lelki betegség I. Tantárgy kódja: MIKOMHL056 1M					
További képzések, amelyekben a tárgy kötelező vagy kötelezően választható (félévszám): -					
Tantárgy célkitűzése: olyan ismeretek közvetítése, melyek lehetővé teszik a lelki betegségek felismerését, és felkészítenek a lelki egészség irányában ható működésmódra a lelkiprendezés területén.					
Tantárgy tematikájának (tananyag) leírása: A jelenségeket a lélektan szemszögéből megvilágítva ismerteti a leggyakoribb pszichés működésvizsgálatokat, jelzi elkülönítésük és felismerhetőségük legfontosabb szempontjait, és bemutatja a lelkiprendezői segítő kapcsolat lehetőségeit. A krízisállapotok és a lelki zavarok bemutatásán belül főként a depresszióval, neurózisokkal, pszichózisokkal, krónikus betegségekkel, szenvedélybetegségek szomatikus és pszichés státusával (függőség, alkoholista játszmák) foglalkozik, és példákat hoz a lelkiprendezői segítségnyújtásra.					
A tantárgy során megszerzett készségek és kompetenciák: A hallgató alapvető pszichopatológia ismeretekkel rendelkezik.					
Hallgató egyéni munkával megoldandó feladatainak száma és típusa: Megoldandó feladatok száma: -					
Jelenléti kötelezettség: Hiányzások tekintetében a TVSZ az irányadó.					
Félévvégi alírást , valamint az osztályzat kialakításának módja: előadásokon való részvétel, kollokvium egytől ötig terjedő skálán való értékelése.					
Vizsgakövetelmények: kollokvium – szóbeli vizsga					
Tételsor: 1. A borderline személyiségzavar keletkezése, személyiségjegyei, kialakulása és a lelkiprendezői szempontok 2. A narcisztikus személyiségzavar keletkezése, személyiségjegyei, kialakulása és a lelkiprendezői szempontok 3. Pszichotikus zavarok: a paranoid zavar és a szkizofrénia jellemzői, tünetei, lefolyása, kezelési szempontjai és a segítő feladatai 4. Evészavarok és az orthorexia keletkezése, előfordulása, jellemzőik és a lelkiprendezői tennivalók 5. Az impulzuskontroll zavarok keletkezése, előfordulása, jellemzőik és a lelkiprendezői tennivalók					
Segédletek (jegyzet, tankönyv, segédlet, szakirodalom) listája: Kötelező irodalom: <ul style="list-style-type: none"> • Tomcsányi Teodóra: <i>Mentálhigiénés képzés a Semmelweis Egyetemen</i>. Animula, Budapest, 2002. 8-35. 					

- Pável Magda: *Életesemények lelki zavarai I.* SE – Párbeszéd (Dialógus) Alapítvány, Budapest, 2004.
- Ratkóczi Éva: *Életesemények lelki zavarai II.* SE – Párbeszéd (Dialógus) Alapítvány, Budapest, 2003.
- Török Szabolcs (szerk.): *Életesemények lelki zavarai III.* SE – Párbeszéd (Dialógus) Alapítvány, Budapest, 2003.
- Baumgartner, I.: *Pasztorálpszichológia.* Semmelweis Egyetem – Párbeszéd (Dialógus) Alapítvány, Budapest, 2003.
Sámuel Pfeifer: *Pszichiátria és lelkigondozás. Hogyan segíthetünk lelki zavarokkal küzdő embertársainkon?* Koinonia, Kolozsvár, 2000.

Semmelweis Egyetem Egészségügyi Közszolgálati Kar Mentálhigiéné Intézet Mentálhigiénés lelkigondozó szakirányú továbbképzési szak					
Tárgy neve: Segítő kapcsolati attitűdök gyakorlata és a lelkigondozói kapcsolat I. Rövidített neve: Segítő kapcsolat I. Angol neve: Practice of pastoral counseling seminar I. Német neve: Praxis der Seelsorge I. Kódja: MIKOMHL053 1M					
Tantárgyfelelős: Dr. Joób Máté Árpád, egyetemi docens (SE EKK Mentálhigiéné Int.) Oktatók neve, beosztása: Dr. Joób Máté Árpád, egyetemi docens (SE EKK Mentálhigiéné Int.) Dr. Semsey Gábor, egyetemi adjunktus (SE EKK Mentálhigiéné Int.) Dr. Somosiné Tésenyi Timea Livia, egyetemi adjunktus (SE EKK Mentálhigiéné Int.) Johann Gyula, evangélikus lelkész és mentálhigiénés szakember, külsős oktató Járay Márton, református lelkész, külsős oktató Calin Márta, mentálhigiénés szakember, pszichodráma-vezető, külsős oktató Pásztor Antal, református lelkész, külsős oktató Dr. Török Gábor Pál, egyetemi adjunktus (SE EKK Mentálhigiéné Int.) Musicz Erika, lelkigondozó, pszichodráma és bibliodráma-asszisztens					
Tantárgyfélév: 1./őszi	Meghirdetés gyakorisága: kétévente	Számonkérés: gyakorlati jegy	Óraszám: 20 gyakorlat	Jelleg: kötelező	Kredit: 7
Tantárgy felvételének előkövetelménye: -					
További képzések, amelyekben a tárgy kötelező vagy kötelezően választható (félévszám): -					
Tantárgy célkitűzése: a nondirektív attitűd és más segítő attitűdök elsajátítása és gyakorlati alkalmazása. E megtanult attitűdök és módszerek helyének megtalálása a lelkigondozói kapcsolatban. A lelkigondozott megfelelő és empatikus kísérése, haladás a lelkigondozott üteme és értékrendje mentén, a lelkigondozó képessége saját benyomásainak a felülvizsgálatára.					
Tantárgy tematikájának (tananyag) leírása: Folyamatos lelkigondozói kapcsolattartás, a segítő kapcsolatokról jegyzőkönyvek leadása. A fentiek alapján konkrét segítő helyzetek, gondok, kihívások, krízisek, értékdilemmákon és érintődéseken végzett elemző munka. A lelki segítségnyújtás attitűdjének és eszközeinek – mint a nondirektívnek nevezett szemléletnek és módszernek –, valamint más (direktív, edukatív) megközelítéseknek az elsajátítása. A lelkigondozónak fejlődnie kell a következő területeken: – nondirektivitás és más segítő megközelítések; – kliensközpontúság; – érzelmek mentén való kommunikáció; – önreflexiós képesség és önismeret a másokra figyelés közepette, az elakadások felismerése és a lelkigondozói/lelkivezetői segítségkérés (szupervízió); – a külső reflexió fontosságának megélése és gyakorlati használata, konstruktív foglalkozás a csoportvezetőktől és a csoporttársaktól kapott visszajelzésekkel, a negatív visszajelzéseket is beleértve; – folyamatreflexiós képesség; a csoportmunkában aktív és adekvát részvétel nem csupán a saját téma prezentálásánál, a feltűnő és elakadást hozó csoportjelenségek felismerése és a velük való bánni tudás, teamképesség; – képesség a személyes érintődés kezelésére, türelem, tolerancia a kliensekkel szemben; – a szakirodalom és az elméleti stúdiumon elhangzottak beépítése a lelkigondozói kapcsolatba.					
A tantárgy során megszerzett készségek és kompetenciák: A hallgató képes mentálhigiénés segítő kapcsolat kialakítására és fenntartására, problémamegoldó készség fejlesztésére, mentálhigiénés konzultációra, peremhelyzetbe került egyének észlelésére és támogatására egyénileg és csoportban.					
Hallgató egyéni munkával megoldandó feladatainak száma és típusa:					

Megoldandó feladatok száma: két saját terepen készült segítő beszélgetés dokumentációja, valamint a szakirodalom alapján készített reflexiók napló.
Jelenléti kötelezettség: Hiányzások tekintetében a TVSZ az irányadó.
Félévvégi alírá s, valamint az osztályzat kialakításának módja: a szemináriumokon való aktív részvétel, a kötelező irodalomról készített reflexiók, továbbá a lelkipozói jegyzőkönyvek elkészítése alapján.
Vizsgakövetelmények: -
Segédletek (jegyzet, tankönyv, segédlet, szakirodalom) listája: <i>Kötelező irodalom:</i> <ul style="list-style-type: none"> • Csáky-Pallavicini R. – Nemes Ö. SJ – Török G. – Tomcsányi T.: <i>Merre tart a lelkipozás? Továbbképzés és modellek.</i> In: Embertárs, 2003./1. 34-39. • Faber, H. – Schoot, E. van der: <i>A lelkipozói beszélgetés lélektana.</i> 2. kiadás, Semmelweis Egyetem – Párbeszéd (Dialógus) Alapítvány, Budapest, 2002. 28-99. • Csáky-Pallavicini R. – Ittész A. – Harmatta J. – Egri L. – Szabó T. – Tomcsányi T.: <i>Mentálhigiénés szemléletű emberszolgálat. A lelkipozás mint segítő hivatás.</i> In: Pszichoterápia, 2008. április, 90-99. • Stenger CSSR, H.: <i>A (lelki)pásztori kompetencia három jellemzője.</i> In: Embertárs, 2003/1. 20-25. • Nemes Ö. – Kövári M.: <i>Pásztorális segítő kapcsolat a gyakorlatban.</i> In: Embertárs, 2006/1. 41-49. • Baumgartner, I.: <i>Pásztorálpszichológia.</i> Semmelweis Egyetem – Párbeszéd (Dialógus) Alapítvány, Budapest, 2003. 101-117. és 133-149. • Tringer L.: <i>A gyógyító beszélgetés.</i> HIETE, Budapest, 1998. 7-22. (A személyközpontú irányzat...), 94-100. (A feltétel nélküli elfogadás), 109-113. (Kongruencia). Más kiadások is megfelelőek, ill. a szöveg interneten is hozzáférhető: http://hu.scribd.com/doc/91083451/A-Gyogyito-Beszelgetes#scribd • Tomcsányi T. – Fodor L.: <i>Segítő kapcsolat, segítő szindróma, segítő identitás.</i> In: Jelenits I. – Tomcsányi T. (szerk.): <i>Egymás közt – egymásért.</i> Róm. Kat. Egyházi Szeretetszolgálat és a Budapest XIII. ker. Tanács HÍD Családsegítő Központja, valamint a Szeged-Csanádi Püspökség kiadása, 19-45. • Ónody S.: <i>Kiegészítő tünetek (burnout szindróma) keletkezése és megoldási lehetőségei.</i> In: Új Pedagógiai Szemle, 2001/5. 80-85., ill. interneten: http://epa.oszk.hu/00000/00035/00049/2001-05-ta-Onody-Kiegeses.html • Németh D.: <i>Egyházi segítőfoglalkozásúak és a kiegészítő.</i> In: Embertárs, 2011/4. 319-324.

Mentálhigiénés lelkigondozó szakirányú továbbképzési szak

Tárgy neve: Segítő kapcsolati attitűdök gyakorlata és a lelkigondozói kapcsolat II.

Rövidített neve: Segítő kapcsolat II.

Angol neve: Practice of pastoral counseling seminar II.

Német neve: Praxis der Seelsorge II.

Kódja: MIKOMHL053 2M

Tantárgyfelelős: Dr. Joób Máté Árpád, egyetemi docens (SE EKK Mentálhigiéné Int.)

Oktatók neve, beosztása:

Dr. Joób Máté Árpád, egyetemi docens (SE EKK Mentálhigiéné Int.)

Dr. Semsey Gábor, egyetemi adjunktus (SE EKK Mentálhigiéné Int.)

Dr. Somosiné Tésenyi Timea Livia, egyetemi adjunktus (SE EKK Mentálhigiéné Int.)

Johann Gyula, evangélikus lelkész és mentálhigiénés szakember, külsős oktató

Járay Márton, református lelkész, külsős oktató

Calin Márta, mentálhigiénés szakember, pszichodráma-vezető, külsős oktató

Pásztor Antal, református lelkész, külsős oktató

Dr. Török Gábor Pál, egyetemi adjunktus (SE EKK Mentálhigiéné Int.)

Musicz Erika, lelkigondozó, pszichodráma és bibliodráma-asszisztens

Tantárgyfélév: 2./tavaszi	Meghirdetés gyakorlata: kétévente	Számonkérés: gyakorlati jegy	Óraszám: 20 gyakorlat	Jelleg: kötelező	Kredit: 8
-------------------------------------	--	--	---	----------------------------	---------------------

Tantárgy felvételének **előkövetelménye:**

Tantárgy neve: Segítő kapcsolati attitűdök gyakorlata és a lelkigondozói kapcsolat I.

Tantárgy kódja: MIKOMHL053 1M

További képzések, amelyekben a tárgy kötelező vagy kötelezően választható (félévszám): -

Tantárgy **célkitűzése:** a nondirektív attitűd és más segítő attitűdök elsajátítása és gyakorlati alkalmazása. E megtanult attitűdök és módszerek helyének megtalálása a lelkigondozói kapcsolatban. A lelkigondozott megfelelő és empatikus kísérése, haladás a lelkigondozott üteme és értékrendje mentén, a lelkigondozó képessége saját benyomásainak a felülvizsgálatára.

Tantárgy **tematikájának** (tananyag) leírása:

Folyamatos lelkigondozói kapcsolattartás, a segítő kapcsolatokról jegyzőkönyvek leadása. A fentiek alapján konkrét segítő helyzetek, gondok, kihívások, krízisek, értékdilemmákon és érintődéseken végzett elemző munka.

A lelki segítségnyújtás attitűdjének és eszközeinek – mint a nondirektívnek nevezett szemléletnek és módszernek –, valamint más (direktív, edukatív) megközelítéseknek az elsajátítása.

A lelkigondozónak fejlődnie kell a következő területeken:

- nondirektivitás és más segítő megközelítések;
- kliensközpontúság;
- érzelmek mentén való kommunikáció;
- önreflexiós képesség és önismeret a másokra figyelés közepette, az elakadások felismerése és a lelkigondozói/lelkivezetői segítségkérés (szupervízió);
- a külső reflexió fontosságának megélése és gyakorlati használata, konstruktív foglalkozás a csoportvezetőktől és a csoporttársaktól kapott visszajelzésekkel, a negatív visszajelzéseket is beleértve;
- folyamatreflexiós képesség; a csoportmunkában aktív és adekvát részvétel nem csupán a saját téma prezentálásánál, a feltűnő és elakadást hozó csoportjelenségek felismerése és a velük való bánni tudás, teamképesség;
- képesség a személyes érintődés kezelésére, türelem, tolerancia a kliensekkel szemben;
- a szakirodalom és az elméleti stúdiumon elhangzottak beépítése a lelkigondozói kapcsolatba.

<p>A tantárgy során megszerzett készségek és kompetenciák: A hallgató képes mentálhigiénés segítő kapcsolat kialakítására és fenntartására, problémamegoldó készség fejlesztésére, mentálhigiénés konzultációra, peremhelyzetbe került egyének észlelésére és támogatására egyénileg és csoportban.</p>
<p>Hallgató egyéni munkával megoldandó feladatainak száma és típusa: Megoldandó feladatok száma: három saját terepen készült segítő beszélgetés dokumentációja.</p>
<p>Jelenléti kötelezettség: Hiányzások tekintetében a TVSZ az irányadó.</p>
<p>Félévvégi aláírás, valamint az osztályzat kialakításának módja: a szemináriumokon való aktív részvétel, továbbá a lelkigondozói jegyzőkönyvek elkészítése alapján.</p>
<p>Vizsgakövetelmények: -</p>
<p>Segédletek (jegyzet, tankönyv, segédlet, szakirodalom) listája: <i>Kötelező irodalom:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Debrecenyi K. I. – Nemes Ö. SJ – Szarka M.: <i>Lelkigondozás – Lelkivezetés</i>. In: Embertárs, 2004/2. 152-156. • Tomcsányi T. – Kővári M. – Horváth-Szabó K.: <i>A lelkivezetés. A pszichoterápián és a lelkigondozáson túl</i>. In: Pszichoterápia, 2009. június • Tomcsányi T. – Csáky-Pallavicini R. – Harmatta J. – Pilinszki A. – Török G.: <i>Lelkigondozás és pszichoterápia</i>. In: Pszichoterápia, 2008. június, 170-177. • Baumgartner, I.: <i>Pasztorálpszichológia</i>. Semmelweis Egyetem – Párbeszéd (Dialógus) Alapítvány, Budapest, 2003. 251-279. (IV/2. fejezet); 440-454. (V/4. fejezetből a Terápiás alapmagatartások c. alfejezet)

Mentálhigiéné szakirányú továbbképzési szak

Tárgy neve: A mentálhigiéné lelkigondozás gyakorlata I.

Rövidített neve: Lelkigondozói kapcsolat I.

Angol neve: Practice of pastoral counseling I.

Német neve: Praxis der mentalhygienisch orientierten Seelsorge I.

Kódja: MIKOMHL033 1M

Tantárgyfelelős: Dr. Török Gábor Pál, egyetemi adjunktus (SE EKK Mentálhigiéné Int.)

Oktatók neve, beosztása:

Joób Máté Árpád, egyetemi docens (SE EKK Mentálhigiéné Int.)

Semsey Gábor, egyetemi adjunktus (SE EKK Mentálhigiéné Int.)

Dr. Somosiné Tésenyi Timea Livia, egyetemi tanársegéd (SE EKK Mentálhigiéné Int.)

Johann Gyula, evangélikus lelkész és mentálhigiéné szakember, külsős oktató

Járay Márton, református lelkész, külsős oktató

Calin Márta, mentálhigiéné szakember, pszichodráma-vezető, külsős oktató

Pásztor Antal, református lelkész, külsős oktató

Dr. Török Gábor Pál, egyetemi adjunktus (SE EKK Mentálhigiéné Int.)

Musicz Erika, lelkigondozó, pszichodráma és bibliodráma-asszisztens

Tantárgyfélév: 3./őszi	Meghirdetés gyakorisága: kétévente	Számonkérés: gyakorlati jegy	Óraszám: 20 gyakorlat	Jelleg: kötelező	Kredit: 7
----------------------------------	---	--	-------------------------------------	----------------------------	---------------------

Tantárgy felvételének **előkövetelménye:**

Tantárgy neve: Segítő kapcsolati attitűdök gyakorlata és a lelkigondozói kapcsolat I. és II.

Tantárgy kódja: MIKOMHL053 1M és MIKOMHL053 2M

További képzések, amelyekben a tárgy kötelező vagy kötelezően választható (félévszám): -

Tantárgy **célkitűzése:** elmélyíteni és a gyakorlatban alkalmazni tudni a segítő kapcsolat és a lelkigondozói kapcsolat elméleti stúdiumában tanultakat. Célja továbbá a különböző segítő kapcsolati attitűdök és módszerek, valamint a kifejezetten lelkigondozói lehetőségek helyének a megtalálása és alkalmazása a lelkigondozói kapcsolatban.

Tantárgy **tematikájának** (tananyag) leírása:

A hallgatók saját gyakorlatából hozott lelkigondozói helyzetek, a segítséget kérő ember vagy csoport gondjaival, kihívásaival, élethelyzeti kríziseivel, értékdilemmáival való lelkigondozói foglalkozás, konkrét segítői megnyilvánulások kerülnek a közös tanulást segítő elemzésre. Ebben a műhelymunkában a hallgató gyakorolja az élet különböző helyzeteinek egyéni és csoportos intervencióit, és keresi a lelkigondozói megoldások lehetőségét, használja a lelki segítségnyújtás eszközeit.

A hallgatóknak fejlődnie kell a *Segítő kapcsolati attitűdök gyakorlata és a lelkigondozói kapcsolat* stúdium követelményein felül az alábbi területeken:

- lelkigondozottját az ő hármass kapcsolati rendszerében látni (kapcsolat Istennel, környezetével és önmagával), meghallgatni, megérteni, kísérni, fejlődését elősegíteni;
 - reflexiós képesség a saját spirituális érintődéseire vonatkozóan, a lelkigondozott spirituális kérdéseinek, érintődéseinek észrevétele, támogatása, erősítése;
- a lelkigondozott erőforrásainak mozgósítási képessége;
- a beszélgetés lezajlása után a lelkigondozónak legyen elképzelése arról, hogy milyen érzések, gondolatok, kételyek és spirituális kérdések foglalkoztatták a lelkigondozottat a beszélgetés folyamán, melyek kapcsolódnak szorosabban a hithez, a transzcendenciához, a valláshoz;
- milyen saját interakciói voltak, és ezek hogyan befolyásolták a kapcsolatukat és a beszélgetést;
- annak megkülönböztetése, hogy mi vitte előre, és mi hátráltatta leginkább a lelkigondozottat;
- mindez hogyan hatott vissza a segítőre;
- milyen utat járt be a lelkigondozott, és hova ért el a segítő.

<p>A tantárgy során megszerzett készségek és kompetenciák: A hallgató képes mentálhigiénés segítő kapcsolat kialakítására és fenntartására, problémamegoldó készség fejlesztésére, mentálhigiénés konzultációra, peremhelyzetbe került egyének észlelésére és támogatására egyénileg és csoportban.</p>
<p>Hallgató egyéni munkával megoldandó feladatainak száma és típusa: Megoldandó feladatok száma: két saját terepen készült lelkipozíciós beszélgetés dokumentációja.</p>
<p>Jelenléti kötelezettség: Hiányzások tekintetében a TVSZ az irányadó.</p>
<p>Félévvégi alíírás, valamint az osztályzat kialakításának módja: a szemináriumokon való aktív részvétel, továbbá a lelkipozíciós jegyzőkönyvek elkészítése alapján.</p>
<p>Vizsgakövetelmények: -</p>
<p>Segédletek (jegyzet, tankönyv, segédlet, szakirodalom) listája: <i>Kötelező irodalom:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Nemes Ödön: <i>A lelkipozíció spiritualitása</i>. In: Embertárs, 2004/4. • Ziemer, J.: <i>Világiasság és spiritualitás. Lelkipozíció szekuláris körülmények között</i>. In: Embertárs, 2004/4. 325-335. • Mucsi Zsófia: <i>A lelkipozíció mint professzionális segítő. Speciális etikai kihívások</i>. In: Embertárs, 2011/1. 34-47. • Steck, W.: <i>A lelkipozíció a hétköznapi világból ered</i>. In: Embertárs, 2004/2. 106-110. • Németh D.: <i>A lelkipozíció feladatai a posztmodern korban</i>. In: Embertárs, 2004/2. 120-128. • Németh D.: <i>A lelkipozíció időszerű kérdései, kihívásai és kortárs törekvései</i>. In: Embertárs 2009/2. 103-110. • Hans van der Geest: <i>Négy szemközt</i>. SE Mentálhigiéné Tanszék – Párbeszéd (Dialogus) Alapítvány, Budapest, 2004. 170-205.

Mentálhigiénéis lelkigondozó szakirányú továbbképzési szak

Tárgy neve: A mentálhigiénéis lelkigondozás gyakorlata II.

Rövidített neve: Lelkigondozói kapcsolat II.

Angol neve: Practice of pastoral counseling II.

Német neve: Praxis der mentalhygienisch orientierten Seelsorge II.

Kódja: MIKOMHL065_2M

Tantárgyfelelős: Dr. Török Gábor Pál, egyetemi adjunktus (SE EKK Mentálhigiéné Int.)

Oktatók neve, beosztása:

Joób Máté Árpád, egyetemi docens (SE EKK Mentálhigiéné Int.)

Semsey Gábor, egyetemi adjunktus (SE EKK Mentálhigiéné Int.)

Dr. Somosiné Téseyi Timea Livia, egyetemi adjunktus (SE EKK Mentálhigiéné Int.)

Johann Gyula, evangélikus lelkész és mentálhigiénéis szakember, külsős oktató

Járay Márton, református lelkész

Calin Márta, mentálhigiénéis szakember, pszichodráma-vezető, külsős oktató

Pásztor Antal, református lelkész, külsős oktató

Dr. Török Gábor Pál, egyetemi adjunktus (SE EKK Mentálhigiéné Int.)

Musicz Erika, lelkigondozó, pszichodráma és bibliodráma-asszisztens

Tantárgyfélév: 4./tavaszi	Meghirdetés gyakorisága: kétévente	Számonkérés: gyakorlati jegy	Óraszám: 20 gyakorlat	Jelleg: kötelező	Kredit: 8
-------------------------------------	---	--	---	----------------------------	---------------------

Tantárgy felvételének **előkövetelménye:**

Tantárgy neve: A mentálhigiénéis lelkigondozás gyakorlata I.

Tantárgy kódja: MIKOMHL033_1M

További képzések, amelyekben a tárgy kötelező vagy kötelezően választható (félévszám): -

Tantárgy **célkitűzése:** elmélyíteni és a gyakorlatban alkalmazni tudni a segítő kapcsolat és a lelkigondozói kapcsolat elméleti stúdiumában tanultakat. Célja továbbá a különböző segítő kapcsolati attitűdök és módszerek, valamint a kifejezetten lelkigondozói lehetőségek helyének a megtalálása és alkalmazása a lelkigondozói kapcsolatban.

Tantárgy **tematikájának** (tananyag) leírása:

A hallgatók saját gyakorlatából hozott lelkigondozói helyzetek, a segítséget kérő ember vagy csoport gondjaival, kihívásaival, élethelyzeti kríziseivel, értékdilemmáival való lelkigondozói foglalkozás, konkrét segítő megnyilvánulások kerülnek a közös tanulást segítő elemzésre. Ebben a műhelymunkában a hallgató gyakorolja az élet különböző helyzeteinek egyéni és csoportos intervencióit, és keresi a lelkigondozói megoldások lehetőségét, használja a lelki segítségnyújtás eszközeit.

A hallgatónak fejlődnie kell a *Segítő kapcsolati attitűdök gyakorlata és a lelkigondozói kapcsolat* stúdium követelményein felül az alábbi területeken:

- lelkigondozottját az ő hármass kapcsolati rendszerében látni (kapcsolat Istennel, környezetével és önmagával), meghallgatni, megérteni, kísérni, fejlődését elősegíteni;
- reflexiós képesség a saját spirituális érintődéseire vonatkozóan, a lelkigondozott spirituális kérdéseinek, érintődéseinek észrevétele, támogatása, erősítése;
- a lelkigondozott erőforrásainak mozgósítási képessége;
- a beszélgetés lezajlása után a lelkigondozónak legyen elképzelése arról, hogy milyen érzések, gondolatok, kételyek és spirituális kérdések foglalkoztatták a lelkigondozottat a beszélgetés folyamán, melyek kapcsolódnak szorosabban a hithez, a transzcendenciához, a valláshoz;
- milyen saját interakciói voltak, és ezek hogyan befolyásolták a kapcsolatukat és a beszélgetést;
- annak megkülönböztetése, hogy mi vitte előre, és mi hátráltatta leginkább a lelkigondozottat;
- mindez hogyan hatott vissza a segítőre;
- milyen utat járt be a lelkigondozott, és hova ért el a segítő.

A tantárgy során megszerzett készségek és kompetenciák: A hallgató képes mentálhigiénéis segítő kapcsolat kialakítására és fenntartására, problémamegoldó készség fejlesztésére, mentálhigiénéis konzultációra, peremhelyzetbe került egyének észlelésére és támogatására egyénileg és csoportban.

Hallgató egyéni munkával megoldandó feladatainak száma és típusa:
Megoldandó feladatok száma: két saját terepen készült lelkipozítói beszélgetés dokumentációja.
Jelenléti kötelezettség: Hiányzások tekintetében a TVSZ az irányadó.
Félévvégi alíírás , valamint az osztályzat kialakításának módja: a szemináriumokon való aktív részvétel, továbbá a lelkipozítói jegyzőkönyvek elkészítése alapján.
Vizsgakövetelmények: -
Segédletek (jegyzet, tankönyv, segédlet, szakirodalom) listája:
<i>Kötelező irodalom:</i>
<ul style="list-style-type: none"> • Nemes Ödön: <i>A lelkipozítás spiritualitása</i>. In: Embertárs, 2004/4. • Ziemer, J.: <i>Világiasság és spiritualitás. Lelkipozítás szekuláris körülmények között</i>. In: Embertárs, 2004/4. 325-335. • Mucsi Zsófia: <i>A lelkész mint professzionális segítő. Speciális etikai kihívások</i>. In: Embertárs, 2011/1. 34-47. • Steck, W.: <i>A lelkipozítás a hétköznapi világból ered</i>. In: Embertárs, 2004/2. 106-110. • Németh D.: <i>A lelkipozítás feladatai a posztmodern korban</i>. In: Embertárs, 2004/2. 120-128. • Németh D.: <i>A lelkipozítás időszerű kérdései, kihívásai és kortárs törekvései</i>. In: Embertárs 2009/2. 103-110. • Hans van der Geest: <i>Négyszemközt</i>. SE Mentálhigiéné Tanszék – Párbeszéd (Dialogus) Alapítvány, Budapest, 2004. 170-205.

Semmelweis Egyetem Egészségügyi Közszolgálati Kar Mentálhigiéné Intézet					
Mentálhigiénés lelkipozó szakirányú továbbképzési szak					
Tárgy neve: Intenzív heti műhely I. Segítő kapcsolati módszerek és lelkipozói kapcsolat Rövidített neve: Segítő kapcsolat műhely Angol neve: Theory and methodology of pastoral counseling - intensive group work I. Német neve: Theorie und Methodologie der Seelsorge - Workshop in der Intensivwoche I. Kódja: MIKVMHL057 1M					
Tantárgyfelelős: Joób Máté Árpád, egyetemi docens (SE EKK Mentálhigiéné Intézet) Oktatók neve, beosztása: Joób Máté Árpád, egyetemi docens (SE EKK Mentálhigiéné Int.) Dr. Somosiné Tésenyi Timea Livia, egyetemi adjunktus (SE EKK Mentálhigiéné Int.) Járay Márton, református lelkész, külsős oktató Calin Márta, mentálhigiénés szakember, pszichodráma-vezető, külsős oktató Dr. Török Gábor Pál, egyetemi adjunktus (SE EKK Mentálhigiéné Int.) Szásziné Fehérvári Anikó, pszichodráma-vezető, családterapeuta, művészetterapeuta, külsős oktató Kővári Magdolna, pasztorális tanácsadó, külsős oktató Johann Gyula, evangélikus lelkész és mentálhigiénés szakember, külsős oktató					
Tantárgyfélév: 2./tavaszi	Meghirdetés gyakorisága: kétévente	Számonkérés: aláírás	Óraszám: 40 gyakorlat	Jelleg: kötelezően választható	Kredit: 0
Tantárgy felvételének előkövetelménye: Tantárgy neve: Segítő kapcsolati attitűdök gyakorlata és a lelkipozói kapcsolat II. Tantárgy kódja: MIKOMHL053 2M					
További képzések, amelyekben a tárgy kötelező vagy kötelezően választható (félévszám): 1. Szak neve: EKK MHI Mentálhigiéné szakirányú továbbképzési szak Tantárgy neve: Segítő kapcsolat intenzív heti műhely Tantárgy rövidített neve: Intenzív hét Kódja: MIKVMHT029_1M Jelleg: kötelezően választható Tárgyfélév: 2. (tavaszi)					
Tantárgy célkitűzése: az évközben megismert és gyakorolt segítő kapcsolati módszerek alkalmazásának gyakorlása, az elsajátított ismeretek integrációja.					
Tantárgy tematikájának (tananyag) leírása: Segítő beszélgetés jegyzőkönyvek közös feldolgozásával mélyítik el a hallgatók ismereteiket a segítő kapcsolat területén, és foglalkoznak az "itt és most" csoporthelyzetben felmerülő kérdésekkel és problémákkal. A műhely célja: a hallgatók motivációs, tudás-, érdeklődési, ismeret-, készség- és tapasztalati szintjének, illetve a képzés témáinak, koncepciójának, módszereinek az átdolgozása. Az évfolyam kohéziójának növelése, a bizalmi szint emelése, a közös egyhetes élmény segítségével a személyes motiváltság növelése a munka elmélyítése érdekében. Több alkalomból álló segítő kapcsolattal és az ahhoz szorosan kapcsolódó kompetenciákkal és keretfeltételekkel való csoportos foglalkozás.					
A tantárgy során megszerzett készségek és kompetenciák: A hallgató képes mentálhigiénés segítő kapcsolat kialakítására és fenntartására, problémamegoldó készség fejlesztésére, mentálhigiénés konzultációra, peremhelyzetbe került egyének észlelésére és támogatására egyénileg és csoportban.					
Hallgató egyéni munkával megoldandó feladatainak száma és típusa: Megoldandó feladatok száma: egy saját terepen készült lelkipozói beszélgetés dokumentációja.					
Jelenléti kötelezettség: Hiányzások tekintetében a TVSZ az irányadó.					
Félévvégi aláírás , valamint az osztályzat kialakításának módja: a tömbösített szemináriumon való részvétel, valamint a saját terepen készült három alkalmas lelkipozói beszélgetés alapján.					
Vizsgakövetelmények: -					
Segédletek (jegyzet, tankönyv, segédlet, szakirodalom) listája: Kötelező irodalom: -					

Semmelweis Egyetem Egészségügyi Közszolgálati Kar Mentálhigiéné Intézet					
Mentálhigiénés lelkigondozó szakirányú továbbképzési szak					
<p>Tárgy neve: Intenzív heti műhely I. A mentálhigiénés lelkigondozói kapcsolat gyakorlata Rövidített neve: Lelkigondozói kapcsolat műhely Angol neve: The practice of pastoral counseling - intensive group work I. Német neve: Die Praxis der Seelsorge - Workshop in der Intensivwoche I. Kódja: MIKVMHL058_1M</p>					
<p>Tantárgyfelelős: Joób Máté Árpád, egyetemi docens (SE EKK Mentálhigiéné Intézet) Oktatók neve, beosztása: Joób Máté Árpád, egyetemi docens (SE EKK Mentálhigiéné Int.) Dr. Somosiné Tésenyi Timea Livia, egyetemi adjunktus (SE EKK Mentálhigiéné Int.) Járay Márton, református lelkész, külsős oktató Calin Márta, mentálhigiénés szakember, pszichodráma-vezető, külsős oktató Dr. Török Gábor Pál, egyetemi adjunktus (SE EKK Mentálhigiéné Int.) Szásziné Fehérvary Anikó, pszichodráma-vezető, családterapeuta, művészetterapeuta, külsős oktató Kővári Magdolna, pasztorális tanácsadó, külsős oktató Johann Gyula, evangélikus lelkész és mentálhigiénés szakember, külsős oktató</p>					
Tantárgyfélév: 2./tavaszi	Meghirdetés gyakorisága: kétévente	Számonkérés: aláírás	Óraszám: 40 gyakorlat	Jelleg: kötelezően választható	Kredit: 0
<p>Tantárgy felvételének előkövetelménye: Tantárgy neve: Segítő kapcsolati attitűdök gyakorlata és a lelkigondozói kapcsolat II. Tantárgy kódja: MIKOMHL053_2M</p>					
További képzések, amelyekben a tárgy kötelező vagy kötelezően választható (félévszám): -					
Tantárgy célkitűzése: a mentálhigiénés lelkigondozói kapcsolat módszereinek elsajátítása és integrálása.					
<p>Tantárgy tematikájának (tananyag) leírása: Több találkozásból álló lelkigondozói kapcsolat jegyzőkönyvek feldolgozása csoportban, több szempontú megközelítésben a konkrét esetek kapcsán annak felismerése, hogy miben egyezik, és miben különbözik a lelkigondozói segítő kapcsolat gyakorlata más segítő kapcsolatok gyakorlataitól.</p>					
<p>A tantárgy során megszerzett készségek és kompetenciák: A hallgató képes mentálhigiénés segítő kapcsolat kialakítására és fenntartására, problémamegoldó készség fejlesztésére, mentálhigiénés konzultációra, peremhelyzetbe került egyének észlelésére és támogatására egyénileg és csoportban.</p>					
<p>Hallgató egyéni munkával megoldandó feladatainak száma és típusa: Megoldandó feladatok száma: egy saját terepen készült, három alkalmas lelkigondozói beszélgetés dokumentációja.</p>					
Jelenléti kötelezettség: Hiányzások tekintetében a TVSZ az irányadó.					
<p>Félévvégi aláírás, valamint az osztályzat kialakításának módja: a tömbösített szemináriumon való részvétel, valamint a saját terepen készült három alkalmas lelkigondozói beszélgetés alapján.</p>					
Vizsgakövetelmények: -					
<p>Segédletek (jegyzet, tankönyv, segédlet, szakirodalom) listája: Kötelező irodalom: -</p>					

Semmelweis Egyetem Egészségügyi Közzszolgálati Kar Mentálhigiéné Intézet Mentálhigiénés lelkipozozó szakirányú továbbképzési szak					
Tárgy neve: Spiritualitás a lelkipozozásban I. Rövidített neve: Spiritualitás I. Angol neve: Spirituality in pastoral counseling I. Német neve: Spiritualität in der Seelsorge I. Kódja: MIKOMHL059_1M					
Tantárgyfelelős: Dr. Török Gábor Pál, egyetemi adjunktus (SE EKK Mentálhigiéné Int.) Oktatók neve, beosztása: Kővári Magdolna pasztorális tanácsadó, külsős oktató					
Tantárgyfélév:	Meghirdetés gyakorisága:	Számonkérés: gyakorlati jegy	Óraszám: 4 elmélet	Jelleg: kötelező	Kredit: 1
2./tavaszi kétévete					
Tantárgy felvételének előkövetelménye: - Tantárgy célkitűzése: a hallgatók spirituális önismeretének elmélyítése.					
További képzések, amelyekben a tárgy kötelező vagy kötelezően választható (félévszám): - Tantárgy tematikájának (tananyag) leírása: Magának a lelkipozozónak is meg kell tennie azokat a lépéseket, amelyek egy egészséges és spirituális szempontból jól megalapozott életvitelhez segítik. A stúdium gyakorlati módszerekkel (kérdésekkel és feladatokkal), valamint kiscsoportos munkával segíti az elmélet átültetését a gyakorlatba.					
A tantárgy során megszerzett készségek és kompetenciák: Önreflexiós képesség.					
Hallgató egyéni munkával megoldandó feladatainak száma és típusa: Megoldandó feladatok száma: Imagyakorlat, naplóvezetés, félév végén reflexiós dolgozat készítése.					
Jelenléti kötelezettség: Hiányzások tekintetében a TVSZ az irányadó.					
Félévvégi aláírás , valamint az osztályzat kialakításának módja: A félév végén reflexiós dolgozat alapján.					
Vizsgakövetelmények: -					
Segédletek (jegyzet, tankönyv, segédlet, szakirodalom) listája: <i>Kötelező irodalom:</i> -					

Semmelweis Egyetem Egészségügyi Közzolgálati Kar Mentálhigiéné Intézet Mentálhigiénés lelkigondozó szakirányú továbbképzési szak					
Tárgy neve: Spiritualitás a lelkigondozásban II. Rövidített neve: Spiritualitás II. Angol neve: Spirituality in pastoral counseling II. Német neve: Spiritualität in der Seelsorge II. Kódja: MIKOMHL059_2M					
Tantárgyfelelős: Dr. Török Gábor Pál, egyetemi adjunktus (SE EKK Mentálhigiéné Int.) Oktatók neve, beosztása: Kővári Magdolna pasztorális tanácsadó, külsős oktató					
Tantárgyfélév: 3./őszi	Meghirdetés gyakorisága: kétévente	Számonkérés: gyakorlati jegy	Óraszám: 4 elmélet	Jelleg: kötelező	Kredit: 1
Tantárgy felvételének előkövetelménye: Tantárgy neve: Spiritualitás a lelkigondozásban I. Tantárgy kódja: MIKOMHL059_1M					
Tantárgy célkitűzése: a hallgatók spirituális önismeretének elmélyítése.					
További képzések, amelyekben a tárgy kötelező vagy kötelezően választható (félévszám): -					
Tantárgy tematikájának (tananyag) leírása: Magának a lelkigondozónak is meg kell tennie azokat a lépéseket, amelyek egy egészséges és spirituális szempontból jól megalapozott életvitelhez segítik. A stúdium gyakorlati módszerekkel (kérdésekkel és feladatokkal), valamint kiscsoportos munkával segíti az elmélet átültetését a gyakorlatba.					
A tantárgy során megszerzett készségek és kompetenciák: Önreflexiós képesség.					
Hallgató egyéni munkával megoldandó feladatainak száma és típusa: Megoldandó feladatok száma: A félév végén reflexiós dolgozat készítése.					
Jelenléti kötelezettség: Hiányzások tekintetében a TVSZ az irányadó.					
Félévvégi aláírás , valamint az osztályzat kialakításának módja: A félév végén reflexiós dolgozat alapján.					
Vizsgakövetelmények: -					
Segédletek (jegyzet, tankönyv, segédlet, szakirodalom) listája: <i>Kötelező irodalom:</i> -					

Semmelweis Egyetem Egészségügyi Közszolgálati Kar Mentálhigiéné Intézet Mentálhigiénés lelkigondozó szakirányú továbbképzési szak					
Tárgy neve: Egyéni lelkivezetés I. Rövidített neve: Lelkivezetés I. Angol neve: Individual spiritual guidance I. Német neve: Individuelle spirituelle Betreuung I. Kódja: MIKOMHL055_1M					
Tantárgyfelelős: Dr. Török Gábor Pál, egyetemi adjunktus (SE EKK Mentálhigiéné Int.) Oktatók neve, beosztása: <i>Szabadon választott (külsős) lelkivezetők</i>					
Tantárgyfélév: 1./őszi	Meghirdetés gyakorisága: kétévente	Számonkérés: aláírás	Óraszám: 5 gyakorlat	Jelleg: kötelező	Kredit: 0
Tantárgy felvételének előkövetelménye: -					
További képzések, amelyekben a tárgy kötelező vagy kötelezően választható (félévszám): -					
Tantárgy célkitűzése: A hitélettel és a lelkeséggel kapcsolatos tapasztalatok feltárása olyan aspektusból, amely egyéni megbeszélést és lelkivezetést igényel.					
Tantárgy tematikájának (tananyag) leírása: A lelkivezetővel való rendszeres találkozások alkalmával előtérben áll a vezetett istenkapcsolata, mindennapi vallásgyakorlata, a visszatekintés lelkeségének és hitéletének történetére, a lelkeségében szükséges fejlődés segítése konkrét feladatok ajánlásával, a lelki olvasmányok igénybevétele. Ezek szerves beépülése a vezetett személyiségébe, mindennapi életvitelébe és megnyilvánulásuk a szolgálatban. A lelkivezetés teológiai végzettségű, lelkivezetésre felkészült vezetővel történik (egyéni szervezésben).					
A tantárgy során megszerzett készségek és kompetenciák: Önreflexiós képesség. Mentális és spirituális egészségre irányuló motiváció.					
Hallgató egyéni munkával megoldandó feladatainak száma és típusa: Megoldandó feladatok száma: -					
Jelenléti kötelezettség: Hiányzások tekintetében a TVSZ az irányadó.					
Félévvégi aláírás , valamint az osztályzat kialakításának módja: A leadott lelkivezetői igazolólap alapján.					
Vizsgakövetelmények: -					
Segédletek (jegyzet, tankönyv, segédlet, szakirodalom) listája: <i>Kötelező irodalom:</i> -					

Semmelweis Egyetem Egészségügyi Közszolgálati Kar Mentálhigiéné Intézet Mentálhigiénés lelkigondozó szakirányú továbbképzési szak					
Tárgy neve: Egyéni lelkivezetés II. Rövidített neve: Lelkivezetés II. Angol neve: Individual spiritual guidance II. Német neve: Individuelle spirituelle Betreuung II. Kódja: MIKOMHL055_2M					
Tantárgyfelelős: Dr. Török Gábor Pál, egyetemi adjunktus (SE EKK Mentálhigiéné Int.) Oktatók neve, beosztása: <i>Szabadon választott</i> (külsős) lelkivezetők					
Tantárgyfélév: 2./tavaszi	Meghirdetés gyakorisága: kétévente	Számonkérés: aláírás	Óraszám: 5 gyakorlat	Jelleg: kötelező	Kredit: 0
Tantárgy felvételének előkövetelménye: Tantárgy neve: Egyéni lelkivezetés I. Tantárgy kódja: MIKOMHL055_1M					
További képzések, amelyekben a tárgy kötelező vagy kötelezően választható (félévszám): -					
Tantárgy célkitűzése: A hitélettel és a lelkiséggel kapcsolatos tapasztalatok feltárása olyan aspektusból, amely egyéni megbeszélést és lelkivezetést igényel.					
További képzések, amelyekben a tárgy kötelező vagy kötelezően választható (félévszám): -					
Tantárgy tematikájának (tananyag) leírása: A lelkivezetővel való rendszeres találkozások alkalmával előtérben áll a vezetett istenkapcsolata, mindennapi vallásgyakorlata, a visszatekintés lelkiségének és hitéletének történetére, a lelkiségében szükséges fejlődés segítése konkrét feladatok ajánlásával, a lelki olvasmányok igénybevétele. Ezek szerves beépülése a vezetett személyiségébe, mindennapi életvitelébe és megnyilvánulásuk a szolgálatban. A lelkivezetés teológiai végzettségű, lelkivezetésre felkészült vezetővel történik (egyéni szervezésben).					
A tantárgy során megszerzett készségek és kompetenciák: Önreflexiós képesség. Mentális és spirituális egészségre irányuló motiváció.					
Hallgató egyéni munkával megoldandó feladatainak száma és típusa: Megoldandó feladatok száma: -					
Jelenléti kötelezettség: Hiányzások tekintetében a TVSZ az irányadó.					
Félévvégi aláírás , valamint az osztályzat kialakításának módja: A leadott lelkivezetői igazolólap alapján.					
Vizsgakövetelmények: -					
Segédletek (jegyzet, tankönyv, segédlet, szakirodalom) listája: <i>Kötelező irodalom:</i> -					

Semmelweis Egyetem Egészségügyi Közszolgálati Kar Mentálhigiéné Intézet Mentálhigiénés lelkigondozó szakirányú továbbképzési szak					
Tárgy neve: Egyéni lelkivezetés III. Rövidített neve: Lelkivezetés III. Angol neve: Individual spiritual guidance III. Német neve: Individuelle spirituelle Betreuung III. Kódja: MIKOMHL055_3M					
Tantárgyfelelős: Dr. Török Gábor Pál, egyetemi adjunktus (SE EKK Mentálhigiéné Int.) Oktatók neve, beosztása: <i>Szabadon választott (külsős) lelkivezetők</i>					
Tantárgyfélév: 3./őszi	Meghirdetés gyakorisága: kétévente	Számonkérés: aláírás	Óraszám: 5 gyakorlat	Jelleg: kötelező	Kredit: 0
Tantárgy felvételének előkövetelménye: Tantárgy neve: Egyéni lelkivezetés II. Tantárgy kódja: MIKOMHL055_2M					
További képzések, amelyekben a tárgy kötelező vagy kötelezően választható (félévszám): -					
Tantárgy célkitűzése: A hitélettel és a lelkiséggel kapcsolatos tapasztalatok feltárása olyan aspektusból, amely egyéni megbeszélést és lelkivezetést igényel.					
Tantárgy tematikájának (tananyag) leírása: A lelkivezetővel való rendszeres találkozások alkalmával előtérben áll a vezetett istenkapcsolata, mindennapi vallásgyakorlata, a visszatekintés lelkiségének és hitéletének történetére, a lelkiségében szükséges fejlődés segítése konkrét feladatok ajánlásával, a lelki olvasmányok igénybevétele. Ezek szerves beépülése a vezetett személyiségébe, mindennapi életvitelébe és megnyilvánulásuk a szolgálatban. A lelkivezetés teológiai végzettségű, lelkivezetésre felkészült vezetővel történik (egyéni szervezésben).					
A tantárgy során megszerzett készségek és kompetenciák: Önreflexiós képesség. Mentális és spirituális egészségre irányuló motiváció.					
Hallgató egyéni munkával megoldandó feladatainak száma és típusa: Megoldandó feladatok száma: -					
Jelenléti kötelezettség: Hiányzások tekintetében a TVSZ az irányadó.					
Félévvégi aláírás , valamint az osztályzat kialakításának módja: A leadott lelkivezetői igazolólap alapján.					
Vizsgakövetelmények: -					
Segédletek (jegyzet, tankönyv, segédlet, szakirodalom) listája: <i>Kötelező irodalom:</i> -					

Semmelweis Egyetem Egészségügyi Közszolgálati Kar Mentálhigiéné Intézet Mentálhigiénés lelkigondozó szakirányú továbbképzési szak					
Tárgy neve: Egyéni lelkivezetés IV. Rövidített neve: Lelkivezetés IV. Angol neve: Individual spiritual guidance IV. Német neve: Individuelle spirituelle Betreuung IV. Kódja: MIKOMHL055_4M					
Tantárgyfelelős: Dr. Török Gábor Pál, egyetemi adjunktus (SE EKK Mentálhigiéné Int.) Oktatók neve, beosztása: <i>Szabadon választott</i> (külsős) lelkivezetők					
Tantárgyfélév: 4./tavaszi	Meghirdetés gyakorisága: kétévente	Számonkérés: aláírás	Óraszám: 5 gyakorlat	Jelleg: kötelező	Kredit: 0
Tantárgy felvételének előkövetelménye: Tantárgy neve: Egyéni lelkivezetés III. Tantárgy kódja: MIKOMHL055_3M					
További képzések, amelyekben a tárgy kötelező vagy kötelezően választható (félévszám): -					
Tantárgy célkitűzése: A hitélettel és a lelkiséggel kapcsolatos tapasztalatok feltárása olyan aspektusból, amely egyéni megbeszélést és lelkivezetést igényel.					
Tantárgy tematikájának (tananyag) leírása: A lelkivezetővel való rendszeres találkozások alkalmával előtérben áll a vezetett istenkapcsolata, mindennapi vallásgyakorlata, a visszatekintés lelkiségének és hitéletének történetére, a lelkiségében szükséges fejlődés segítése konkrét feladatok ajánlásával, a lelki olvasmányok igénybevétele. Ezek szerves beépülése a vezetett személyiségébe, mindennapi életvitelébe és megnyilvánulásuk a szolgálatban. A lelkivezetés teológiai végzettségű, lelkivezetésre felkészült vezetővel történik (egyéni szervezésben).					
A tantárgy során megszerzett készségek és kompetenciák: Önreflexiós képesség. Mentális és spirituális egészségre irányuló motiváció.					
Hallgató egyéni munkával megoldandó feladatainak száma és típusa: Megoldandó feladatok száma: -					
Jelenléti kötelezettség: Hiányzások tekintetében a TVSZ az irányadó.					
Félévvégi aláírás , valamint az osztályzat kialakításának módja: A leadott lelkivezetői igazolólap alapján.					
Vizsgakövetelmények: -					
Segédletek (jegyzet, tankönyv, segédlet, szakirodalom) listája: <i>Kötelező irodalom:</i> -					

Semmelweis Egyetem Egészségügyi Közszolgálati Kar Mentálhigiéné Intézet					
Mentálhigiénés lelkigondozó szakirányú továbbképzési szak					
Tárgy neve: Aktuális társadalmi jelenségek többszemponútú megközelítése					
Rövidített neve: Aktuális társadalmi jelenségek					
Angol neve: Multiaspect approach to current phenomena in society					
Német neve: Aktuelle gesellschaftliche Phänomene in Multiaspekt-Ansatz					
Kódja: MIKOMHL063 1M					
Tantárgyfelelős: Dr. Pethesné Dr. habil. Dávid Beáta Judit egyetemi tanár (SE EKK Mentálhigiéné Int.)					
Oktatók neve, beosztása:					
Joób Máté Árpád, egyetemi docens (SE EKK Mentálhigiéné Int.)					
Vecsei Miklós, szociális munkás, külsős oktató					
Palojtay Márta, lelkigondozó					
Kabai Virág, református diakónus, hittanoktató, szociális- és családlelkigondozó, szociális munkás					
Járay Márton, református lelkész					
Tapolyai Emőke, klinikai és pasztorál pszichológus, szexuál-pszichológus					
Dr. Somosiné Tésenyi Timea Livia, egyetemi adjunktus (SE EKK Mentálhigiéné Int.)					
Dr. Török Gábor Pál, egyetemi adjunktus (SE EKK Mentálhigiéné Int.)					
Tantárgyfélév:	Meghirdetés gyakorisága:	Számonkérés: gyakorlati jegy	Óraszám: 14 elmélet	Jelleg: kötelező	Kredit: 2
4./tavaszi	kétévente				
Tantárgy felvételének előkövetelménye: -					
További képzések, amelyekben a tárgy kötelező vagy kötelezően választható (félévszám): -					
Tantárgy célkitűzése: A lelkigondozói szempontból fontos társadalmi jelenségekhez, mint mélyszegénység, kisebbségi lét, szociális izoláció, erőszak a családban, több diszciplína (a szociológia, a pszichológia, a szociálpolitika, a történettudomány) és kutatási eredmények látószögéből közelíteni.					
Tantárgy tematikájának (tananyag) leírása:					
<i>A stúdium tartalma:</i> társadalmi csoportok és közösségek lelki egészségének védelme (mentálhigiéné), értékek, az értékátadás nyugat-európai trendjei, szociológiai mutatók a rendszerváltás előtt és után, előítélet, konformitás, ideológiák, radikalizmus, függőségek és devianciák, autoritás, hatalom, erőszak; csoportok, közösségek létrehozása és működésük törvényszerűségei. Az egyházak helye a társadalomban. A diakónia, karitás és szociális munka legfontosabb modelljei. A társadalomtudományi kutatás alapjai.					
A tantárgy során megszerzett készségek és kompetenciák: Önismeret és társadalomismeret fejlesztése, interdiszciplináris együttműködés, érték és kultúra, felelősség, hitelesség, valamint integrált és tudatosított működésmód. A hallgató ismeri a magyar társadalom alapvető jellegzetességeit és a legalapvetőbb társadalomtudományi kutatási módszereket.					
Hallgató egyéni munkával megoldandó feladatainak száma és típusa:					
Megoldandó feladatok száma: 1					
Reflexiók dolgozat.					
Jelenléti kötelezettség: Hiányzások tekintetében a TVSZ az irányadó.					
Félévvégi aláírás , valamint az osztályzat kialakításának módja:					
Házi-dolgozat értékelése alapján. A tantárgy egyik témakörének kifejtése írásbeli tanulmány keretében.					
Vizsgakövetelmények: -					
Segédletek (jegyzet, tankönyv, segédlet, szakirodalom) listája:					
<i>Ajánlott irodalom:</i>					
<ul style="list-style-type: none"> • Hézszer Gábor: <i>Pasztorálpszichológiai szempontok az istentisztelet útkereséséhez. Elméletek és gyakorlati lehetőségek.</i> Kálvin Kiadó, Budapest, 2005.; elsősorban az 1. és 2. fejezet (15-97. old.), de a további fejezetek is. • Baumgartner, Isidor: <i>Pasztorálpszichológia. Párbeszéd (Dialógus) Alapítvány, Budapest, 2003. VI. rész: „Feltárni az íráskor értelmét...” – Isten gyógyító szava; VII. rész: „Megtörni a kenyeret...” – A hit szimbólumainak gyógyító ereje (535-639. old.)</i> 					

- Káposztássy B. (2004) A liturgia teremtményi dimenziói és a lélek egészsége, Embertárs II. évfolyam I. szám 2004. március.
- Hofher József: Cigánypasztorációs kompendium. In Embertárs 2013/2. 149-155.
- Szabóné Kármán Judit: *Őszintén a „cigánykérdésről”*. In: Embertárs 2010/2. 179-189.
- Péceli Melinda – Lukács Ágnes: *A vallás szerepe a cigánység integrációjában*. In: Embertárs 2009/3. 262-284.
- Dúl Géza: *A cigánypasztoráció kérdéseiről*. In: Embertárs 2009/3. 285-291.
- Palojtay M. (2016) Az istenkép alakulása, mint a gyógyulás útja – Abortuszban érintett nők lelkigondozása. In: Embertárs 2016/4. 297-316.
- Rotter H. (2006) Hit és gyógyulás. In: Embertárs 2006/1. 67-82.
- Tésenyi, T.; Lukács, Á.; Járay M.; Lukács G. (2017) Kapcsolathálózati kutatás magyarországi kórházi lelkigondozók körében, EMBERTÁRS 2017: 1 pp. 5-22. 18 p.
- Török G.; Marlok Zs. (2013) Segítség segítőknek - Az önszupervízió lehetősége Embertárs 2013/4. 332-337
- Albert Fruzsina, Dávid Beáta: *A magyarországi kapcsolathálózati struktúrák jellemzői 2015-ben*. TÁRSADALOMTUDOMÁNYI SZEMLE (3) pp. 22-47.(2016) SOCIO.HU
- Albert F. – Dávid B. (1998) A hajléktalanság az emberi kapcsolatok szemszögéből. Szakirodalmi áttekintés. Szociológiai Szemle 4. 120-138.
- BÜKI P. – KOHÁNYI M. – VECSEI M. (2005) Befogadó Falu Program. Embertárs 4. 365-372.
- Szoboszlai K. (2010) Hajléktalanság kialakulása az életútban Acta medicinae et Sociologica. 1. 71-95.
- Nicolosi J.J. (2013) Szégyen és kötődésvesztés – A helyreállító terápia gyakorlata Harmat, Budapest, 29-93; 283-299.
- Oscar Alzamora Revoredo: *A genderideológia: veszélyek és lehetőségek*. In: Embertárs, 2008/1. 11-23.
- Christl Ruth Vonholdt: *A homoszexualitás megértése*. In: Embertárs 2006/4. 353-364.
- Christl Ruth Vonholdt: *A női homoszexualitás megértése – Mélylélektani megközelítés*. In: Embertárs 2011/1. 21-34.
- Tapolyai E. (2017) Harmóniában múltunkkal, jelenünkkel, jövőnkkel, Harmat, Budapest.
- Bartók T. (2016) A világháló kihívásai és a válaszkeresés lehetőségei, Embertárs 2016/1.
- Cucci G. (2016) Virtuális paradicsom vagy pokol.com?- A digitális forradalom veszélyei és esélyei, Jezsuita Füzetek, Jezsuita kiadó, Budapest.
- Wilson G. (2016) Pornóra kattánva - Az internetpornó és a függőségkutatás új tudománya, Kiskapu kiadó, Budapest

Mentálhigiénés lelkigondozó szakirányú továbbképzési szak

Tárgy neve: Családsegítő elmélet, sexualitás

Rövidített neve: Család

Angol neve: Theory of supporting families, concepts of sexuality

Német neve: Theorie der Familienberatung, Konzepte der Sexualität

Kódja: MIKOMHL064_1M

Tantárgyfelelős: Dr. Török Szabolcs János, egyetemi docens (SE EKK Mentálhigiéné Int.)

Oktatók neve, beosztása:

Pál Ferenc, mentálhigiénés szakember, külsős oktató

Komlósi Piroska, pszichológus, külsős oktató

Semsey Gábor, egyetemi adjunktus (SE EKK Mentálhigiéné Int.)

Dr. Török Szabolcs János, egyetemi docens (SE EKK Mentálhigiéné Int.)

Járay Márton, református lelkész

Barát Katalin, pszichiáter, pszichoterapeuta, kiképző családterapeuta

Jáki Zsuzsanna, egyetemi tanársegéd (SE EKK Mentálhigiéné Int.)

Tantárgyfélév 4./tavaszi	Meghirdetés gyakorisága: kétévente	Számonkérés: kollokvium	Óraszám: 26 elmélet	Jelleg: kötelező	Kredit: 8
------------------------------------	---	-----------------------------------	-------------------------------	----------------------------	---------------------

Tantárgy felvételének **előkövetelménye:**

Tantárgy neve: Lelki egészség, mentálhigiéné, lelki betegség I-II.

Tantárgy kódja: MIKOMHL056 1M és MIKOMHL056 2M

További képzések, amelyekben a tárgy kötelező vagy kötelezően választható (félévszám): -

Tantárgy **célkitűzése:** képet adni a családok helyzetéről, a házasság és a család működését és dinamikáját meghatározó egyéni, kapcsolati és környezeti tényezőkről.

Tantárgy **tematikájának** (tananyag) leírása:

A házasság és a család pszichológiai alapjai, stabilitásának meghatározói, működése, feladatai és fejlődése. Az érett párválasztás motívumai, a házasságot stabilizáló tényezők, a családi életciklusok, kapcsolati fejlődés és működészavarok, alkalmazkodás és kommunikáció a családban, a családtagok egyéni jellemzői, a vallásosság hatása a házasságra, speciális szükségletű családok (egyszülős család, újrarahasodott szülő, nevelőszülőség, örökbefogadás). Erőszak a családban. Szexualitás. Családi problémák megelőzése, a segítségnyújtás lehetőségei. Családok, párok lelkigondozásának speciális kérdései.

A tantárgy során megszerzett készségek és kompetenciák: A hallgatók képesek mentálhigiénés szemléletben végezni lelkigondozói feladataikat az alaphivatásuknak megfelelő területen és eszköztárral.

Hallgató egyéni munkával megoldandó feladatainak száma és típusa:

Megoldandó feladatok száma: -

Jelenléti kötelezettség: Hiányzások tekintetében a TVSZ az irányadó.

Félévvégi **aláírás**, valamint az **osztályzat** kialakításának módja:

előadásokon való részvétel, kollokvium egytől ötig terjedő skálán való értékelése

Vizgákövetelmények:

kollokvium – szóbeli vizsga

Tételsor:

1. tétel: A társkapcsolat és a család mint rendszer. A család legfontosabb támogató funkciói Caplan alapján.
2. tétel: Egyedi jellemzők szerepe a házasság és a család működésében. Differenciáltság, felnőtt kötődési stílusok.

3. tétel: A származási család szerepe a társkapcsolatra nézve.
4. tétel: Konfliktus és konfliktusmegoldás, konstruktív és destruktív kommunikáció.
5. tétel: Családi életciklusok.
6. tétel: Olson modellje, a kohézió és az alkalmazkodás dimenziója. Cselekvési lehetőségek az elégedett és tartós társkapcsolatért.
7. tétel: A házasság pszichológiai alapjai: szerelem, elköteleződés. Elköteleződés, szexualitás és papi pályaválasztás.
8. tétel: A válás és következményei.
9. tétel: Pasztorálpszichológiai szempontok a családok lelkipozíciójában. Szempontok a házasságkötést előkészítő beszélgetésekhez.
10. tétel: Párok, házaspárok, családok lelkipozíciójának gyakorlati szempontjai és eszközei.
11. tétel: Az identitás és a szexualitás összefüggései. A gender fogalma. Nevelésre-oktatásra vonatkozó implikációi. A családra vonatkozó lehetséges társadalmi következményei.
12. tétel: A női és férfi homoszexualitással kapcsolatos tudományos megközelítések. A mélylélektani modell, és a lelkipozíciós szempontok.

Segédletek (jegyzet, tankönyv, segédlet, szakirodalom) listája:

Kötelező irodalom:

- Pál Ferenc: *A magánytól az összetartozásig*. Kulcslyuk Kiadó, Budapest, 2014.
- Komlósi Piroska Dr.: *A család támogató és károsító hatásai a családtagok lelki egészségére. A család helyzete a társadalomban*. In: *Közösségi mentálhigiéné* (szerk.: Gerevich József). Animula, Budapest, 1997. 13-34.
- Horváth-Szabó K.: *A házasság és a család belső világa*. SE Mentálhigiéné Intézet, 2007. (a pontos oldalszámokat ld. az egyes tételeknél)
- Goldenberg, H., I.: *Áttekintés a családról*. 1. kötet. Családterápiás olvasókönyv sorozat 19., Bp. Animula, 2008. 1.,2. és 4. fejezet: 1-33.o. 34-70.o.; 102-132.o.
- Christl Ruth Vonholdt: *A női homoszexualitás megértése – Mélylélektani megközelítés*. In: *Embortárs* 2011/1. 21 - 34.
- Christl Ruth Vonholdt: *A homoszexualitás megértése*. In: *Embortárs* 2006/4. 353-364.
- Hermann Stenger: *Szexualitás és papi pályaválasztás*. In: *Embortárs* 2006/4. 325-334.
- Oscar Alzamora Revoredo: *A genderideológia: veszélyek és lehetőségek*. In: *Embortárs*, 2008/1. 11-23.
- Ronald Rolheiser: *A szexualitás spiritualitása*. In: *Embortárs*, 2008/1. 65-76.
- Hézsér Gábor: *Gondolatok a családok lelkipozíciójáról – Pasztorálpszichológiai szempontok*. In: *Embortárs* 2003/4. 6-30.

Ajánlott irodalom:

- Horváth-Szabó K. (2003): *Korunk dilemmája: szerződésre vagy szövetségre épülő házasság*. In: *Embortárs*, 2003/4. 39-46.
- Tésenyi Timea: *Összehangoló – Felfedezőút együtt járó pároknak*. In: *Embortárs* 2003/2. 13-18.
- Buda Béla: *„Szabálytalan” családformációk és pszichoszociális segítségük*. In: *Embortárs* 2003/4. 47-59.
- Székely Ilona: *Házasságterápia keresztényeknek*. In: *Embortárs* 2004/1. 66-72.
- Hubainé Muzsnai Márta: *Erőszak és segítség – Lelekipozíciós válási krízisben*. In: *Embortárs*, 2005/2. 143-148.
- Paul R. Gibling: *A házasság konfliktusai és spirituális dimenziója*. In: *Embortárs*, 2008/4. 374-383.
- Ronald Rolheiser: *A szexualitás spiritualitása*. In: *Embortárs* 2008/1. 65-76.

Semmelweis Egyetem Egészségügyi Közszolgálati Kar Mentálhigiéné Intézet Mentálhigiénés lelkigondozó szakirányú továbbképzési szak					
Tárgy neve: Mentálhigiénés lelkigondozás csoportban, közösségben					
Rövidített neve: Lelkigondozás csoportban					
Angol neve: Mental health oriented pastoral counseling in groups and communities					
Német neve: Mentalhygienisch orientierte Seelsorge in Gruppen und Gemeinschaften					
Kódja: MIKOMHL061 1M					
Tantárgyfelelős: Dr. Török Gábor Pál egyetemi adjunktus (SE EKK Mentálhigiéné Int.)					
Oktatók neve, beosztása:					
Dr. Török Gábor Pál, egyetemi adjunktus (SE EKK Mentálhigiéné Int.)					
Joób Máté Árpád, egyetemi docens (SE EKK Mentálhigiéné Int.)					
Járay Márton, református lelkész					
Szabóné Dr. László Lilla, református lelkész, adjunktus, külsős oktató					
Tantárgyfélév	Meghirdetés gyakorisága:	Számonkérés:	Óraszám:	Jelleg:	Kredit:
3./őszi	kétévente	aláírás	8 elmélet	kötelező	0
Tantárgy felvételének előkövetelménye:					
Tantárgy neve: Tevékenységkísérés I., II.					
Tantárgy kódja: MIKOMHL037 1M és MIKOMHL037 2M					
További képzések, amelyekben a tárgy kötelező vagy kötelezően választható (félévszám): -					
Tantárgy célkitűzése: Bevezetni a hallgatókat a csoport, a közösség, valamint a gyülekezet működésére vonatkozó alapsmeretekbe. A lelkigondozói célcsoportok jobb kommunikatív elérése: liturgiában, nagyobb csoportban, gyülekezetben, szakmai team-munkában					
Tantárgy tematikájának (tananyag) leírása:					
A csoportlélektan elméleti alapjai; csoportdinamikai történések. A csoportvezetés stratégiái. A liturgikus keretek között folyó lelkigondozás elméleti kérdései. Közösségi modellek. Az egyház és a közösség, mint a személyiség kibontakozásának a helye és mint támogató rendszer.					
A tantárgy során megszerzett készségek és kompetenciák: A hallgatók képesek közösségek létrehozására és működésüknek a lelki egészség irányában történő fejlesztésére.					
Hallgató egyéni munkával megoldandó feladatainak száma és típusa:					
Megoldandó feladatok száma: -					
Jelenléti kötelezettség: Hiányzások tekintetében a TVSZ az irányadó.					
Félévvégi aláírás , valamint az osztályzat kialakításának módja: Az előadásokon való részvétel és az aláírás megszerzése.					
Vizsgakövetelmények: -					
Segédletek (jegyzet, tankönyv, segédlet, szakirodalom) listája:					
<i>Kötelező irodalom:</i>					
<ul style="list-style-type: none"> • Tóth Balázs: <i>Ugye lángol majd a szívünk? Gondolatok egy katolikus plébánia közösségfejlesztési projektje nyomán.</i> In: Embertárs 2013/4. 338-351. • Tóth Tamás: <i>Valami elkezdődött. Közösségépítés és mentálhigiéné.</i> In: Embertárs 2013/4. 352-368. • Joób Máté: <i>Lelkigondozás az evangélikus egyházban.</i> In: A keresztény segítségnyújtás formái. Vigilia Kiadó, Budapest, 2012. 128-145. 					

Simmelweis Egyetem Egészségügyi Közzszolgálati Kar Mentálhigiéné Intézet Mentálhigiénés lelkigondozó szakirányú továbbképzési szak					
Tárgy neve: A lelkigondozás szinterei Rövidített neve: Szinterek Angol neve: Fields of pastoral care Német neve: Felder der Seelsorge Kódja: MIKOMHL060_1M					
Tantárgyfelelős: Jáci Zsuzsanna egyetemi tanársegéd (SE EKK Mentálhigiéné Int.) Oktatók neve, beosztása: Dr. Faragó Artúr, egyházmegyei kórházlelkész, külsős oktató Aklanné Balogh Éva, evangélikus lelkész, külsős oktató Joób Máté Árpád, egyetemi docens (SE EKK Mentálhigiéné Int.) Johann Gyula, evangélikus lelkész és mentálhigiénés szakember, külsős oktató Tóth Tamás, lelkipásztor, külsős oktató Szabóné Dr. László Lilla, adjunktus, külsős oktató					
Tantárgyfélév 3./őszi	Meghirdetés gyakorisága: kétévente	Számonkérés: kollokvium	Óraszám: 14 elmélet	Jelleg: kötelező	Kredit: 6
Tantárgy felvételének előkövetelménye: -					
További képzések, amelyekben a tárgy kötelező vagy kötelezően választható (félévszám): -					
Tantárgy célkitűzése: A lelkigondozás sajátos szintereinek és az ott végzett munka sajátosságainak megismerése.					
Tantárgy tematikájának (tananyag) leírása: Kórházi lelkigondozás; teammunka az egészségügyben. Ifjúsági lelkigondozás. Lelkigondozás börtönben; lelkigondozás hajléktalanokkal; lelkigondozás speciális élethelyzetekben. A sportolók lelkigondozásának lehetőségei.					
A tantárgy során megszerzett készségek és kompetenciák: A hallgatók képesek közösségek létrehozására és működésüknek a lelki egészség irányában történő fejlesztésére.					
Hallgató egyéni munkával megoldandó feladatainak száma és típusa: Megoldandó feladatok száma: -					
Jelenléti kötelezettség: Hiányzások tekintetében a TVSZ az irányadó.					
Félévvégi aláírás , valamint az osztályzat kialakításának módja: Írásbeli kollokvium értékelése.					
Vizsgakövetelmények: kollokvium – írásbeli kollokvium Témakörök: - Kórházi lelkigondozás; teammunka az egészségügyben. - Ifjúsági lelkigondozás. - Lelkigondozás börtönben; lelkigondozás hajléktalanokkal; lelkigondozás speciális élethelyzetekben. - A sportolók lelkigondozásának lehetőségei.					
Segédletek (jegyzet, tankönyv, segédlet, szakirodalom) listája: <i>Kötelező irodalom:</i> <ul style="list-style-type: none"> • Margaret Ferris, CSJ: <i>Együttérzés, lelkigondozói és lelkivezetői alapismeretek keresztény segítők számára.</i> SE Mentálhigiéné Tanszék – Párbeszéd (Dialógus) Alapítvány, Bp., 2004. 31-70. • Hans van der Geest: <i>Négyszemközt.</i> SE Mentálhigiéné Tanszék – Párbeszéd (Dialógus) Alapítvány, Bp., 2004. <i>Az alábbi fejezetek:</i> Egy öngyilkossági kísérlet – a lelkigondozó mint a remény szószólója (40-50. oldal)					

Bűn – A megbocsátás hirdetése (108-114. oldal)

Depresszió (116-125. oldal)

Ambivalencia (125-134. oldal)

A meg nem osztott szenvedés (140-144. oldal)

A miértet firtató kérdés (149-156. oldal)

Egy legyengült asszony – A hallgatás ereje (162-164. oldal)

Mi a lelkipozítás? (206-223. oldal)

- Michael Klessmann: *Lelkipozítás betegségben*. In: Embertárs 2009/1. 4-16.
- Vári Krisztina: *Lelkipozítás a börtönben*. In: Embertárs 2008/3. 246-256.
- Csáky-Pallavicini Zsófia: *A gyermek fejlődése – a lelkipozítás szempontjából*. In: Embertárs 2012/1. 9-18. (Az egész szám nagyon ajánlott ebben a témakörben!)
- Szásziné Fehérvári Anikó: *A párbeszéd kalandja – Mentálhigiéné a szegedi piarista gimnáziumban*. Embertárs 2007/2. 136-141. old.
- Simon Attila: *Az atyák bűnét a fiakon... - Elvált szülők pubertáskorú gyermekeinek lelkipozítása keresztény iskolában*. In: Embertárs 2011/4. 291-302.
- Dominiák Zsolt: „Egymás terhét hordozzátok” – *A gyülekezet, mint lelkipozítói közösség*. In: Embertárs 2017/4. 315-323
- Palojtay Márta: *Az istenkép alakulása, mint a gyógyulás útja – Abortuszban érintett nők lelkipozítása*. In: Embertárs 2016/4. 297-316.

Ajánlott irodalom:

- Peter Bukowski: *Hogyan vigyük be a Bibliát beszélgetéseinkbe?* Kálvin Kiadó, Bp. 1999. 44-91. és 116-126. (a könyv intézetünkben nem kapható)
- R. Callahan – R. McDonnell: *Alkoholbetegek felnőtt gyerekei*. In: Embertárs 2008/3. 196-206.
- Kosztolányi Anikó Éva: *Egy gyenge kis madárka hozzám kezd járni – Veszteség feldolgozása szülők válása kapcsán*. In: Embertárs 2007/2. 122-135.
- Pálfai Zoltán: *Egyetemi lelkesedés a lelkipozításért – Tapasztalatok és útkeresés*. In: Embertárs 2007/2.
- Hans Rotter SJ: *Hit és gyógyulás*. In: Embertárs 2006/1. 67-82.
- Mozaik I. Válogatott tanulmányok a szociális és családsegítő tevékenység köréből. SE Mentálhigiéné Intézet – Párbeszéd (Dialógus) Alapítvány, Bp. 2004.
- Helmuth Figdor: *A gyermeki válásélmény pszichodinamikája* (22-64. oldal)
- Kelemen Gábor: *A kodependenciáról* (441-460. oldal)

Semmelweis Egyetem Egészségügyi Közszolgálati Kar Mentálhigiéné Intézet Mentálhigiénés lelkigondozó szakirányú továbbképzési szak					
Tárgy neve: Tevékenységkísérés I. Rövidített neve: Angol neve: Reflections on practice seminar I. Német neve: Praxisbetreuung I. Kódja: MIKOMHL037_1M					
Tantárgyfelelős: Semsey Gábor, egyetemi adjunktus (SE EKK Mentálhigiéné Int.) Oktatók neve, beosztása: Semsey Gábor, egyetemi adjunktus (SE EKK Mentálhigiéné Int.) Pásztor Antal, református lelkész, külsős oktató Johann Gyula, evangélikus lelkész és mentálhigiénés szakember, külsős oktató Joób Máté Árpád, egyetemi docens (SE EKK Mentálhigiéné Int.) Dr. Török Gábor Pál, egyetemi adjunktus (SE EKK Mentálhigiéné Int.) Asztalos Bernadett, egyetemi adjunktus (SE EKK Mentálhigiéné Int.) Nyáry Péter, mentálhigiénés szakember, külsős oktató Járay Márton református lelkész Dr. Ládonyi Zsuzsanna, egyetemi adjunktus (SE EKK Mentálhigiéné Int.)					
Tantárgyfélév: 1./őszi	Meghirdetés gyakorisága: kétévente	Számonkérés: gyakorlati jegy	Óraszám: 15 gyakorlat	Jelleg: kötelező	Kredit: 4
Tantárgy felvételének előkövetelménye: -					
További képzések, amelyekben a tárgy kötelező vagy kötelezően választható (félévszám): -					
Tantárgy célkitűzése: elemezve a hallgatók alaphivatásának munkahelyi szerepeit, a stúdium segíteni kívánja a szakmai önismeret, a hivatás-személyiség fejlődését, valamint a hallgatók napi munkatevékenységét.					
Tantárgy tematikájának (tananyag) leírása: A segítő hivatás napi gyakorlatának folyamatos, sokszempontú konzultálása, csoportszintű elemzése, különös tekintettel a szakterületen végzett munkára, valamint a foglalkozás a hivatás gyakorlásával kapcsolatos nehézségekre ("vakfoltokra") és sikerekre. A fölmerült problémák további feldolgozása a pszichodráma csoportokban is folytatódhat. A stúdium lehetőséget ad a tanult ismereteknek a mindennapi gyakorlathoz kapcsolására.					
A tantárgy során megszerzett készségek és kompetenciák: Önismeret és társadalomismeret fejlesztése, vezetői és szervezeti folyamat-fejlesztői kompetencia, hivatás- és hivatásszemélyiség-fejlesztés, interdiszciplináris együttműködés, határtartás, segítő kapcsolat, spontán és hivatásos közösségi támogató hálózat, prevenció, érték és kultúra, empátia, felelősség, hitelesség, valamint integrált és tudatosított működésmód. A hallgató képes a problémamegoldó készség fejlesztésére egyénileg és csoportban, peremhelyzetbe került egyének észlelésére és támogatására egyénileg és csoportban, konfliktuskezelésre egyénileg és csoportban.					
Hallgató egyéni munkával megoldandó feladatainak száma és típusa: Megoldandó feladatok száma: 1					
Jelenléti kötelezettség: Hiányzások tekintetében a TVSZ az irányadó.					
Félévvégi alírást , valamint az osztályzat kialakításának módja: Gyakorlati jegy (a félév elején a hírlevélben megadottak szerint készítendő jegyzőkönyvek és azok tanórán való gyakorlati alkalmazása alapján)					
Vizsgakövetelmények: -					
Segédletek (jegyzet, tankönyv, segédlet, szakirodalom) listája: Kötelező irodalom: -					

Semmelweis Egyetem Egészségügyi Közzszolgálati Kar Mentálhigiéné Intézet Mentálhigiénés lelkigondozó szakirányú továbbképzési szak					
Tárgy neve: Tevékenységkísérés II. Rövidített neve: Angol neve: Reflections on practice seminar II. Német neve: Praxisbetreuung II. Kódja: MIKOMHL037_2M					
Tantárgyfelelős: Semsey Gábor, egyetemi adjunktus (SE EKK Mentálhigiéné Int.) Oktatók neve, beosztása: Semsey Gábor, egyetemi adjunktus (SE EKK Mentálhigiéné Int.) Pásztor Antal, református lelkész, külsős oktató Johann Gyula, evangélikus lelkész és mentálhigiénés szakember, külsős oktató Joób Máté Árpád, egyetemi docens (SE EKK Mentálhigiéné Int.) Dr. Török Gábor Pál, egyetemi adjunktus (SE EKK Mentálhigiéné Int.) Asztalos Bernadett, egyetemi adjunktus (SE EKK Mentálhigiéné Int.) Nyáry Péter, mentálhigiénés szakember, külsős oktató Járay Márton református lelkész Dr. Ládonyi Zsuzsanna, egyetemi adjunktus (SE EKK Mentálhigiéné Int.)					
Tantárgyfélév: 2./tavaszi	Meghirdetés gyakorisága: kétévente	Számonkérés: gyakorlati jegy	Óraszám: 12 gyakorlat	Jelleg: kötelező	Kredit: 4
Tantárgy felvételének előkövetelménye: Tantárgy neve: Tevékenységkísérés I. Tantárgy kódja: MIKOMHL037 1M					
További képzések, amelyekben a tárgy kötelező vagy kötelezően választható (félévszám): -					
Tantárgy célkitűzése: elemezve a hallgatók alaphivatásának munkahelyi szerepeit, a stúdium segíteni kívánja a szakmai önismeret, a hivatás-személyiség fejlődését, valamint a hallgatók napi munkatevékenységét.					
Tantárgy tematikájának (tananyag) leírása: A segítő hivatás napi gyakorlatának folyamatos, sokszempontú konzultálása, csoportszintű elemzése, különös tekintettel a szakterületen végzett munkára, valamint a foglalkozás a hivatás gyakorlásával kapcsolatos nehézségekre ("vakfoltokra") és sikerekre. A fölmerült problémák további feldolgozása a pszichodráma csoportokban is folytatódhat. A stúdium lehetőséget ad a tanult ismereteknek a mindennapi gyakorlathoz kapcsolására.					
A tantárgy során megszerzett készségek és kompetenciák: Önismeret és társadalomismeret fejlesztése, vezetői és szervezeti folyamat-fejlesztői kompetencia, hivatás- és hivatásszemélyiség-fejlesztés, interdiszciplináris együttműködés, határtartás, segítő kapcsolat, spontán és hivatásos közösségi támogató hálózat, prevenció, érték és kultúra, empátia, felelősség, hitelesség, valamint integrált és tudatosított működésmód. A hallgató képes a problémamegoldó készség fejlesztésére egyénileg és csoportban, peremhelyzetbe került egyének észlelésére és támogatására egyénileg és csoportban, konfliktuskezelésre egyénileg és csoportban.					
Hallgató egyéni munkával megoldandó feladatainak száma és típusa: Megoldandó feladatok száma: 1					
Jelenléti kötelezettség: Hiányzások tekintetében a TVSZ az irányadó.					
Félévvégi aláírás , valamint az osztályzat kialakításának módja: Gyakorlati jegy (a félév elején a hírlevélben megadottak szerint készítendő jegyzőkönyvek és azok tanórán való gyakorlati alkalmazása alapján)					
Vizsgakövetelmények: -					
Segédletek (jegyzet, tankönyv, segédlet, szakirodalom) listája: <i>Kötelező irodalom:</i> -					

Semmelweis Egyetem Egészségügyi Közszolgálati Kar Mentálhigiéné Intézet Mentálhigiénés lelkigondozó szakirányú továbbképzési szak					
Tárgy neve: Tevékenységkísérés III. – mentálhigiénés projektépítés Rövidített neve: Angol neve: Reflections on practice seminar III. - Management of mental health oriented projects Német neve: Praxisbetreuung III. - Mentalhygienisch orientierte Projektarbeit Kódja: MIKOMHL062_3M					
Tantárgyfelelős: Semsey Gábor, egyetemi adjunktus (SE EKK Mentálhigiéné Int.) Oktatók neve, beosztása: Semsey Gábor, egyetemi adjunktus (SE EKK Mentálhigiéné Int.) Pásztor Antal, református lelkész, külsős oktató Johann Gyula, evangélikus lelkész és mentálhigiénés szakember, külsős oktató Joób Máté Árpád, egyetemi docens (SE EKK Mentálhigiéné Int.) Dr. Török Gábor Pál, egyetemi adjunktus (SE EKK Mentálhigiéné Int.) Asztalos Bernadett, egyetemi adjunktus (SE EKK Mentálhigiéné Int.) Nyáry Péter, mentálhigiénés szakember, külsős oktató Járay Márton református lelkész Dr. Ládonyi Zsuzsanna, egyetemi adjunktus (SE EKK Mentálhigiéné Int.)					
Tantárgyfélév:	Meghirdetés gyakorisága:	Számonkérés: gyakorlati jegy	Óraszám: 15 gyakorlat	Jelleg: kötelező	Kredit: 5
Tantárgy felvételének előkövetelménye: Tantárgy neve: Tevékenységkísérés I-II. Tantárgy kódja: MIKOMHL037 1M és MIKOMHL037 2M					
További képzések, amelyekben a tárgy kötelező vagy kötelezően választható (félévszám): -					
Tantárgy célkitűzése: Megismertetni a hallgatókat a közösségi alapú megelőző programok tervezésének és kivitelezésének egyik legfontosabb módszerével, a "projektépítéssel".					
Tantárgy tematikájának (tananyag) leírása: Egy mentálhigiénés akció megtervezésének és kivitelezésének főbb elemei: problémák definiálása, a várható akadályok beépítése a cselekvési alternatívába, a szolgáltatás konkrét társadalmi terepen történő működtetése, összehangolt teammunka a kezdetektől a befejezésig, továbbá a munka hatékonyságának értékelése. A projektszemlélet és a lelkigondozói szempontok együttes használata a liturgikus események tervezésében és lebonyolításában.					
A tantárgy során megszerzett készségek és kompetenciák: Önismeret és társadalomismeret fejlesztése, vezetői és szervezetifolyamat-fejlesztői kompetencia, hivatás- és hivatásszemélyiség-fejlesztés, interdiszciplináris együttműködés, határtartás, segítő kapcsolat, spontán és hivatásos közösségi támogató hálózat, prevenció, érték és kultúra, empátia, felelősség, hitelesség, valamint integrált és tudatosított működésmód. A hallgató képes a problémamegoldó készség fejlesztésére egyénileg és csoportban, peremhelyzetbe került egyének észlelésére és támogatására egyénileg és csoportban, konfliktuskezelésre egyénileg és csoportban.					
Hallgató egyéni munkával megoldandó feladatainak száma és típusa: Megoldandó feladatok száma: 1					
Jelenléti kötelezettség: Hiányzások tekintetében a TVSZ az irányadó.					
Félévvégi aláírás , valamint az osztályzat kialakításának módja: Gyakorlati jegy (a félév elején a hírlevélben megadottak szerint készítendő jegyzőkönyvek és azok tanórán való gyakorlati alkalmazása alapján)					
Vizsgakövetelmények: -					
Segédletek (jegyzet, tankönyv, segédlet, szakirodalom) listája: Kötelező irodalom: <ul style="list-style-type: none"> Tóth Balázs: <i>Ugye lángol majd a szívünk? Gondolatok egy katolikus plébánia közösségfejlesztési</i> 					

projektje nyomán. In: Embertárs 2013/4. 338-351.

- Tóth Tamás: *Valami elkezdődött. Közösségépítés és mentálhigiéné.* In: Embertárs 2013/4. 352-368.
- Illés Dávid: *Mentálhigiénés szemléletű jegyesoktatás – A Házaskurzus-tanfolyam anyagának alkalmazása a jegyesoktatásban református egyházi környezetben.* In: Embertárs 2015/3. 223-236.
- Agárdiné Kálnási Éva: *Szakíts, ha mersz, a hétköznapokkal! – Házaspárok kapcsolaterősítő programja.* In: Embertárs 2015/3. 237-248.
- Bíró Szilveszter cikke az Embertárs 2016/2. számában (*megjelenés alatt*)
- Johann Gyula: *LMK-lelkigyakorlat. Egy közös úton próbálkozó lelkeszi közösségről.* In: Lelkipásztor 2012/11. 408-411. (*a honlapunkon az előadásokhoz kapcsolódóan megtaláljátok*)
- Szentjóni Ottó: *Közösségi mentálhigiénés projektek tervezése.* Kézirat (oktatási segédanyag), 2015. (*a honlapunkon az előadásokhoz kapcsolódóan megtaláljátok*)

Semmelweis Egyetem Egészségügyi Közszolgálati Kar Mentálhigiéné Intézet Mentálhigiénés lelkigondozó szakirányú továbbképzési szak					
Tárgy neve: Tevékenységkísérés IV. – lelkigondozói szempontok a liturgiában Rövidített neve: Angol neve: Reflections on practice seminar IV. - Pastoral care aspects in liturgy Német neve: Praxisbetreuung - Seelsorgerliche Aspekte in der Liturgie Kódja: MIKOMHL066_4M					
Tantárgyfelelős: Semsey Gábor, egyetemi adjunktus (SE EKK Mentálhigiéné Int.) Oktatók neve, beosztása: Semsey Gábor, egyetemi adjunktus (SE EKK Mentálhigiéné Int.) Pásztor Antal, református lelkész, külsős oktató Johann Gyula, evangélikus lelkész és mentálhigiénés szakember, külsős oktató Joób Máté Árpád, egyetemi docens (SE EKK Mentálhigiéné Int.) Dr. Török Gábor Pál, egyetemi adjunktus (SE EKK Mentálhigiéné Int.) Asztalos Bernadett, egyetemi adjunktus (SE EKK Mentálhigiéné Int.) Nyáry Péter, mentálhigiénés szakember, külsős oktató Járay Márton református lelkész Dr. Ládonyi Zsuzsanna, egyetemi adjunktus (SE EKK Mentálhigiéné Int.)					
Tantárgyfélév: 4./tavaszi	Meghirdetés gyakorisága: kétévente	Számonkérés: gyakorlati jegy	Óraszám: 15 gyakorlat	Jelleg: kötelező	Kredit: 3
Tantárgy felvételének előkövetelménye: Tantárgy neve: Tevékenységkísérés III. - mentálhigiénés projektépítés Tantárgy kódja: MIKOMHL062_3M					
További képzések, amelyekben a tárgy kötelező vagy kötelezően választható (félévszám): -					
Tantárgy célkitűzése: Felkészíteni a liturgikus alkalmak lelkigondozói szempontjainak átgondolására és gyakorlására. A liturgikus alkalmakban megtalálni az egyensúlyt az egyén szükségleteire való érzékeny odafigyelés és a gyülekezet integritásának biztosítása között.					
Tantárgy tematikájának (tananyag) leírása: Konkrét események feldolgozása abból a szempontból, hogyan lehet lelkigondozói érzékenységgel átgondolni, alakítani és végezni a liturgikus alkalmakat, ahol erre lehetőség és szükség kínálkozik. Továbbá hogyan lehet lelkigondozói megfontolásokat, meglátásokat megfelelő módon beépíteni a lelkészi/liturgikus tevékenységbe. A cél nem a liturgikus keretek feszegetése, vagy az azokból való kilépés, hanem az, hogy megmaradva a saját kereteken belül a hallgató élni tudjon azokkal a lehetőségekkel, meglátásokkal, amelyek lelkigondozói attitűdjéből származnak.					
A tantárgy során megszerzett készségek és kompetenciák: Önismeret és társadalomismeret fejlesztése, vezetői és szervezethez tartozó kompetencia, hivatás- és hivatásmotiváció, interdiszciplináris együttműködés, határtartás, segítő kapcsolat, spontán és hivatásos közösségi támogató hálózat, prevenció, érték és kultúra, empátia, felelősség, hitelesség, valamint integrált és tudatosított működésmód. A hallgató képes a problémamegoldó készség fejlesztésére egyénileg és csoportban, peremhelyzetbe került egyének észlelésére és támogatására egyénileg és csoportban, konfliktuskezelésre egyénileg és csoportban.					
Hallgató egyéni munkával megoldandó feladatainak száma és típusa: Megoldandó feladatok száma: 1					
Jelenléti kötelezettség: Hiányzások tekintetében a TVSZ az irányadó.					
Félévvégi aláírás , valamint az osztályzat kialakításának módja: Gyakorlati jegy (a félév elején a hírlevélben megadottak szerint készítendő jegyzőkönyvek és azok tanórán való gyakorlati alkalmazása alapján)					
Vizsgakövetelmények: - jegyzőkönyv leadása					
Segédletek (jegyzet, tankönyv, segédlet, szakirodalom) listája: <i>Kötelező irodalom:</i> <ul style="list-style-type: none"> Hézszer Gábor: <i>Pasztorálpszichológiai szempontok az istentisztelet útkereséséhez. Elméletek és gyakorlati lehetőségek.</i> Kálvin Kiadó, Budapest, 2005.; elsősorban az 1. és 2. fejezet (15-97.) 					

old.), de a további fejezetek is.

- Baumgartner, Isidor: *Pasztorálpszichológia. Párbeszéd (Dialógus) Alapítvány*, Budapest, 2003. VI rész: „Feltárni az írások értelmét...” – Isten gyógyító szava; VII. rész: „Megtörni a kenyeret...” – A hit szimbólumainak gyógyító ereje (535-639. old.)
- Zsóri-Ments Orsolya: *Serdülők istentisztelete – Lelkigondozói szempontok a gyakorlatban*. In: *Embertárs* 2011/4. 346-358.

Semmelweis Egyetem Egészségügyi Közszolgálati Kar Mentálhigiéné Intézet Mentálhigiénés lelkipozó szakirányú továbbképzési szak					
Tárgy neve: Pszichodráma I. Rövidített neve: Angol neve: Psychodrama I. Német neve: Psychodrama I. Kódja: MIKOMHL054_1M					
Tantárgyfelelős: Dr. Török Gábor Pál, egyetemi adjunktus (SE EKK Mentálhigiéné Int.) Oktatók neve, beosztása: Dr. Török Gábor Pál, egyetemi adjunktus (SE EKK Mentálhigiéné Int.) Dr. Tomcsányi Teodóra, professzor emerita (SE EKK Mentálhigiéné Int.) Dr. Somosiné Tésenyi Tímea Livia, egyetemi adjunktus (SE EKK Mentálhigiéné Int.) Mucsi Zsófia, lelkipozó, lelkész, pszichodráma-vezető Pásztor Antal, mentálhigiénés szakember, lelkipozó, külsős oktató Járay Márton, református lelkész Szásziné Fehérváry Anikó, pszichodráma-vezető, családterapeuta, művészetterapeuta, külsős oktató Mékli Attila, katolikus pap, mentálhigiénés szakember, pszichodráma-vezető, külsős oktató					
Tantárgyfélév: 1./őszi	Meghirdetés gyakorisága: kétévente	Számonkérés: gyakorlati jegy	Óraszám: 30 gyakorlat	Jelleg: kötelező	Kredit: 3
Tantárgy felvételének előkövetelménye: -					
További képzések, amelyekben a tárgy kötelező vagy kötelezően választható (félévszám): -					
Tantárgy célkitűzése: Hivatásszerep-személyiség fejlesztése. A hivatás gyakorlásához kapcsolódó feldolgozatlan élmények megjelenítése, pszichodramatikus módszerekkel, a csoport interaktív, támogató közreműködésével.					
Tantárgy tematikájának (tananyag) leírása: Az aktuális, csoportba behozott problémák, kérdések határozzák meg az adott témakört. Az érintett területek elsősorban a munka, a hivatás, továbbá a család, valamint a képzés itt és most helyzeteiből származnak segítve a csoportfolyamatokra való rálátást is. A pszichodráma olyan keretet kínál a hallgatóknak, melyben már megtörtént illetve folyamatban levő, elsősorban hivatásbeli, családi, valamint az aktuális csoporthelyzetből adódó, jórészt feldolgozatlan élmények megjelenítése és újratétele történik meg a csoport közreműködésével. A bibliodráma eszközével a személyessé tett bibliai üzenet nyújt lehetőséget a fejlődésre és a továbblépésre.					
A tantárgy során megszerzett készségek és kompetenciák: Önismeret és társadalomismeret fejlesztése, hivatás- és hivatásszemélyiség-fejlesztés, határtartás, segítő kapcsolat, spontán és hivatásos közösségi támogató hálózat, prevenció, érték és kultúra, empátia, felelősség, hitelesség, valamint integrált és tudatosított működésmód. A hallgató csoportlélektani alapismeretek birtokában van, képes krízishelyzetek, gyász és stresszhelyzetek egyéni és csoportos menedzselésére, csoportépítésre.					
Hallgató egyéni munkával megoldandó feladatainak száma és típusa: Megoldandó feladatok száma: 1 Reflexiók dolgozat.					
Jelenléti kötelezettség: a 4 félév alatt legfeljebb 12 órát lehet hiányozni. A 10%-ot meghaladó hiányzás pótlása nem lehetséges, ebben az esetben újra fel szükséges venni a hallgatónak a tantárgy mind a 4 tárgyfélévét az új évfolyammal.					
Félévvégi alírást , valamint az osztályzat kialakításának módja: Gyakorlati jegy az órai részvétel és beadott reflexió alapján.					
Vizsgakövetelmények: -					
Segédletek (jegyzet, tankönyv, segédlet, szakirodalom) listája:					

Kötelező irodalom: -

Semmelweis Egyetem Egészségügyi Közszolgálati Kar Mentálhigiéné Intézet Mentálhigiénés lelkipozó szakirányú továbbképzési szak					
Tárgy neve: Pszichodráma II. Rövidített neve: Angol neve: Psychodrama II. Német neve: Psychodrama II. Kódja: MIKOMHL054_2M					
Tantárgyfelelős: Dr. Török Gábor Pál, egyetemi adjunktus (SE EKK Mentálhigiéné Int.) Oktatók neve, beosztása: Dr. Török Gábor Pál, egyetemi adjunktus (SE EKK Mentálhigiéné Int.) Dr. Tomcsányi Teodóra, professzor emerita (SE EKK Mentálhigiéné Int.) Dr. Somosiné Tésenyi Tímea Livia, egyetemi adjunktus (SE EKK Mentálhigiéné Int.) Mucsi Zsófia, lelkipozó, lelkész, pszichodráma-vezető Pásztor Antal, mentálhigiénés szakember, lelkipozó, külsős oktató Járay Márton, református lelkész Szásziné Fehérváry Anikó, pszichodráma-vezető, családterapeuta, művészetterapeuta, külsős oktató Mékli Attila, katolikus pap, mentálhigiénés szakember, pszichodráma-vezető, külsős oktató					
Tantárgyfélév: 2./tavaszi	Meghirdetés gyakorisága: kétévente	Számonkérés: gyakorlati jegy	Óraszám: 30 gyakorlat	Jelleg: kötelező	Kredit: 5
Tantárgy felvételének előkövetelménye: Tantárgy neve: Pszichodráma I. Tantárgy kódja: MIKOMHL054 1M					
További képzések, amelyekben a tárgy kötelező vagy kötelezően választható (félévszám): -					
Tantárgy célkitűzése: Hivatásszerep-személyiség fejlesztése. A hivatás gyakorlásához kapcsolódó feldolgozatlan élmények megjelenítése, pszichodramatikus módszerekkel, a csoport interaktív, támogató közreműködésével.					
Tantárgy tematikájának (tananyag) leírása: Az aktuális, csoportba behozott problémák, kérdések határozzák meg az adott témakört. Az érintett területek elsősorban a munka, a hivatás, továbbá a család, valamint a képzés itt és most helyzeteiből származnak segítve a csoportfolyamatokra való rálátást is. A pszichodráma olyan keretet kínál a hallgatóknak, melyben már megtörtént illetve folyamatban levő, elsősorban hivatásbeli, családi, valamint az aktuális csoporthelyzetből adódó, jórészt feldolgozatlan élmények megjelenítése és újratétele történik meg a csoport közreműködésével. A bibliodráma eszközével a személyessé tett bibliai üzenet nyújt lehetőséget a fejlődésre és a továbblépésre.					
A tantárgy során megszerzett készségek és kompetenciák: Önismeret és társadalomismeret fejlesztése, hivatás- és hivatáshelyzet-fejlesztés, határtartás, segítő kapcsolat, spontán és hivatásos közösségi támogató hálózat, prevenció, érték és kultúra, empátia, felelősség, hitelesség, valamint integrált és tudatosított működésmód. A hallgató csoportlélektani alapismeretek birtokában van, képes krízishelyzetek, gyász és stresszhelyzetek egyéni és csoportos menedzselésére, csoportépítésre.					
Hallgató egyéni munkával megoldandó feladatainak száma és típusa: Megoldandó feladatok száma: 1 Reflexió dolgozat.					
Jelenléti kötelezettség: a 4 félév alatt legfeljebb 12 órát lehet hiányozni. A 10%-ot meghaladó hiányzás pótlása nem lehetséges, ebben az esetben újra fel szükséges venni a hallgatónak a tantárgy mind a 4 tárgyfélévét az új évfolyammal.					
Félévvégi aláírás , valamint az osztályzat kialakításának módja: Gyakorlati jegy az órai részvétel és beadott reflexió alapján.					
Vizsgakövetelmények: -					

Segédletek (jegyzet, tankönyv, segédlet, szakirodalom) listája:

Kötelező irodalom: -

Semmelweis Egyetem Egészségügyi Közszolgálati Kar Mentálhigiéné Intézet Mentálhigiénés lelkipozó szakirányú továbbképzési szak					
Tárgy neve: Pszichodráma III. Rövidített neve: Angol neve: Psychodrama III. Német neve: Psychodrama III. Kódja: MIKOMHL054_3M					
Tantárgyfelelős: Dr. Török Gábor Pál, egyetemi adjunktus (SE EKK Mentálhigiéné Int.) Oktatók neve, beosztása: Dr. Török Gábor Pál, egyetemi adjunktus (SE EKK Mentálhigiéné Int.) Dr. Tomcsányi Teodóra, professzor emerita (SE EKK Mentálhigiéné Int.) Dr. Somosiné Tésenyi Tímea Livia, egyetemi adjunktus (SE EKK Mentálhigiéné Int.) Mucsi Zsófia, lelkipozó, lelkész, pszichodráma-vezető Pásztor Antal, mentálhigiénés szakember, lelkipozó, külsős oktató Járay Márton, református lelkész Szásziné Fehérváry Anikó, pszichodráma-vezető, családterapeuta, művészetterapeuta, külsős oktató Mékli Attila, katolikus pap, mentálhigiénés szakember, pszichodráma-vezető, külsős oktató					
Tantárgyfélév: 3./őszi	Meghirdetés gyakorisága: kétévente	Számonkérés: gyakorlati jegy	Óraszám: 30 gyakorlat	Jelleg: kötelező	Kredit: 2
Tantárgy felvételének előkövetelménye: Tantárgy neve: Pszichodráma II. Tantárgy kódja: MIKOMHL054_2M					
További képzések, amelyekben a tárgy kötelező vagy kötelezően választható (félévszám): -					
Tantárgy célkitűzése: Hivatásszerep-személyiség fejlesztése. A hivatás gyakorlásához kapcsolódó feldolgozatlan élmények megjelenítése, pszichodramatikus módszerekkel, a csoport interaktív, támogató közreműködésével.					
Tantárgy tematikájának (tananyag) leírása: Az aktuális, csoportba behozott problémák, kérdések határozzák meg az adott témakört. Az érintett területek elsősorban a munka, a hivatás, továbbá a család, valamint a képzés itt és most helyzeteiből származnak segítve a csoportfolyamatokra való rálátást is. A pszichodráma olyan keretet kínál a hallgatóknak, melyben már megtörtént illetve folyamatban levő, elsősorban hivatásbeli, családi, valamint az aktuális csoporthelyzetből adódó, jórészt feldolgozatlan élmények megjelenítése és újratétele történik meg a csoport közreműködésével. A bibliodráma eszközével a személyessé tett bibliai üzenet nyújt lehetőséget a fejlődésre és a továbblépésre.					
A tantárgy során megszerzett készségek és kompetenciák: Önismeret és társadalomismeret fejlesztése, hivatás- és hivatásszemélyiség-fejlesztés, határtartás, segítő kapcsolat, spontán és hivatásos közösségi támogató hálózat, prevenció, érték és kultúra, empátia, felelősség, hitelesség, valamint integrált és tudatosított működésmód. A hallgató csoportlélektani alapismeretek birtokában van, képes krízishelyzetek, gyász és stresszhelyzetek egyéni és csoportos menedzselésére, csoportépítésre.					
Hallgató egyéni munkával megoldandó feladatainak száma és típusa: Megoldandó feladatok száma: 1 Reflexiók dolgozat.					
Jelenléti kötelezettség: a 4 félév alatt legfeljebb 12 órát lehet hiányozni. A 10%-ot meghaladó hiányzás pótlása nem lehetséges, ebben az esetben újra fel szükséges venni a hallgatónak a tantárgy mind a 4 tárgyfélévét az új évfolyammal.					
Félévvégi aláírás , valamint az osztályzat kialakításának módja: Gyakorlati jegy az órai részvétel és beadott reflexió alapján.					
Vizsgakövetelmények: -					

Segédletek (jegyzet, tankönyv, segédlet, szakirodalom) listája:

Kötelező irodalom: -

Semmelweis Egyetem Egészségügyi Közszolgálati Kar Mentálhigiéné Intézet Mentálhigiénés lelkipozó szakirányú továbbképzési szak					
Tárgy neve: Pszichodráma IV. Rövidített neve: Angol neve: Psychodrama IV. Német neve: Psychodrama IV. Kódja: MIKOMHL054_4M					
Tantárgyfelelős: Dr. Török Gábor Pál, egyetemi adjunktus (SE EKK Mentálhigiéné Int.) Oktatók neve, beosztása: Dr. Török Gábor Pál, egyetemi adjunktus (SE EKK Mentálhigiéné Int.) Dr. Tomcsányi Teodóra, professzor emerita (SE EKK Mentálhigiéné Int.) Dr. Somosiné Tésenyi Tímea Livia, egyetemi adjunktus (SE EKK Mentálhigiéné Int.) Mucsi Zsófia, lelkipozó, lelkész, pszichodráma-vezető Pásztor Antal, mentálhigiénés szakember, lelkipozó, külsős oktató Járay Márton, református lelkész Szásziné Fehérváry Anikó, pszichodráma-vezető, családterapeuta, művészetterapeuta, külsős oktató Mékli Attila, katolikus pap, mentálhigiénés szakember, pszichodráma-vezető, külsős oktató					
Tantárgyfélév:	Meghirdetés gyakorisága:	Számonkérés:	Óraszám:	Jelleg:	Kredit:
4./tavaszi	kétévente	gyakorlati jegy	30 gyakorlat	kötelező	2
Tantárgy felvételének előkövetelménye: Tantárgy neve: Pszichodráma III. Tantárgy kódja: MIKOMHL054_3M					
További képzések, amelyekben a tárgy kötelező vagy kötelezően választható (félévszám): -					
Tantárgy célkitűzése: Hivatásszerep-személyiség fejlesztése. A hivatás gyakorlásához kapcsolódó feldolgozatlan élmények megjelenítése, pszichodramatikus módszerekkel, a csoport interaktív, támogató közreműködésével.					
Tantárgy tematikájának (tananyag) leírása: Az aktuális, csoportba behozott problémák, kérdések határozzák meg az adott témakört. Az érintett területek elsősorban a munka, a hivatás, továbbá a család, valamint a képzés itt és most helyzeteiből származnak segítve a csoportfolyamatokra való rálátást is. A pszichodráma olyan keretet kínál a hallgatóknak, melyben már megtörtént illetve folyamatban levő, elsősorban hivatásbeli, családi, valamint az aktuális csoporthelyzetből adódó, jórészt feldolgozatlan élmények megjelenítése és újra-átélése történik meg a csoport közreműködésével. A bibliodráma eszközével a személyessé tett bibliai üzenet nyújt lehetőséget a fejlődésre és a továbblépésre.					
A tantárgy során megszerzett készségek és kompetenciák: Önismeret és társadalomismeret fejlesztése, hivatás- és hivatásmegismeret-fejlesztés, határtartás, segítő kapcsolat, spontán és hivatásos közösségi támogató hálózat, prevenció, érték és kultúra, empátia, felelősség, hitelesség, valamint integrált és tudatosított működésmód. A hallgató csoportlélektani alapismeretek birtokában van, képes krízishelyzetek, gyász és stresszhelyzetek egyéni és csoportos menedzselésére, csoportépítésre.					
Hallgató egyéni munkával megoldandó feladatainak száma és típusa: Megoldandó feladatok száma: 1 Reflexiók dolgozat.					
Jelenléti kötelezettség: a 4 félév alatt legfeljebb 12 órát lehet hiányozni. A 10%-ot meghaladó hiányzás pótlása nem lehetséges, ebben az esetben újra fel szükséges venni a hallgatónak a tantárgy mind a 4 tárgyfélévét az új évfolyammal.					
Félévvégi aláírás , valamint az osztályzat kialakításának módja: Gyakorlati jegy az órai részvétel és beadott reflexió alapján.					
Vizsgakövetelmények: -					

Segédletek (jegyzet, tankönyv, segédlet, szakirodalom) listája:

Kötelező irodalom: -

Semmelweis Egyetem Egészségügyi Közszolgálati Kar Mentálhigiéné Intézet Mentálhigiénés lelkigondozó szakirányú továbbképzési szak					
Tárgy neve: Intenzív heti műhely II. Lelkigondozói kapcsolat és spirituális önismeret Rövidített neve: Spirituális intenzív hét Angol neve: Spiritual self-knowledge and pastoral counseling - intensive group work II. Német neve: Seelsorge und spirituelle Selbsterfahrung - Workshop in der Intensivwoche II. Kódja: MIKOMHL016_1M					
Tantárgyfelelős: Joób Máté Árpád, egyetemi docens (SE EKK Mentálhigiéné Int.) Oktatók neve, beosztása: Joób Máté Árpád, egyetemi docens (SE EKK Mentálhigiéné Int.) Dr. Török Gábor Pál, egyetemi adjunktus (SE EKK Mentálhigiéné Int.) Kővári Magdolna, pasztorális tanácsadó, külsős oktató Pásztor Antal, mentálhigiénés szakember, lelkigondozó, külsős oktató Johann Gyula, evangélikus lelkész és mentálhigiénés szakember, külsős oktató Musicz Erika, pszichodráma és bibliodráma asszisztens Járay Márton, református lelkész					
Tantárgyfélév:	Meghirdetés gyakorisága:	Számonkérés:	Óraszám:	Jelleg:	Kredit:
3./őszi	kétévente	aláírás	40 gyakorlat	kötelező	0
Tantárgy felvételének előkövetelménye: -					
További képzések, amelyekben a tárgy kötelező vagy kötelezően választható (félévszám): -					
Tantárgy célkitűzése: A saját spirituális önismeret fejlesztése, valamint a lelkigondozói segítő kapcsolatban alkalmazható spirituális igények felismerését és fejlesztését szolgáló ismeretek, gyakorlatok elsajátítása.					
Tantárgy tematikájának (tananyag) leírása: Önreflektív és a segítő kapcsolati módszerekhez kapcsolódó gyakorlatok, ezek alkalmazási lehetőségeinek gyakorlása a lelkigondozói kapcsolatban. Annak meghatározása, hogy a spirituális igények figyelembe vétele mit ad a segítő kapcsolat alapelveihez, milyen lényegi változást eredményez a segítő spirituális beállítottsága a segítő munkában.					
A tantárgy során megszerzett készségek és kompetenciák: Önreflexiós képesség.					
Hallgató egyéni munkával megoldandó feladatainak száma és típusa: Megoldandó feladatok száma: 1 Jegyzőkönyvek.					
Jelenléti kötelezettség: Hiányzások tekintetében a TVSZ az irányadó.					
Félévvégi aláírás , valamint az osztályzat kialakításának módja: aláírás (a félév elején a hírlevélben megadottak szerint készítendő jegyzőkönyv és annak tanórán való gyakorlati alkalmazása alapján félévvégi aláírás a jelenlét alapján, az ismeretek ellenőrzése pedig gyakorlati jegy formájában történik					
Vizsgakövetelmények: -					
Segédletek (jegyzet, tankönyv, segédlet, szakirodalom) listája: <i>Kötelező irodalom:</i> -					

Semmelweis Egyetem Egészségügyi Közzszolgálati Kar Mentálhigiéné Intézet Mentálhigiénés lelkipogozó szakirányú továbbképzési szak					
Tárgy neve: Szakdolgozati konzultáció Rövidített neve: Angol neve: Methodology of thesis writing Német neve: Facharbeitbegleitung Kódja: MIKVMHL057_1M					
Tantárgyfelelős: Jáki Zsuzsanna, egyetemi tanársegéd (SE EKK Mentálhigiéné Int.) Oktatók neve, beosztása: Joób Máté Árpád, egyetemi docens (SE EKK Mentálhigiéné Int.) Dr. Török Gábor Pál, egyetemi adjunktus (SE EKK Mentálhigiéné Int.) Semsey Gábor, egyetemi adjunktus (SE EKK Mentálhigiéné Int.) Jáki Zsuzsanna, egyetemi tanársegéd (SE EKK Mentálhigiéné Int.)					
Tantárgyfélév: 4./tavaszi	Meghirdetés gyakorisága: kétévente	Számonkérés: aláírás	Óraszám: 3 gyakorlat	Jelleg: kötelezően választható	Kredit: 10
Tantárgy felvételének előkövetelménye: -					
További képzések, amelyekben a tárgy kötelező vagy kötelezően választható (félévszám): -					
Tantárgy célkitűzése: A hallgató megismerje a szakdolgozat és tudományos írásos munkák készítésének kritériumait, munkamódszereit, ki tudja választani és meg tudja indokolni azt a témakört, amelyben saját szakdolgozati témáját írni fogja, meg tudja fogalmazni a választott témájának munkacímét, célkitűzéseit.					
Tantárgy tematikájának (tananyag) leírása: A hallgató a szakdolgozati előtervben megjelölt témát konkretizálja, ahhoz tartalomjegyzéket és irodalomjegyzéket rendeljen, és a szakdolgozatának témáját az elvárt követelményeknek megfelelően kifejtse.					
A tantárgy során megszerzett készségek és kompetenciák: Önismeret és társadalomismeret fejlesztése, interdiszciplináris együttműködés, érték és kultúra, felelősség, hitelesség, valamint integrált és tudatosított működésmód. A hallgató ismeri a magyar társadalom alapvető jellegzetességeit és a legalapvetőbb társadalomtudományi kutatási módszereket.					
Hallgató egyéni munkával megoldandó feladatainak száma és típusa: Száma: 1. Típusa: szakdolgozati tématervezet és irodalomjegyzék elkészítése.					
Jelenléti kötelezettség: Hiányzások tekintetében a TVSZ az irányadó.					
Félévvégi aláírás , valamint az osztályzat kialakításának módja: Gyakorlati jegy a leadott tervezet alapján.					
Vizsgakövetelmények: -					
Segédletek (jegyzet, tankönyv, segédlet, szakirodalom) listája: Kötelező irodalom: -					

MINTATANTERV																	
Stúdiumok	I.				II.				III.				IV.				Össz. Óra
	kredit	köv.	órasz. elm	órasz. gyak	kredit	köv.	órasz. elm	órasz. gyak	kredit	köv.	órasz. elm	órasz. gyak	kredit	köv.	órasz. elm	órasz. gyak	
Alapozó elméleti ismeretek: 20 kredit																	
Életesemények fejlődéslélektani és valláspedagógiai megközelítése I-II.	6	K	16		5	K	14										30
A mentálhigiénés segítő kapcsolat, lelkigondozói kapcsolat elmélete I-II.	4	K	12		3	K	8										20
Aktuális társadalmi jelenségek többszemponú megközelítése													2	Gy	14		14
Interdiszciplináris ismeretek: 30 kredit																	
Vallásos jelenségek valláslélektani és pasztorálpszichológiai megközelítésben	4	K	10														10
Lelki egészség, mentálhigiéné, lelki betegség I-II.					6	K	14		6	K	14						28
Családsegítő elmélet, szexualitás													8	K	26		26
A lelkigondozás szinterei									6	K	14						14
Készségfejlesztő stúdiumok: 30 kredit																	
Segítő kapcsolati attitűdök gyakorlata és a lelkigondozói kapcsolat I-II.	7	Gy		20	8	Gy		20									40
A mentálhigiénés lelkigondozás gyakorlata I-II.									7	Gy		20	8	Gy		20	40
Mentálhigiénés lelkigondozás csoportban, közösségben									0	A	8						8
Kötelezően választható Intenzív heti műhely I. Segítő kapcsolati módszerek és lelkigondozói kapcsolat					0	A		40*									40*
Kötelezően választható Intenzív heti műhely I. Mentálhigiénés lelkigondozói kapcsolat gyakorlata					0	A		40*									40*

Szakmai és spirituális önismeret-fejlesztő stúdiumok: 30 kredit																	
Spiritualitás és lelkipozás I-II.					1	Gy	4		1	Gy	4					8	
Pszichodráma I-IV.	3	Gy		30	5	Gy		30	2	Gy		30	2	Gy		30	120
Tevékenységek I-II.	4	Gy		15	4	Gy		12									27
Tevékenységek III. – mentálhigiénés projektépítés									5	Gy		15					15
Tevékenységek IV. – lelkipozói szempontok a liturgiában													3	Gy		15	15
Egyéni lelkipozás I-IV. (<i>egyéni szervezés</i>)	0	A		5	0	A		5	0	A		5	0	A		5	20
Intenzív heti műhely II. Lelkipozói kapcsolat és spirituális önismeret									0	A		40					40
Szakedolgozat: 10 kredit																	
<i>Kötelezően választható</i> Szakedolgozati konzultáció													10	Gy		3	3
Összesen:	28		38	70	32		40	107	27		40	110	33		40	73	518

* a kötelezően választható tárgyak óraszámja az összesítésben egyszer szerepel

K = Kollokvium, Gy = Gyakorlati jegy, A = Aláírás

Szakedolgozati tájékoztató

I. A szakdolgozat célkitűzése

A szakdolgozat annak az elméleti tudásnak, önismeretnek, mentálhigiénés lelkipozozói szemléletnek, vallási-etikai értékrenddel való önazonosságnak, kliensközpontú segítői magatartásnak az összegzése, amit a hallgató a továbbképzés során elsajátított, továbbfejlesztett és önmagába integrált. Mindezen tudását egy befejezett, lezárt lelkipozozói feladat leírásán és nagyobb kontextusba helyezésén keresztül kell bemutatnia. E munkán alapul annak végső elbírálása, hogy a hallgató felkészült-e és alkalmas-e arra, hogy megfelelő tudás és szellemiség birtokában végezze mentálhigiénés lelkipozozói munkáját.

A tanulmányi követelmények szempontjai mellett az is cél, hogy a hallgatók olyan lelkipozozói témát válasszanak, amely valamely szempontból fontos a munkájukhoz, és amelynek kidolgozásában motiváltak.

II. Formai követelmények

1. Terjedelem:

- A főszöveg terjedelme 40.000–60.000 karakter (szóközzel). Főszövegben: betűnagyság: 12-es; betűtípus: Times New Roman; margók: alul, felül, jobb oldalon: 2,5 cm, bal oldalon a kötés miatt 3 cm.
- A nyomtatott szöveg a jobb oldalakon helyezkedjen el. Oldalak számozása: jobb alsó sarok.
- Főszöveg 1,5-ös sorközzel nyomtatva.
- A főszövegben (bevezetés – fejezetek – összegzés) a fejezetek római, az oldalak arab számmal számozódnak. Az oldalak számozása a tartalomjegyzékkel indul.
- Főszövegen kívüli részek: fedél, belső címlap, tartalom- és irodalomjegyzék, mellékletek, függelék, köszönetnyilvánítás, lábjegyzetek.
- Lábjegyzetek formátuma: betűnagyság: 10-es; betűtípus: Times New Roman; sorköz: szimpla.

2. Külalak:

- Kötés: a szakdolgozatot **1 bekötött és 1 spirálozott** vagy szintén kötött példányban kell benyújtani, **továbbá** digitális formában **pdf** dokumentumként is (elnevezve a következők szerint: **hallgató teljes neve_szakdolgozat főcíme_leadás éve**). A szakdolgozat megvédése után a jelölt visszakapja a spirálozott példányt.
- Szerkezet: a fedélen szerepeljen a képzés neve, a „Szakedolgozat” felirat, továbbá a szerző neve és a benyújtás évszáma (1. sz. melléklet).

A belső címlapon a fentiekén kívül fel kell tüntetni a szakdolgozat címét, a képzést nyújtó intézmények nevét és a benyújtás helyét (2. sz. melléklet). A dolgozat áttekinthető, tagolt legyen, és kizárólag írógéppel, illetve számítógéppel készülhet.

- Zárás: A hallgató irodalomjegyzékkel zárja dolgozatát. A hallgatónak aláírásával igazolnia kell, hogy a megadott jegyzéken túlmenő forrásokat nem használt fel és ezt bele szükséges köttetnie az Intézetnél maradó példányba (ld. 3. melléklet: Szerzői nyilatkozat)

- Irodalomjegyzék, hivatkozások:

A hivatkozások az irodalomjegyzékben abécésorrendben szerepelnek, a szövegben a szerző(k) nevével és évszámmal (pl. Kovács és mtsai 1999, Kovács és Kiss 2005) utalunk a közleményekre.

Valamennyi közleményt, mely a szakdolgozatban szerepel, fel kell tüntetni az irodalomjegyzékben, és az irodalomjegyzékben felsorolt összes közleményre hivatkozni kell a dolgozatban. Az idézett közlemények év-, kötet- és oldalszámozását (kezdő és utolsó oldal) fel kell tüntetni.

A plágium elkerülésének érdekében a képzés keretein belül született írásművek esetében mindenkor be kell tartani a szakirodalmi hivatkozás elveit: **a szó szerinti vagy tartalmi idézet esetében szükséges a pontos hivatkozás megadása.** Ez elengedhetetlen más forrásból származó statisztikai adat, ábra, vagy illusztráció felhasználása során, vagy bármilyen gondolat, elmélet, vélemény esetében is.

Könyvfejezet idézésekor az adott fejezet szerzőjén kívül feltüntetendő a könyv címe, szerkesztője (vagy szerkesztői), a kiadó neve, a kiadás helye (város megnevezése) és éve, valamint az idézett fejezet kezdő és utolsó oldala. Könyv idézésekor a szerző(k), a cím, a kiadó neve, a kiadás helye (város megnevezése) és éve, valamint az idézett oldalak jelölése szükséges.

Az alábbiakban megadjuk a javasolt formákat:

Folyóiratcikk egy szerző esetén:

Gombocz J. (2004) A mentálhigiénés szemléletű pedagógus. Embertárs, 2: 196–207.

Folyóiratcikk több szerző esetén:

Bakos-Tóth M., Schuler D., Koós R. és mts. (2006) Az üdültetés és táboroztatás szerepe a gyermekkori malignus betegségek rehabilitációjában. Rehabilitáció, 16: 22–24.

Idegen nyelvű folyóiratcikk esetén:

Tomcsányi, T., Csáky-Pallavicini, R., Itzész, G., Semsey, G., Török, P. (2006): Health promotion strategy and primary prevention program at Semmelweis University. European Journal of Mental Health, 1 (1-2): 25–44.

Könyvfejezet esetén:

Pilling J. (2005) A haldoklás és a gyász lélektana. In: Kopp M., Berghammer R. (szerk.) Orvosi pszichológia. Medicina, Budapest, 492–503.

Kököneyi Gy. (2003) Szubjektív jóllét. In: Aszmann A. (szerk.) Iskoláskorú gyermekek egészségmagatartása. Országos Gyermekegészségügyi Intézet, Budapest, 93–108.

Internetes források:

A bibliográfiai leírást minden esetben ki kell egészíteni a letöltés pontos dátumával és a honlap címével (URL):

European Values Study Group & World Values Survey Association (2006) *European and World Values Surveys Four-Wave Integrated Data File, 1981–2004*, v.20060423 (Madrid: Análisis Sociológicos Económicos y Políticos & JD Systems; Tilburg: Tilburg University; Köln: Zentralarchiv für Empirische Sozialforschung), megnyitva: 2006. máj. 15., <http://www.worldvaluessurvey.org>.

III. Tartalmi követelmények

1. Általános szempontok

A szakdolgozatban, bármilyen témában is íródjon, a **mentálhigiénés szemléletnek** hangsúlyosan meg kell jelennie.

(Ennek fontos elemei: a prevencióra törekvés, a szakterület lelki egészséget fejlesztő tartalmainak használata, más szakterületekkel való együttműködés, az egyén környezetének, valamint a társadalmi kontextusnak figyelembevétele, akár a hiányok, problémák, akár az erőforrások kiaknázása mentén.)

Továbbá:

- A szakdolgozat tükrözze a képzésen megszerzett mentálhigiénés lelkipozíciós ismereteket, készségeket, jártasságokat.
- A szakdolgozat **csak saját munkafolyamatról szólhat** (nemcsak információgyűjtés, hanem megvalósult akció).
- **Foglalja össze a tárgyalt témával kapcsolatos legfontosabb szaktudományos ismereteket.**
- Integráltan használja a tanult ismereteket.
- **Személyes résszel kezdődjön:** a bevezetésben a szerző röviden mutatkozzon be, írja le témaválasztásának motivációit, jelezze személyes viszonyát a választott témával.
- A szakdolgozat feleljen meg a **hivatásetika** – különösen az anonimitás – követelményeinek, hogy a benne szereplők tényleges kiléte ne legyen felismerhető.
- A szakdolgozatban az idézett szövegek forrását mindig fel kell tüntetni! Plágium esetén a szakdolgozatra az opponens elégtelen osztályzatot ad!

2. *Választható témamegközelítések*

A. Mentálhigiénés szemléletű lelkipásztori segítő kapcsolat, esetleírás

B. Mentálhigiénés szemléletű csoportos lelkipásztorlás, tevékenységleírás

C. Mentálhigiénés lelkipásztori szemlélettel végzett pasztorációs tevékenység bemutatása

Hangsúlyozzuk, hogy a szakdolgozat csak a fent megjelölt három témamegközelítésben készülhet, a megadott formai és tartalmi (általános, speciális) követelményeknek megfelelően.

A. Mentálhigiénés szemléletű lelkipásztori segítő kapcsolat, esetleírás

E témacsoportban kétféle megközelítésben lehet elemezni a saját lelkipásztori tevékenységből származó esetet vagy eseteket.

- Lehet egy eset több találkozását elemezni, a benne felmerülő kérdések és a folyamat szempontjából (ld. A1).

- Lehet több különböző saját esetet példaként hozva elemezni egy fontos lelkipásztori témát (ld. A2).

A1. Egy lelkipásztori eset bemutatása és elemzése

A bemutatott lelkipásztori segítő kapcsolat származzon a hallgató saját gyakorolt hivatásából, vagy azon kívüli saját lelkipásztori tevékenységből.

A dolgozat a következő fő részekből álljon:

a. Elméleti bevezető, mely a konkrét lelkipásztori kapcsolatra vonatkozik, és szakirodalmi áttekintést is ad az esethez kapcsolódó legfontosabb elméleti témákról.

A szakirodalmi áttekintés ne korlátozódjon a képzés során feldolgozott kötelező irodalmakra.

b. Témakifejtés: a lelkipásztori kapcsolat ismertetése.

Először történjen meg az ismertetés leíró jelleggel, azután az elemzés. Jól követhető legyen a közös munka folyamata mind történetében, eseményeiben, mind az érzelmi vonatkozások és az alkalmazott eszköztár tekintetében.

Legalább három találkozás jegyzőkönyve kerüljön feldolgozásra, melyben legyenek beszélgetésrészletek is.

Az ismertetés során fokozottan kell figyelni a személyi adatok titkosságára, a névtelenségre!

A témakifejtés konkrét szempontjai:

- A kapcsolatfelvétel körülményei: a kliens bemutatása, első benyomások, hozott probléma/látens probléma. A kapcsolat létrejöttének körülményei.
- A keretek megjelölése és az esetleges szerződéskötés. Tervek, célok.
- Folyamatelemzés. A kliens honnan hová jutott. A kliens „ellenállása”, „áttétele”, illetve az ezekkel való bánás.
- Váljon láthatóvá a segítő szakmai munkája, felkészültsége, hogyan használta a képzésen szerzett interdiszciplináris ismereteket, hogyan tudott lépést tartani a lelkigondozóval.
- Érzékelhető legyen személyes részvétele, érintettsége, esetleges viszontáttétele, dilemmái, esetleges elhatárolódási problémái (határtartás, illetve kompetenciahatárok), elkötelezettsége.
- Külön figyeljen arra, hogy milyen „eszközöket” (ezen belül is milyen spirituális eszközöket) használt a kísérés során. Pl. imák egy adott helyzetre, feladatok, idézetek, felhasznált művészeti alkotások stb.
- Térjen ki együttműködéseire, továbbá arra, hogy igénybe vett-e kollegiális segítséget, egyéni vagy csoportos esetmegbeszélést, szupervíziót. Ezek következménye.
- A kapcsolatban történtek és a lelkigondozott konkrét problémájával összefüggő elméleti (szakirodalmi) megfontolások (ld. elméleti bevezető rész) összekapcsolása.

c. A munka összegzése, lezárása:

Összefoglalás, értékelés, tanulságok a saját mindennapi tevékenységére, hivatására vonatkozóan is, esetleg az esetből következő megfontolások tágabb egyházi, társadalmi kontextusban.

A2. Több lelkigondozói eset bemutatása és elemzése egy közös szakmai kérdés vagy téma szempontjából

A lelkigondozói segítő kapcsolatok származzanak saját lelkigondozói tevékenységből.

Javasolt témalehetőségek: közelség-távolság kérdése a lelkigondozói kapcsolatokban; életszakaszok jellemzőinek megjelenése lelkigondozói kapcsolatokban; lelkigondozói kapcsolatok lehetősége egy adott intézményben; a keretek kialakításának jelentősége a lelkigondozói kapcsolatokban; stb.

A dolgozat a következő fő részekből álljon:

- a. Elméleti bevezető, mely az elemezni kívánt konkrét lelkigondozói téma bemutatására vonatkozik, és ehhez szakirodalmi áttekintést is ad.

A szakirodalmi áttekintés ne korlátozódjon a képzés során feldolgozott kötelező irodalmakra.

- b. Témakifejtés: a lelkigondozói kapcsolatok ismertetése.

Először történjen meg az esetekre vonatkozó ismertetés leíró jelleggel, azután az elemzés. Jól követhető legyen a közös munka folyamata mind történetében, eseményeiben, mind az érzelmi vonatkozások és az alkalmazott eszköztár tekintetében.

Összesen legalább három jegyzőkönyv kerüljön feldolgozásra, melyben legyenek beszélgetésrészletek is.

Az ismertetések során fokozottan kell figyelni a személyi adatok titkosságára, a névtelenségre!

Az esetleírások konkrét szempontjai:

- A kapcsolatfelvétel körülményei: a kliens bemutatása, első benyomások, hozott probléma/látens probléma. A kapcsolat létrejöttének körülményei. Intézményi háttér.
- Az adott téma szempontjából fontos elemek megjelölése: keretek, szerződéskötés, tervek, célok, határtartás ill. kompetenciahatárok, kollegiális segítség, a lelkipozó személyes részvétele, érintettsége, dilemmái stb.
- A kapcsolatban történtek és a lelkipozó konkrét problémájával összefüggő elméleti (szakirodalmi) megfontolások (ld. elméleti bevezető rész) összekapcsolása.

c. A munka összegzése, lezárása:

Összefoglalás, értékelés, tanulságok a saját mindennapi tevékenységére, hivatására vonatkozóan is, esetleg az esetekből következő megfontolások tágabb egyházi, társadalmi kontextusban.

B. Mentálhigiénés szemléletű csoportos lelkipozás, tevékenységleírás

E témacsoportban a csoportokkal, közösségekkel végzett saját lelkipozói munkáról készített tevékenységleírások elemzései szerepelhetnek.

Csoportos lelkipozói munkán itt az alábbi specifikus tevékenységeket értjük:

- Lelekipozói témacentrikus csoportok vagy közösségek szervezése és működtetése (B1).
- Intézményekben egy adott célcsoporttal végzett lelkipozói tevékenységek (B2).

B1. Lelekipozói témacentrikus csoportok vagy közösségek

szervezése és működtetése

A hallgató saját megvalósult közösségépítési, csoportszervezési programja vagy egy másik által megkezdett, illetve vezetett program markáns, általa önállóan alakított, vezetett része.

Példák a témalehetőségekre: özvegyek csoportja egy gyülekezetben, apakör, fiatal házások csoportja, ifjúsági közösségépítés, felekezeten kívüli vegyesházasságban élők hétvégéje, munkanélküliséggel küzdők lelkipozói csoportja stb.

A dolgozat a következő fő részekből álljon:

- a. Elméleti bevezető, mely a közösségépítésre, csoportszervezésre vonatkozik, és szakirodalmi áttekintést is ad.

A szakirodalmi áttekintés ne korlátozódjon a képzés során feldolgozott kötelező irodalmakra.

- b. Témakifejtés: a konkrét közösségépítési, csoportszervezési program ismertetése.

Az ismertetés során fokozottan kell figyelni a személyi adatok titkosságára, a névtelenségre!

A témakifejtés konkrét szempontjai:

- A kiválasztott csoport, terület, téma, probléma indoklása, amire vagy amiért a közösség, a csoport szervezése alapozódik.
- A szükségletfelmérés bemutatása, a kooperációs partnerek szerepe, akadályok és erőforrások.
- A közösségépítési vagy csoportszervezés megvalósításának leírása, melyben megjelenik az egész folyamat, és minden lépés megfelelően dokumentálva van, szerepeltetve a sikeresség mérhető szempontjait is.
- Váljon láthatóvá a lelkigondozó szakmai munkája, felkészültsége; hogyan használta a továbbképzésen szerzett interdiszciplináris ismereteket.
- Mutassa be az egész folyamatot kis lépésekben, az érzelmeket is tükröző reflexiókkal.
- „Eszköztár”: történetek, melyek a munka metodikájára vonatkoznak, a megvalósított módszerekről adnak leírást (pl. imák, játékok, programok, feladatok, válságkezelési technikák, ünnepek megszervezése stb.).
- Térjen ki arra, hogy igénybe vett-e kollegiális segítséget, egyéni vagy csoportos esetmegbeszélést, szupervíziót. Ezek tanulságainak következménye, beépítése.
- A közösségépítés és csoportszervezés konkrét folyamatával összefüggő elméleti (szakirodalmi) megfontolások (ld. elméleti bevezető rész) összekapcsolása a konkrét történésekkel.

c. A munka összegzése, lezárása:

Összefoglalás, a közösségépítés folyamatának értékelése és a tapasztalatok leszűrése, további perspektívák megfogalmazása, következtetések a saját mindennapi tevékenységére, hivatására vonatkozóan is. Az ismertetett tevékenységből következő tanulságok és lehetőségek bemutatása tágabb egyházi és társadalmi kontextusban.

B2. Intézményekben egy adott célcsoporttal végzett lelkigondozói tevékenység bemutatása

Ezt a típust elsősorban azoknak javasoljuk, akik valamilyen intézményben egy adott, meghatározható csoportban látnak el lelkigondozói feladatot időszakosan vagy rendszeresen, vagy egy intézményben új feladatkörként maguk alakítják ki a lelkigondozás szervezeti-működési feltételeit.

Példák a témalehetőségekre: kórházi lelkigondozói szolgálat kiépítése és működése adott intézményben, ápolónővérek csoportjának lelkigondozása egy onkológiai osztályon, iskolai lelkigondozás feladatkörének kidolgozása és ellátása adott intézményben, adventi készülődés egy általános iskolában stb.

A dolgozat a következő fő részekből álljon:

- a. Elméleti bevezető, mely az adott intézményre/intézményrendszerre és célcsoportra vonatkozik, és szakirodalmi áttekintést is ad lelkigondozói szempontból.

A szakirodalmi áttekintés ne korlátozódjon a képzés során feldolgozott kötelező irodalmakra.

b. Szervezeti és működési rend leírása:

- működő lelkipozítói tevékenység küldetésének, stratégiájának és szakmai programjának elemzése, szervezeti-működési kereteinek vizsgálata, értékelése;
- új lelkipozítói tevékenység telepítése esetén a szakmai folyamat megtervezése, a szervezeti-működési rend kialakítási folyamatának leírása, elemzése.

c. **Témakifejtés:** a konkrét intézményben egy adott célcsoporttal végzett lelkipozítói tevékenység bemutatása.

Az ismertetés során fokozottan kell figyelni a személyi adatok titkosságára, a névtelenségre!

A témakifejtés konkrét szempontjai:

- A kiválasztott csoport, terület, téma, probléma indoklása, amire a lelkipozítói tevékenység irányul.
- A lelkipozítói tevékenység kiépítésének, vagy az eltervezett folyamat megvalósításának leírása, melyben megjelenik az egész tevékenység, és minden lépés megfelelően dokumentálva van, szerepeltetve a sikeresség mérhető szempontjait is.
- Hogyan illeszkedik mindez az adott terület lelkipozítói fejlesztési tervébe.
- Válgjon láthatóvá a lelkipozító szakmai munkája, felkészültsége; hogyan használta a továbbképzésen szerzett interdiszciplináris ismereteket.
- Mutassa be az egész folyamatot kis lépésekben, az érzelmeket is tükrözö reflexiókkal.
- „Eszköztár”: történetek, melyek a munka metodikájára vonatkoznak, a megvalósított módszerekrö adnak leírást (pl. imák, játékok, programok, feladatok, válságkezelési technikák, ünnepek megszervezése stb.).
- Térjen ki arra, hogy igénybe vett-e kollegiális segítséget, egyéni vagy csoportos esetmegbeszélést, szupervíziót. Ezek tanulságai, következménye, hogyan épült be a munkájába.
- A lelkipozítói munka konkrét folyamatával összefüggö elméleti (szakirodalmi) megfontolások (ld. elméleti bevezető rész) összekapcsolása a konkrét történésekkel.

d. A munka összegzése, lezárása

Összefoglalás, a lelkipozítói munka folyamatának értékelése és a tapasztalatok leszürése, további perspektívák megfogalmazása, következtetések a saját mindennapi tevékenységére, hivatására vonatkozóan is. Az ismertetett tevékenységbölkövetkező tanulságok és lehetőségek bemutatása tágabb egyházi, társadalmi kontextusban.

C. Mentálhigiénés lelkipozítói szemlélettel végzett pasztorációs tevékenység bemutatása

Ebben a témacsoportban a továbbképzésen szerzett mentálhigiénés és speciális lelkipozítói ismeretek pasztorációs alaptervékenységbe történö integrációjának leírása a cél. Ilyen alaptervékenységnek tekinthetök azok a lelkipásztori és hitoktatói feladatkörök, amelyeket a hallgatók alapképzettségüknek megfelelően ellátnak: igehirdetés, liturgikus alkalmak

vezetése, plébániai és gyülekezeti élet irányítása, hitoktatás stb.

A lelkigondozói továbbképzés során szerzett szemléleti és módszertani elemeket sok esetben ezekben a pasztorációs helyzetekben is lehet integráltan alkalmazni.

Az alábbi témák kifejtése csak konkrét tevékenységek vagy tevékenység-részek bemutatásával (pl. konkrét temetési szertartás változó elemei az előkészítő beszélgetésekkel, az igehirdetés leírásával stb.) és elemzésén keresztül történhet, nem elégséges a kizárólag elméleti kifejtés. Fontos, hogy *több konkrét gyakorlati eset* is bemutatásra kerüljön (nem elég pl. egyetlen prédikációvázlat).

1. A szentségek/kazuáliák kiszolgáltatásának előkészítése, liturgikus kereteinek szervezése, ennek a folyamatnak elemzése mentálhigiénés lelkigondozói szempontból.
2. A hitoktatói tevékenységben rejlő mentálhigiénés lelkigondozói lehetőségek leírása és elemzése.
3. Az igehirdetés mentálhigiénés lelkigondozó aspektusai.
4. A szentmise, istentisztelet és más liturgikus alkalmak lelkigondozói szempontjainak elemzése.
5. A plébánia- és gyülekezetvezetésben hogyan jelenhet meg a mentálhigiénés lelkigondozói felkészültség és szemlélet.

A dolgozat a következő fő részekből álljon:

a. Elméleti bevezető, mely az adott tevékenység egyházi gyakorlatára és elméletére vonatkozik, és amely a felekezeti sajátosságokat is bemutatva szakirodalmi áttekintést is ad.

A szakirodalmi áttekintés ne korlátozódjon a képzés során feldolgozott kötelező irodalmakra.

b. Témakifejtés: a konkrét pasztorációs tevékenység ismertetése.

Az ismertetés során fokozottan kell figyelni a személyi adatok titkosságára, a névtelenségre!

A témakifejtés szempontjai:

- A kiválasztott konkrét pasztorációs tevékenységi terület, esemény bemutatása.
- A saját tevékenység körülményeinek és lefolyásának dokumentálása.
- A bemutatott tevékenységben váljon láthatóvá a lelkigondozó szakmai munkája, felkészültsége; hogyan használta a továbbképzésen megszerzett interdiszciplináris ismereteket.
- „Eszköztár” bemutatása: történetek, melyek a munka metodikájára vonatkoznak, a megvalósított módszerekről adnak leírást (pl. imák, játékok, programok, feladatok, válságkezelési technikák, ünnepek megszervezése stb.).
- Térjen ki arra, hogy igénybe vett-e kollegiális segítséget, egyéni vagy csoportos esetmegbeszélést, szupervíziót.
- A tevékenység konkrét folyamatával összefüggő elméleti (szakirodalmi) megfontolások (ld. elméleti bevezető rész) összekapcsolása a konkrét történésekkel.

c. A munka összegzése, lezárása:

Összefoglalás, a bemutatott tevékenység és az integrációs törekvés értékelése és a tapasztalatok leszűrése, további perspektívák megfogalmazása, következtetések a saját

mindennapi tevékenységére, hivatására vonatkozóan is. Az ismertetett tevékenységből következő tanulságok és lehetőségek bemutatása tágabb egyházi, társadalmi kontextusban.

IV. Időbeli ütemezés, konzulensi munka

A hallgatók a képzés utolsó félévében segítséget kapnak a záródolgozathoz (konzulensi kísérés) maximum 2 alkalommal. Ezt az időintervallumot célszerű úgy beosztani, hogy a dolgozatírás elején és a befejezés előtt is legyen konzultációs lehetőség.

A hallgató választ egy konzulenszt a kiadott konzulensi listáról. Egy előzetesen megírt tématervvvel e-mailben megkeresi a választott konzulenszt, és megkérdi, tudja-e vállalni a téma konzulensi kísérését. Ha nem tudja vállalni, akkor más konzulenszt kell keresnie a hallgatónak (szintén a kiadott listáról). A konzulens kérheti a hallgatót, hogy módosítsa a tématervet. Végül ezt a **módosított tématervet és előtervet** a hallgató elküldi az Intézetnek is e-mailben.

Az elkészült szövegrészek bemutatásának és konzultálásának időpontját a hallgató a konzulenssel beszéli meg.

A konzulenssel való kapcsolatfelvétel egyénileg történik. A találkozás helyszíne is egyénileg bonyolítandó. Kivételes esetben az Intézet segítsége is igénybe vehető.

V. A konzulensek személye

Az intézet által javasolt konzulensi listát hírlevél mellékleteként kapják meg a hallgatók (ezt a listát *decemberben* tesszük közzé). A sajátélményű csoportvezető nem lehet konzulens, mivel itt a végén értékelnie kell.

Már most jelezzük, hogy a hallgatók kéréseit törekszünk teljesíteni, de ezt nem minden esetben tudjuk vállalni, pl. azért sem, mert egy konzulens vállalási kapacitása korlátozott.

A konzulensek bevonhatnak a munkába – saját óraszámuk terhére – külső szakértőt, ha a téma iránya miatt szükségesnek látják, de a konzulensi munka ez esetben is az ő irányításuk alatt marad.

VI. Opponensek

A dolgozatot 2 opponens bírálja, egyikük a konzulens (aki ezáltal opponensi feladatot is betölt). A 2 opponensi értékelés együttesen határozza meg az opponensi jegyet. Amennyiben a hallgatónak nem elfogadható valamelyik értékelés, fellebbezést nyújthat be, a megadott határidőn belül, különjárási díj fejében (az egyetemen érvényes térítési és juttatási szabályzat szerint). Azoknak, akik új opponensi véleményt kérnek, számolniuk kell azzal, hogy záróvizsgájuk időpontja, így tanulmányaik befejezése is időben kitolódik, mert az újabb opponensi vélemény elkészítése időt igényel. A fellebbezést benyújtó hallgatóknak pót-záróvizsga alkalmon kell megjelenniük.

A hallgató a védés előtt legkésőbb 5 nappal megkapja az írásbeli opponensi bírálatokat és az azokhoz fűzött kérdéseket a Neptun rendszerén keresztül, melyekre a védés során reflektálnia, illetve a kérdésekre válaszolnia kell.

Záróvizsga

A záróvizsgával kapcsolatos általános eligazítást a TVSZ vonatkozó paragrafusa tartalmazza.

A záróvizsgára bocsátás feltétele:

- a szakon előírt tanulmányi kötelezettségek teljesítése (abszolutórium megszerzése a képzés lezárása után;
- legalább elégséges (2) érdemjegyű szakdolgozat.

A záróvizsga tartalma:

- a szakdolgozat szóbeli megvédése.

A záróvizsga eredménye:

A záróvizsga minősítését a szakdolgozatra és a szakdolgozat védésére adott érdemjegyek átlagából a következő képlet alapján számítjuk:

$$ZV = (SZD+V)/2$$

ahol

ZV = záróvizsgajegy átlaga 2 tizedesig megadva

SZD = szakdolgozatra kapott jegy (ha az opponensi vélemények eltérnek, a konszenzusos jegy, ha nincs konszenzus, az intézet által felállított bizottság által megállapított jegy)

V = a szakdolgozatvédésre kapott jegy

E képlet alapján a záróvizsga lehetséges minősítése:

5 : kiváló

4,51 – 4,99 : jeles,

3,51 – 4,50 : jó,

2,91 – 3,50 : közepes,

2,00 – 2,90: elégséges

ha bármely részjegy elégtelen : a záróvizsga minősítése elégtelen.

Oklevél minősítése

Az oklevél minősítése a záróvizsgajegy és a képzés során szerzett érdemjegyek kreditekkel súlyozott átlagának egyszerű számtani átlaga.

A következő képlet alapján számítjuk:

$$D = (ZV+J\acute{A})/2$$

ahol

D = a diploma minősítésének értéke

ZV = záróvizsgajegy átlaga 2 tizedesig megadva

JÁ = képzés során szerzett érdemjegyek kreditekkel súlyozott átlaga 2 tizedesig megadva

E képlet alapján az oklevél lehetséges minősítése:

4,51 – 5 : jeles,

3,51 – 4,50 : jó,

2,51 – 3,50 : közepes,

2,00 – 2,50 : elégséges

.

Plágiumszabályzat

Semmelweis Egyetem – Egészségügyi Közszolgálati Kar – Mentálhigiéné Intézet
Plágiumszabályzata

1. Jelen Szabályzat a Semmelweis Egyetem – Egészségügyi Közszolgálati Kar – Mentálhigiéné Intézet képzéseire vonatkozik.
2. Ezen szabályzat célja, hogy formalizált keretek között rögzítse és tudatosítsa azokat az elveket, melyek követésével világosan kezelheti a plágium problémáját intézeti szinten. Ez annak érdekében történik, hogy az oktatók hatékonyabban tudják segíteni a tudományos hivatkozási kultúra és konvenciók elsajátítását és alkalmazását az érintett hallgatók körében.
3. A Szabályzat egyben megfogalmazza a tudományos hivatkozással kapcsolatos elvárások teljesítésének elmaradásából fakadó következményeket.
4. A Szabályzat tárgyi hatálya kiterjed az intézetben meghirdetett kurzusokon a hallgatók által írásban – elektronikusan és nyomtatva – beadott munkákra.
5. A plágium fogalma
A plágium a “szellemi alkotás részleges, vagy teljes lemásolása és saját néven való közlése” (forrás:, letöltve: 2010. szept. 3.). A törvény megkülönbözteti a szándékos és a nem szándékos plagizálást.
 - 5.1. Plagizálásnak minősül, ha
 - 5.1.1. szó szerinti idézés esetén a dolgozat készítője nem használ idézőjelet, és nincs pontosan megadva a hivatkozás,
 - 5.1.2. az adott szellemi alkotás, írásmű eredeti mondatának újra megfogalmazása, illetve egyes szavak szinonimájának használata a pontos hivatkozás megadása nélkül történik. A mondat átszervezése nem változtatja meg a gondolat eredeti vonalát, nem alkot újat.
 - 5.1.3. bármilyen (statisztikai) adat, ábra, illetve illusztráció átvétele esetén nem jelöli meg pontosan annak forrását.
 - 5.2. A hallgató köteles szakdolgozatához – abban belekötve – csatolni azon nyilatkozatát, miszerint fegyelmi büntethetősége tudatában kijelenti, hogy a szakdolgozat saját munkája. Ha ennek ellenkezője bizonyosodik be, a hallgató munkája elégtelenre értékelendő, s ellene fegyelmi eljárás kezdeményezhető.
 - 5.3. A plágium elkerülésének érdekében a képzések keretein belül született írásművek esetében mindenkor be kell tartani a szakirodalmi hivatkozás elveit.
 - 5.3.1. A szó szerinti idézet vagy parafrázált szövegrészlet esetében is szükséges a pontos hivatkozás megadása. Ez elengedhetetlen más forrásból származó statisztikai adat, ábra, vagy illusztráció felhasználása esetében is, akár csak gondolat, elmélet, vagy vélemény esetében.
 - 5.3.2. A felhasznált műveket nem elegendő csak az irodalomjegyzékben feltüntetni, szövegben belül is utalni kell rá.
 - 5.3.3. Az irodalomjegyzékben feltüntetésre kell, hogy kerüljön az összes, a szövegben hivatkozott forrás.

6. A plágium szankcionálásának rendje

A plágium minden formáját elítéljük és szankcionáljuk, függetlenül annak súlyosságától. A forrás megjelölése nélkül átvett gondolatok felhasználása fegyelmi eljárást vonhat maga után.

6.1. Szemináriumi dolgozat esetében:

6.1.1. Amennyiben a plagizálás vétsége minden vitán felül megállapítható, a szeminárium érdemjegy elégtelen érdemjeggyel zárul, ugyanabban a félévben nem javítható, s e tantárgyat újból fel kell venni egy másik félévben.

6.1.2. Ismételt előfordulás esetén fegyelmi eljárás kezdeményezhető.

6.1.3. Szemináriumi dolgozat esetében a plagizálás megállapításáért a kurzusért felelő oktató felel.

6.1.4. A hallgató értesítése a plágium tényének megállapításáról postai úton és e-mail-en keresztül történik.

6.1.5. Amennyiben a hallgató nem ért egyet ezen tény megállapításával, jogorvoslatot kérhet a saját állításait alátámasztó esetleges bizonyítékok egyidejű benyújtásával 5 napon belül.

Az intézetigazgató egy bizottság felállítását kezdeményezi, mely 15 napon belül köteles döntést hozni.

6.2. Szakdolgozat esetében:

6.2.1. A hallgató köteles szakdolgozatához – abban belekötetve – csatolni azon nyilatkozatát, miszerint fegyelmi büntethetősége tudatában kijelenti, hogy a szakdolgozat saját munkája. Ha ennek ellenkezője bizonyosodik be, a hallgató munkája elégtelenre értékelendő, s ellene fegyelmi eljárás kezdeményezhető (vö: II/ 6. 4. alpont, illetve II/ 2.10. alpont).

6.2.2. Szakdolgozat esetében a plagizálás megállapításáért a témavezető, illetve az opponens felel.

6.2.3. A hallgató értesítése a plágium tényének megállapításáról postai úton, e-mailen és a Neptun rendszeren keresztül történik.

6.2.4. Amennyiben a hallgató nem ért egyet ezen tény megállapításával, jogorvoslatot kérhet a saját állításait alátámasztó esetleges bizonyítékok egyidejű benyújtásával 5 napon belül.

Az intézetigazgató egy bizottság felállítását kezdeményezi, mely 15 napon belül köteles döntést hozni.

A döntés jogerős.

6.2.5. Az eljárás alatt a hallgató nem záróvizgázhat.

6.2.6. Ha a szakdolgozatot etikai vétség (pl. plagizálás) miatt utasították el, akkor új diplomamunkát kell beadnia a hallgatónak legkorábban a következő záróvizsgaidőszakban.

6.2.7. Ismételt előfordulás esetén kezdeményezhető a hallgató tanulmányoktól való egy vagy két féléves eltiltása, illetve az egyetemről való kizárása.

6.2.8. Amennyiben a plágium vétsége nem bizonyítható, dékáni engedéllyel soron kívüli záróvizsgát tehet a hallgató vizsga- vagy szorgalmi időszakban.

7. A szakdolgozat beadott formájában a hallgató szellemi tulajdona, ezért annak további felhasználásáról a szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény rendelkezik. Amennyiben a hallgató bárminemű visszaélést észlel szakdolgozatának vagy egyéb szellemi termékének (írásmű, fordítás, statisztikai adat, ábra stb.), mint saját szellemi tulajdonának a felhasználásával kapcsolatban, azt jelezheti az Intézet igazgatójánál.

Költségvetési hatások bemutatása:

A képzés költségeinek változásai miatt Mentálhigiénés lelkipásztor továbbképzési szakon 12%-os emelés vált szükségessé, a 2019. szeptemberében induló évfolyamnál.

Tekintettel arra, hogy a képzés fejlesztése már megvalósult egy kész tananyag áll rendelkezésre, a szakmai oktatásfejlesztés kapcsán nem merül fel költség, azaz nincs költségvetési kihatása.

A képzés szervezése és megvalósítása csak megfelelő számú jelentkező esetén, 5 %-os (3 fő) lemorzsolódást is figyelembe véve indul el, így a képzéshez kapcsolódó költségek fedezete biztosított. A 3 fő lemorzsolódását jelenlegi és korábbi lelkipásztor évfolyamok tapasztalatai alapján becsültük, ahol hasonló kimaradás tapasztalható, és ennél nagyobb lemorzsolódásra a 2019-ben induló évfolyamnál sem számítunk.

**A Mentálhigiénés lelkipozozó szakirányú továbbképzési szak
képzési és kimeneti követelményei**
OH FIF/51-4/2011. határozata

1. A szakirányú továbbképzési szak megnevezése

mentálhigiénés lelkipozozó szakirányú továbbképzési szak

2. A szakképzettség oklevélben szereplő megnevezése

mentálhigiénés lelkipozozó

3. A szakirányú továbbképzés képzési területe

társadalomtudomány

4. A felvétel feltételei

- BA szintű végzettség, hittudományi képzési területen
- Sikeres felvételi vizsga

5. A képzési idő

4 félév (570 óra)

6. A szakképzettség megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma:

120 kredit

7. A képzés során elsajátítandó kompetenciák, tudáselemek, megszerezhető ismeretek, személyes adottságok, készségek, a szakképzettség alkalmazása konkrét környezetben, tevékenységrendszerben

A) Ismereti kompetenciák, melyekkel a mentálhigiénés lelkipozozó rendelkezik:

- A mentálhigiénés szemléletmódnak megfelelő, lelki egészségre vonatkozó ismeretek az egyének, a közösségek szintjén és társadalmi szinten.
- A személyiségfejlődés és hitfejlődés kapcsolatának és zavarainak ismerete.
- A mentálhigiénés és lelkipozozói segítő kapcsolatra vonatkozó ismeretek.
- Az adott társadalmi folyamatokat figyelembe vevő, egyházi intézményekben vagy lelkipozozást igénylő állami intézményekben végzett közösség- és hálózatépítő tevékenységhez szükséges ismeretek.
- A segítő kapcsolatok, a közösségépítés és a vezetés elemeire és összefüggéseire vonatkozó módszertani tudás.

B) Alkalmazási kompetenciák:

A szakon végzettek

- Képesek mentálhigiénés szemléletben végezni lelkipásztori feladataikat az alaphivatásuknak megfelelő területen és eszköztárral.
- Képesek adekvát módszerekkel krízisintervencióra, veszteségélmény feldolgozásának segítésére és életvezetést segítő kísérésre.
- Képesek közösségek létrehozására és működésüknek a lelki egészség irányában történő fejlesztésére.
- Képesek a rendszerszemléletű gondolkodásra és összefüggések keresésére.
- Képesek interdiszciplináris teammunkára és az interdiszciplináris látásmód érvényesítésére a saját munkájukban.
- Képesek tudományos kutatásokba való bekapcsolódásra.
- Képesek munkájukat preventív szemléletben végezni.
- Képesek a kockázati tényezőket, illetve a kockázati csoportokat figyelembe vevő akciók tervezésére.
- Képesek promotív (lelki egészséget fejlesztő) szemléletben dolgozni.
- Képesek munkájukban a reflektív működésmódra (az eddigi elképzelések átvizsgálására az új információk alapján).

C) Személyiséghez kötött kompetenciák:

- Mentális és spirituális egészségre irányuló motiváció.
- Empátia, szociális és spirituális érzékenység.
- Önreflexiós képesség.
- Vezetői, kommunikációs és konfliktuskezelő kompetencia.
- Teammunka-végzési kompetencia.

A mentálhigiénés lelkipásztorok az alábbi területeken helyezkedhetnek el:

- 1.) *Szociális, egészségügyi és pedagógiai szolgáltatást nyújtó egyházi, valamint igény szerint alapítványi, egyesületi, állami-önkormányzati fenntartású intézményekben*, ahol életvezetési és igény szerint spirituális kérdésekben támaszt nyújtanak, fejlesztik a kliensek, páciensek és hozzátartozóik lelki egészségét és a közösségek működését:
 - a tartós és átmeneti elhelyezést nyújtó szociális intézményekben (idősek otthona, pszichiátriai betegek otthona, fogyatékosok otthona, szenvedélybetegek otthona);
 - családsegítő intézményekben;
 - büntetés-végrehajtási intézményekben;
 - alkoholbetegekkel és kábítószer-függőkkel foglalkozó intézményekben;
 - kórházakban;
 - oktatási intézményekben (óvodák, iskolák, felsőoktatási intézmények, kollégiumok);
 - sportegyesületeknél.

Továbbá ezekben az intézményekben a kliensek hozzátartozói is igényelhetik a lelkipásztori segítséget (pl. alkoholisták vagy börtönben lévők családtagjai).

- 2.) Az előző pontban részletezett segítő szolgáltatást nyújtó intézmények, civil szervezetek *vezetőjeként*.

3.) Egyházközségekben, gyülekezetekben és más *vallásos közösségekben*.

4.) A humán segítő foglalkozásuk *képzésénél*, a rendszerszemléletű, bio-pszicho-szociális és spirituális dimenziókat is figyelembe vevő programok megtervezésében és kivitelezésében való részvétellel.

8. A szakképzettség szempontjából meghatározó ismeretkörök, és a főbb ismeretkörökhöz rendelt kreditérték

A négy félév alatt összesen 110 kreditet kell teljesíteni, továbbá a sikeresen megvédett szakdolgozat kreditértéke további 10 kredit.

1.) Alapozó elméleti ismeretcsoport: 20-25 kredit

A személyiségfejlődés és hitfejlődés kapcsolatának és zavarainak ismertetése. Alapvető pszichológiai ismeretek, illetve a veszteség-feldolgozás és a krízisintervenció stratégiáinak elsajátítása. Elméleti ismeretek a beteg és idős emberekkel, lelki zavarokkal küzdőkkel történő kapcsolatteremtéshez, a lelkigondozói segítségnyújtáshoz. A preventív gyógyító közösségek lehetőségeinek ismertetése. A lélektani ismeretek integrálása a teológiai ismeretek rendszerébe.

2.) Interdiszciplináris ismeretcsoport: 30-35 kredit

Családokra, csoportokra, közösségekre, közösség-hálózatokra vonatkozó fontos pedagógiai, pszichológiai, szociológiai és spirituális elméleti és módszertani ismeretek. Mentálhigiénés szemléletű elméleti ismeretek a posztmodern értékelméletekről és életmódbeli megjelenésükről, az értékátadás lehetőségeiről, a társadalmi sokféleség megjelenési formáiról, a civil társadalmi szereplők participációs igényeinek érvényesítéséről. Az egyén élethosszig tartó fejlődésének folyamata, feltételei és annak zavarai több tudományterület (pszichológia, pedagógia, hittudomány, szociológia, orvostudomány) elméletei és gyakorlata alapján. Általános és szakmaspecifikus vezetési/menedzsment ismeretek, kompetenciák bemutatása és elsajátítása. Teammunkára, teamvezetésre vonatkozó ismeretek. A társadalomtudományi kutatások módszerei.

3.) Készségfejlesztő stúdiumok: 30-35 kredit

A személyközpontú megközelítés megismerése és az ezzel szorosan összefüggő nondirektív segítő beszélgetés készségszintű elsajátítása, valamint a szakmai önreflexió fejlesztése. A mentálhigiénés lelkigondozói kapcsolat kompetenciahatárainak felismerése és tartása, a veszteségfeldolgozás és a krízisintervenció stratégiáinak gyakorlati elsajátítása, a spirituális kísérés módszerei, az egyénnel és csoportokkal végzett munka, az önségítés lehetőségei, valamint a közösségek és családok lelkigondozása. Proszociális értékeket megvalósító programok. A szakmai együttműködés lehetőségei, más segítő szakmákkal is. Lelkigondozói beszélgetés-jegyzőkönyvek, valamint szervezetek, közösségek és családok problémahelyzeteinek elemzése. Szakmai terepgyakorlat.

4.) Szakmai és spirituális önismeret-fejlesztő stúdiumok: 25-30 kredit

A mentális és spirituális egészségre irányuló motiváció kialakítása. A reflektív gondolkodás képességének fejlesztése, az egyéni/személyes megközelítési mód megtalálása a lelkigondozásban, a kompetenciahatárok felismerése és tartása, valamint a nevelépsi-pszichológiai ismeretek és a spiritualitás személyes integrálása. Már megtörtént vagy folyamatban levő, jórészt feldolgozatlan élmények jelenetben történő feldolgozása, újra átélése biblia- és pszichodramatikus módszerekkel, a csoport interaktív, támogató

közreműködésével. A spiritualításra irányuló reflexió a hallgatók kapcsolataiban, valamint a lelkipálosok kapcsolat lelkiségének/spiritualitásának értelmezése. A saját spirituális önismeret fejlesztése, önreflektív és a segítő kapcsolati módszerekhez kapcsolódó gyakorlatokkal.

9. A szakdolgozat kreditértéke

10 kreditpont, a hallgatók az utolsó félév során készítik el és nyújtják be a szakdolgozatot.

Mellékletek

1. melléklet: Szakdolgozat borító (fedél) és belső címloldal - minta

SZAKDOLGOZAT

HALLGATÓ TELJES NEVE

(személyi igazolvány szerint)

2020

Hallgató teljes neve:
Szakdolgozat címe, alcíme

SEMMELWEIS EGYETEM

EVANGÉLIKUS HITTUDOMÁNYI EGYETEM

SZENT ATANÁZ GÖRÖG KATOLIKUS HITTUDOMÁNYI FŐISKOLA

Mentálhigiénés lelkigondozó szakirányú továbbképzési szak

Intézetigazgató:
Dr. Pethesné Dávid Beáta Judit
egyetemi tanár

BUDAPEST

2020

2. melléklet: Szerzői nyilatkozat – A szakdolgozat kötött példányának a végére, aláírva szükséges belefűzni.

SZERZŐI NYILATKOZAT

a szakdolgozat készítésére vonatkozó szabályok betartásáról

Alulírott (Név, Neptun kód:), mint a szakdolgozat szerzője nyilatkozom arról, hogy dolgozatom elkészítésénél (melynek címe:

.....
.....)

a megadott jegyzéken túl, a bibliográfiában felsorolt nyomtatott és online szakirodalmon kívül más irodalmat nem használtam fel. A dolgozatom önálló, saját munkám. A dolgozat készítésére vonatkozó szabályokat, különösen a hivatkozások és idézések tekintetében, betartottam.

Jelen nyilatkozat aláírásával tudomásul veszem, hogy amennyiben bizonyítható, hogy a dolgozatot nem magam készítettem, vagy a dolgozattal kapcsolatban szerzői jogsértés ténye merül fel, az Egyetem ellenem fegyelmi eljárást indíthat.

.....

Hallgató

Budapest, dátum